

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка

**Методичні рекомендації щодо проведення
виробничої педагогічної практики у літніх
мовних таборах**

для здобувачів вищої освіти
3 курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності 014 Середня освіта
014.02 Середня освіта (Мова і література
(англійська))
та 014.02 Середня освіта (Мова і література
(німецька))

Житомир
Вид-во...
2020

УДК 81'243:378.835:373.5
М....

*Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного
університету імені Івана Франка
(протокол № 10 від 28.08.2020 р.)*

Рецензенти:

Антонова О. Є. – докт. пед. наук, професор.
Заблоцька О. С. – докт. пед. наук, професор.
Бойчук І. Д. – канд. пед. наук, в. о. доцента.

**Методичні рекомендації щодо проведення виробничої
М... педагогічної практики у літніх мовних таборах /**
упоряд. Н. С. Щерба, Н. В. Горобченко. – Житомир : Вид-
во..., 2020. – 216 с.

Методичні рекомендації укладені згідно з Робочою програмою з виробничої педагогічної практики в літніх мовних таборах, затвердженою в ЖДУ імені Івана Франка. Видання містить теоретичні положення та практичні розробки для проведення навчально-розважальних заходів з учнями середніх шкіл, які вивчають англійську та німецьку мови. В рекомендації також включено вимоги та зразки звітної документації, що має бути подана студентами до захисту проходження педагогічної практики.

Методичні рекомендації можуть бути використані для дистанційного проходження практики, а також як засіб професійно-методичної підготовки студентів педагогічних коледжів і вищих навчальних закладів, в інститутах післядипломної освіти, а також для вчителів іноземних мов, які працюють в літніх мовних таборах.

УДК 81'243:378.835:373.5

© Щерба Н.С., Горобченко Н.В., 2020
© Вид-во..., 2020

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ПРАКТИЧНІ РОЗРОБКИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ІНШОМОВНИХ НАВЧАЛЬНО-РОЗВАЖАЛЬНИХ ЗАХОДІВ У ЛІТНІХ МОВНИХ ТАБОРАХ.....	7
ТЕМА 1. Використання віршованого матеріалу.....	7
ТЕМА 2. Використання пісенного матеріалу.....	27
ТЕМА 3. Використання ігрової діяльності.....	57
ТЕМА 4. Використання проєктних технологій.....	72
ТЕМА 5. Використання зображувальної наочності.....	89
ТЕМА 6. Використання спортивних технологій.....	105
ТЕМА 7. Використання колажування.....	118
ТЕМА 8. Використання драми та казок.....	137
ТЕМА 9. Використання вікторин, загадок, кросвордів.....	150
ТЕМА 10. Використання джазових ритмів	168
РОЗДІЛ II. ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТАЦІЇ, ЩО ПОДАЄТЬСЯ НА ЗАХИСТ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ В ЛІТНІХ МОВНИХ ТАБОРАХ.....	175
1. Вимоги до оформлення звітної документації.....	176
2. Схема та зразок оформлення навчально-розважального заходу.....	179
3. Приклад оформлення щоденника практики в літніх мовних таборах.....	184
4. Завдання для дистанційного проходження практики у зв'язку з COVID-19.....	190
5. Приклад оформлення щоденника у ході дистанційного проходження практики в літніх мовних таборах у зв'язку з COVID-19.....	192
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	198

ПЕРЕДМОВА

Педагогічна практика в літніх мовних таборах посідає важливе місце в системі професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови. За своїм типом вона є виробничою педагогічною, проходить у другому семестрі третього року навчання та відрізняється від інших. З одного боку, це перша виробнича практика здобувачів вищої освіти, оскільки попередні, що проходять на другому і третьому курсі – є навчальними. З іншого – практика в літніх мовних таборах є не лише першою спробою самостійної педагогічної діяльності студентів, але й передбачає використання ігрових, проєктних, проблемних, спортивних та інших технологій, що мають бути попередньо засвоєні студентами. Наявні педагогічні умови, в яких знаходяться майбутні вчителі, вимагають забезпечення додаткової навчально-методичної підтримки та тренування.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти в Житомирському державному університеті імені Івана Франка організовується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу, освітньо-професійних програм "Середня освіта (Мова і література (англійська))", а також "Середня освіта (Мова і література (німецька))", Положення про проведення практики студентів та Робочої програми виробничої літньої педагогічної практики. Згідно з останньою, завданнями роботи студентів у літніх мовних таборах є розвиток їх здатності:

- підвищувати мотивацію учнів до вивчення іноземної мови, долаючи в них мовний бар'єр;
- навчати їх розмовного мовлення та іншими засобами підвищувати рівень їх іншомовної комунікативної компетентності;
- організовувати дозвілля дітей з використанням ігрових та інших доцільних форм роботи.

Реалізація вказаних завдань передбачається в межах наступних методичних тем:

1. Використання віршованого матеріалу
2. Використання музики та пісенного матеріалу
3. Використання ігрової діяльності
4. Використання проєктних технологій
5. Використання зображувальної наочності
6. Використання спортивних технологій
7. Використання колажування
8. Використання драми та казок
9. Використання вікторин, загадок, кросвордів
10. Використання джазових ритмів

Звітна документація про проходження виробничої практики включає: заповнений щоденник практики, конспект проведених навчально-розважальних заходів і фото / відеозвіт.

Дані Методичні рекомендації побудовані відповідно до вказаних освітньо-нормативних вимог. У розділі 1 розглядаються теоретичні положення та запропоновані конкретні практичні розробки для проведення іншомовних навчально-розважальних заходів у літніх мовних таборах з двох іноземних мов — англійської та німецької.

Розділ II містить зразки документації, що подаються на захист проходження виробничої практики в літніх мовних таборах. Укладачі аналізують вимоги до оформлення звітної документації, пропонують схему та зразок оформлення навчально-розважального заходу, представляють приклад оформлення щоденника практики в літніх мовних таборах. Крім того, видання містить завдання для дистанційного проходження практики у зв'язку з COVID-19.

До списку літератури включені найбільш релевантні роботи вітчизняних і зарубіжних фахівців та інтернет-матеріали, що містять конкретні розробки навчально-розважальних заходів для учнів середніх шкіл, які вивчають

англійську та німецьку мови, звукові та відеосупроводні матеріали і т.д.

Видання є спробою систематизації наявного методичного досвіду професійно-педагогічної підготовки студентів, розвитку в них професійних рис майбутнього вчителя та вмінь застосовувати теоретичні знання в конкретній практичній роботі.

Методичні рекомендації також можуть бути використані як засіб професійно-методичної підготовки студентів педагогічних коледжів та вищих навчальних закладів, в інститутах післядипломної освіти, а також для вчителів іноземних мов, які працюють у літніх мовних таборах.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ПРАКТИЧНІ РОЗРОБКИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ІНШОМОВНИХ НАВЧАЛЬНО-РОЗВАЖАЛЬНИХ ЗАХОДІВ У ЛІТНІХ МОВНИХ ТАБОРАХ

ТЕМА 1. Використання віршованого матеріалу

Мета: ознайомлення студентів з технологіями використання віршованого матеріалу.

План:

1) Теоретичні положення, що розкривають особливості використання віршованого матеріалу.

2) Зразки **навчально-розважальних заходів (НРЗ)**, що можуть використовуватись у викладанні англійської мови.

3) Приклади відповідних НРЗ для викладання німецької мови.

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ДО ТЕМИ:

Як вважає Л.В. Калініна [1, с. 49], віршований матеріал – сприятливий засіб навчання іноземної мови з ряду причин, а саме:

- вірші ніколи не бувають однаковими і завжди містять нову інформацію, опис подій, почуттів, стану людини тощо;
- вони є приємними для сприймання завдяки ритмі, певному інтонаційному малюнку та іншим виразним засобам;
- вірші завжди звернені до почуттів і розуму і в залежності від віку аудиторії одна із сторін сприйняття вірша відчувається сильніше;
- за допомогою віршів, зазвичай, серйозні речі передаються коротко і доступно;

- вірші передають смисл багатьох уже відомих речей по-особливому, тому завжди знаходять відгук у слухача або читача;

- невеликі за об'ємом вірші швидко запам'ятовуються та викликають бажання переслухати їх або перечитати знову.

В методичній літературі описаний досвід використання віршованого матеріалу на уроці з різними цілями.

Технологія запам'ятовування учнями вірша:

1. Інтонаційно-фонетичне пред'явлення поетичного тексту вчителем.

2. Зняття лексико - граматичних труднощів.

3. Перевірка розуміння тексту за допомогою питань.

4. Інтонаційно - фонетична відпрацювання вірша:

5. Хорове відпрацювання тексту з дотриманням віршованого ритму.

6. Заучування вірша з письмовою опорою, яка в процесі роботи змінюється.

7. Відтворення поетичного тексту. 3 – 4 учня читають вірш напам'ять по черзі [2].

ЗРАЗКИ НРЗ. АНГЛІЙСЬКА МОВА:

На думку Л.В. Калініної, в літньому мовному таборі під час роботи з **учнями молодшої школи** найефективнішим засобом буде використання готових невеликих віршів, які містять мовний матеріал, що підлягає засвоєнню. Мотивацією до роботи з віршем будуть нестандартні методи, які використовуються вчителем.

- 1) **“Headless or Tailless Sentences”** (безголові / безхвості речення, автор Л.В. Калініна [1]).

Вчитель читає вірш самотійно (або діти слухають його в аудіозаписі), супроводжуючи читання показуванням то

золотого, то срібного пароплаву, щоб дітям було легко зрозуміти сутність вірша.

Friendship

There are gold ships,
There are silver ships,
But there is no ship
Like friendship.

Учитель використовує спочатку “headless sentences”, пропускаючи граматичні структури.

_____ gold ships,
_____ silver ships,
But _____ no ship
Like friendship.

Потім використовує “tailless sentences” технологію:

There are _____,
There are _____,
But there is no _____
Like _____.

Фінальним етапом буде читання усього вірша.

2) Технологія «Відлуння» (автор Л.В. Калініна [1]) викликає особливий інтерес учнів, так як це – технологія-гра. Діти уявляють, що вони знаходяться у лісі і відлуння їх «дражнить», повторюючи останні слова 3-4 рази.

Fishing

Class

Little fishes in a brook
Peter caught them on a hook.
Helen fried them in a pan
Andrew ate them like a man.

Echo

Brook, brook, brook
Hook, hook, hook
Pan, pan, pan
Man, man, man

Діти по черзі стають «відлунням» і швидко запам'ятовують вірш. За допомогою даної технології доцільно працювати над вдосконаленням лексичного навичку, так як «відлуння» повторює саме нові слова.

3) Технологія **“Two-part dialogue”** (автор Ю. В. Платонова [2]) також є ігровою. Спочатку учні діляться на дві команди, які міняються ролями, а потім на пари. Технологію можна перетворити на парну рольову гру, роздавши учням малюнки предметів, про які йде мова.

Said the tree, “Hey, climb me!”

Said the flower, “I need a shower!”

Said the bush, “Don’t push!”

Said the grass, “Pass, pass!”

Said the bean, “Let’s begin!”

Said the crop, “Don’t stop!”

Said the cactus, “Shall we practise!”

Said the weed, “Yes, indeed!”.

4) Технологія **TPR** (Total Physical Response).

Ця технологія дозволяє поєднати вірші та драматизацію, оскільки учні повторюють за вчителем усі дії, описані в поезії.

Учням роздається текст вірша, а далі робота над ним організується за наступним алгоритмом:

1. Інтонційно-фонетичне пред’явлення поетичного тексту вчителем.

2. Зняття лексико - граматичних труднощів.

3. Перевірка розуміння тексту за допомогою запитань.

4. Інтонційно - фонетична відпрацювання вірша:

5. Хорове відпрацювання тексту з повторенням за вчителем дій.

6. Читання вірша окремими дітьми з повторенням дій усією групою.

До віршів, що можуть використовуватись, належить, наприклад: "Going on a lion hunt" [3] або Pizza and Chips [4].

Для дітей **середнього та старшого етапу** доцільніше буде використати інші, складніші технології, які вимагають від них творчості, винахідливості, вміння працювати в групах, командах. Наведемо розробку такого заняття:

1) Технологія "Creating a Poem" (Автор Ю. В. Платонова [2]).

Мета: формування лексичних та граматичних навичок.

Step I Write your name and make a badge. (Якщо в групі декілька дітей з однаковими іменами, їх слід поєднати в групу).

Step II Now write a poem using the letters of your name or a word to begin each line in the poem. Describe your character.

Example: *My name is Anna. I've made such a poem:*

Always

Neat

Nice

Active

Завдання можна ускладнити, запропонувавши кожній групі скласти вірш за іменами своїх друзів.

Step III Say what your favourite colour is. In small groups of four make your colour poem.

Example: *Blue is the colour of the sky*

Blue is the colour of my eyes

Blue is the colour of your dress тощо

Якщо діти ніколи не працювали зі складанням віршів, слід передбачити передуючі питання, які б підказували можливе наповнення вірша, типу: What is the colour of spring? Autumn? Winter? In what colour do you like to wear clothes? How do the colours change in different weather? тощо.

Step IV *Now for a phrase poem:* What sports do you take in our summer camp? Group up with your friends and choose the sport you like most – football, basketball, tennis, volleyball etc.

Step V Come up with the phrases that characterize your favourite sport.

Вчитель підходить до кожної команди і допомагає з вибором фраз. Дітям потрібно пояснити, що список обраних

виразів повинен передавати основну ідею їх улюбленого спорту.

Example: *Playing Basketball.*

*Team up with five players
passing the ball to your friends.*

*Choose the right time
and throw the ball through a net.*

Step VI *Time for grammar.* We'll make a 5-line poem. Each line answers one of the W's questions. What are they? Right. Who? What? Where? When? Why? What or who would you like to talk about? Your pets? Group up with your friends who have the same pets.

Example: *My dog – who?*

curls up – what?

on my bed - where?

every night - when?

because I let him - why?

Step VII Тему “Summer Language Camp” можна запропонувати дітям скласти на конкурс “A Free Verse Poem”, яка не має певної граматичної структури або розміру. В такому вірші учень висловлює свої думки, почуття, настрої стосовно літнього табору. Досвід показує, що дітям імпонує таке написання вірша, тому що це вимагає від них творчості, самостійності, беручи до уваги знайомі граматичні структури.

Example:

Camp

Nice weather

New good friends

No classroom

No homeworks

Playing and creating

Smiling faces

Friendly teachers, help

Lots of blooming flowers

A lot of fun

Самр [2].

2) **Технологія сінквейн** (автор розробки С.В. Денгаєва [1, с. 55]).

Сінквейн – це вірш, що складається з п'яти рядків, який будується за правилами. Написання сінквейна є формою вільної творчості, що вимагає від автора вміння знаходити в інформаційному матеріалі найбільш істотні елементи, робити висновки і коротко їх формулювати. Сінквейн підсумовує інформацію, висловлює складні ідеї, відчуття і уявлення в декількох словах.

Етапи роботи:

1. Ознайомлення з вимогами щодо створення сінквейна.

2. Написання такого вірша на яку-небудь тему з дотриманням всіх правил.

3. Прочитання сінквейна.

Вимоги щодо створення сінквейна

Сінквейн повинен писатися з дотриманням деяких правил:

Рядок № 1 – назва сінквейна – містить одне слово (як правило, займенник або іменник). Воно має позначати предмет (або річ), про який і буде розказано.

Рядок № 2 – пара слів (як правило, дієприкметників або прикметників). Вони повинні описувати якості або прикмети предмета, покладеного в назву сінквейна.

Рядок № 3 – містить три дієприслівник або дієслова. Вони розповідають про типові дії предмета.

Рядок № 4 – якесь словосполучення. Воно повинно включати в себе особисту думку того, хто створює сінквейна про речі або предмети, покладені в назву даного вірша.

Рядок № 5 – слово, за допомогою якого слід підвести підсумок або розширити зміст теми. Як правило, це іменник,

використовуючи його учень висловлює свої асоціації і почуття.

Для того, що б навчитися писати сінквейн, необхідно виконати наступні кілька простих *кроків*:

1. Вирішіть, що ви хотіли б написати.
2. Розминка – слова і фрази, які мають відношення до вашої ідеї.
3. Подумайте про те, що це буде за історія, яку ви хочете розказати.
4. Напишіть ваші слова і фрази в порядку, який розповідає свою історію,.

Тобто суть сінквейна така: назва, опис, дія, відчуття, повторення суті. Графічно сінквейн позначається так:

_____ урок _____
_____ раціональний _____ дозований _____
_____ вимагає _____ поєднує _____ забезпечує _____
_____ особливий _____ у _____ різних _____ класах _____
_____ ефективний урок _____

Наведемо приклад заняття на основі даної технології.

Getting Started

Step I. Select a topic

You need to choose something to write your cinquain about.

- *What is your favourite thing?*
- *What do you like?*

Учні по черзі кажуть свої варіанти.

- *We like ice cream.*
- *Our favorite thing is pizza.*
- *Our favorite thing is soccer.*
- *We have a cat at home, etc.*

Якщо вони мають спільні ідеї, їх потрібно об'єднати у групи. Кожна група пояснює чому вони обрали дану тему.

Step II. Brainstorm for ideas

Once you know what you are going to write about, you need to brainstorm ideas about your topic. Think of as many things as you can and write them down on a piece of paper.

For example, I know several things about ice cream, so I've put them down here:

- *It is cold.*
- *It is yummy.*
- *It is sweet.*
- *I like eating it.*

Step III. Cinquain writing

• *The first line: Write down one word which will be the title of the poem. (Watermelon)*

• *The second line: Write down two adjectives that describe or characterise the title. (Juicy, sweet)*

• *The third line: Write down three words that tell the reader more about the subject of the poem or show action. Many times these words are gerunds that end with "ing." (Dripping, slurping, smacking)*

• *The fourth line: Write down four words that show emotions about the subject of the poem and may be individual words or a phrase. (So messy to eat)*

• *The fifth line: Write down one word that is a synonym of the title or is very similar to it. (Yummy)*

Write your words and phrases in an order that tells your story, being sure to count the syllables as you go.

Watermelon

Watermelon

Juicy, sweet

Dripping, slurping, smacking

So messy to eat

Yummy

Можливі організаційні форми роботи з сінквейном в умовах літнього мовного табору:

- Робота в парі над однією темою.
- У складі малої групи з наступним конкурсом на кращий сінквейн, складений з обраної теми.
- У складі навчальної групи за участю викладача, що виступає в якості ведучого, що допомагає групі скласти сінквейн.
- У складі малої групи або пари складання короткого оповідання по готовому сінквейну з використанням слів і фраз, що входять до складу сінквейна.
- Написання сінквейн-загадки без першого рядка. Відгадати, яке поняття буде розглядатися на занятті, удосконалити його протягом всього заняття або створити свій сінквейн.

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Платонова Ю. В. Ефективність використання віршовано-пісенних матеріалів на уроках англійської мови як засіб розвитку мовних навичок учнів [Електронний ресурс] / Ю. В. Платонова. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/22_ADEN_2016/Philologia/1_212105.doc.htm

3) Going on a lion hunt lyrics [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : https://www.lyricsmode.com/lyrics/c/children/going_on_a_lion_hunt.html

4) Pizza and Chips [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <https://speak-and-play-english.com/i-m-going-to-eat-you-with-pizza-and-chips-song>

ЗРАЗКИ НРЗ. НІМЕЦЬКА МОВА:

Тема: Fastnacht und Fasching

(Автор Н. В. Горобченко [1, с. 59])

Мета: повторення лексики за темою «Fastnacht und Fasching» за допомогою поезії, систематизація граматичних навичок за темами «Fürwörter, Reizwörter, Namenwörter», формування вмінь логічного завершення тексту.

Schritt 1

Heute beginnen wir ein neues Thema und sprechen über Fastnacht und Fasching.

Lies das Gedicht. Diese Tiernamen fehlen: Elefant, Käfer, Wanzen, Finken, Schwan, Schwein, Unken, Pfau, Maus, Hund, Nachtigall, Schaf.

Festnacht der Tiere

"Fastnacht feiern auch wir!"
brüllt der Stier.

"Wir wollen lustig sein!"
grunzt das..... .

"Wir wollen trinken!"
zwitschern die ..... .

"Wir wollen tanzen!"
rufen die ..... .

"Wie ziehen wir uns an?"
fragt der ..... .

"Als Frau und Mann!"
kräht der Hahn.

"Ich gehe als Schäfer!"
brummt der ..... .

Und ich als Musikant!»
dröhnt der..... .

"Ich gehe als Frau!"
krächzt der ..... .

"Und ich als Graf!"
blökt das ..... .

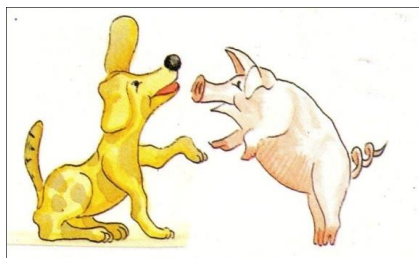
"Wann beginnt der Ball?"
flötet die ..... .

"Um die neunte Stund!"
bellt der ..... .

"Wann gehen wir nach Haus?"
pfeift die ..... .

"Wenn der Wein getrunken",
quaken die ..... .

"Auf zum Fastnachtsball!"
brüllen, grunzen, zwitschern,
krähen, brummen, flöten,
pfeifen, blöken
mit lauten Schnall die Tiere all.

На картах у кожного учня (у кожній групі) розкладені картинки з назвами та зображеннями тварин, які учні мають вставити під час читання вірша.

Schritt 2

Schreibe die Reimwörter aus dem Gedicht auf:

Muster: sein - Schwein, ... Rahme die Wortteile ein, die sich reimen.

Welche Zeitwörter in dem Gedicht sagen etwas darüber, wie die Stimmen der Tiere klingen? Schreibe diese Zeitwörter so auf: brüllt - brüllen, grunzt - ..... .

Schritt 3

Lies das Gedicht "Im Karneval". Wie sehen die verkleideten Leute wohl aus? Muster: Der Eskimo trägt eine dicke Wollmütze und .....

Учні читають вірша, та, згодом, описують діючих осіб.

Im Karneval

1.Im Karneval, im Karneval
tut jeder, was er kann.
Der Egon geht als Eskimo
und Ernst als schwarzer Mann.
2.Der Franzel geht als Zauberer,
und Fritz ist Polizist,
doch niemand hat bisher erkannt,
wer dort die Hexe ist.
3.Der dicke Ritter Kunibert,
der hat es gleich entdeckt,
das unter dem Kartoffelsack
des Nachbars Hansel steckt.
4.Die Lehrerin ist Hans im Glück.
Klein Ruth spielt Lehrerin,
und unsere Marktfrau Barbara
ist Schönheitskönigin.
5.Im Karneval, im Karneval
tut jeder, was er kann.
Der Egon geht als Eskimo
und Ernst als schwarzer Mann.

Bruno Horst Bull

Tragt das Gedicht zu dritt vor: Jeder übernimmt eine Strophe. Die erste und die letzte Strophe spricht ihr gemeinsam.

Schritt 4

Lies den Text. In die Lücken gehören kleine Wörter, die für Namen und Namenwörter stehen. Du kannst sie: Es sind Fürwörter. Setze beim Lesen die richtigen Fürwörter ein: wir, ich, wir, sie, ich, du, er, wir, sie, wir.

Ein kleines Wort steht für ein größeres

In der Schule hatten ..... eine Fastnachtsfeier. Diesmal war ..... ein Bankräuber. ....assen Negerküsse und tranken Limonade. Die Cowboys spielten mit ihren Pistolen. ....jagten die Rothäute durch das ganze Zimmer. .... fragte meinen Freund Frankenstein: "Machst ..... ein bißchen Musik?" ..... spielte auf seiner Flöte. Dann tanzten und sprangen ..... über Tische und Stühle. Plötzlich holte Schneewittchen einen Sack voller Süßigkeiten und warf ..... in der Klasse herum. .... schnappten nach den Lutschern und Kaugummis und sangen aus voller Kehle: " Helau, Helau!"

Schreibe für jedes Fürwort den Namen oder das Namenwort. Setze für "ich" deinen eigenen Namen ein. Muster:
wir - die Kinder, ich - .....

Schritt 5

Geschichte erfinden

Die Faschingsprinzessin ist traurig. Sie hat nämlich ihren Ring verloren. Und das kam so: Sie ging am Nachmittag im Garten spazieren.....

Erzähle weiter, wie die Prinzessin ihren Ring verlor. Benutze diese Wörter: Blumen pflücken- Vogel - entdecken - Schnabel - wegfliegen.

Schreibe die Geschichte, und unterstreiche die Fürwörter.

Die Geschichte von der Prinzessin könnt ihr auch spielen.

Überlegt, wie ihr sie trösten könnt.

(Можна влаштувати конкурс на кращий сюжет історії про принцесу, який буде розіграний на наступному занятті.)

Тема: Wolken, Wind und Wetter

(Автор Н.В.Горобченко [1, с. 62])

Мета: активізація нової лексики за темою «Wolken, Wind und Wetter», повторення граматичної теми «Zusammengesetzte, Namenwörter», розвиток вмінь говоріння за допомогою зображувальної наочності та віршів.

Schritt 1

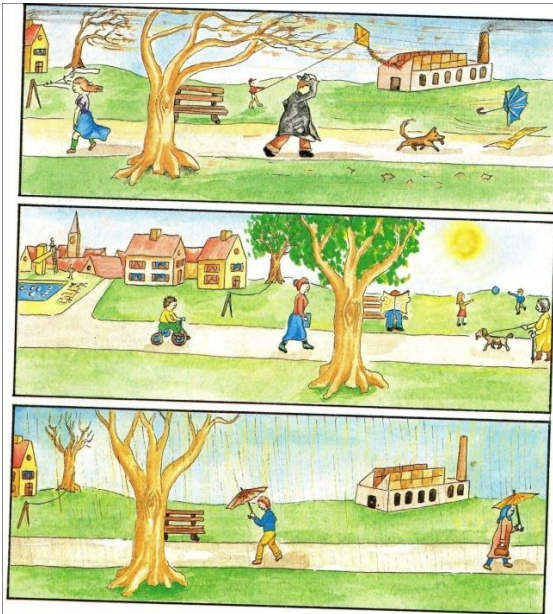
Fragen zur Wetterbeobachtung

Scheint die Sonne? Siehst du Wolken am Himmel? Sind es viele? Welche Farbe haben sie? Ziehen sie schnell? Weht Wind? Ist er stark oder schwach? Ist es warm oder kalt?

Вчитель проводить бесіду за темою заняття.

Die Bilder zeigen das Wetter im Herbst. Erzähle.

Was bedeuten die Zeichen? Zu welchen Bildern passen sie?

Учні розповідають про явища природи та визначають графічні знаки, які характеризують кожну картинку.

Schritt 2

1. Falsch zusammengesetzt

Sonnen/stille, Regen/schlag, See/sein, Platz/Wetter, Wetter/wind, Blitz/karte, Wind/regen.

Setze die Namenwörter wieder richtig zusammen. Schreibe die Namenwörter nach Silben getrennt auf. Muster: der Son-nen-schein, ...

*2. Regenmantel, Windrad und
Donnerwetter*

Hut, Rad, Mantel, Stille, Schnee, Tag,
Nacht, Winter, Sommer, Zeit, Seite,
Sachen,
Pflütze, Kleid, Licht, Gewitter, Donner,
Wasser.

*3. Aus diesen Namenwörtern und aus
Regen, Wind und Wetter kannst du viele
Namenwörter zusammensetzen: der
Regenmantel, der Sommerregen,....*

*4. Du kannst auch lustige Namenwörter
zusammensetzen: der Donnerhut,...*

*5. Schreibe die Buchstaben auf einen
Zettel, schneide sie aus. Setze möglichst
viele neue Wörter zusammen. Schreibe
sie auf.*

Im Wassertropfen versteckt sich der
Topf

Was, das glaubt ihr nicht? Aber es
stimmt wirklich: Aus den zwölf
Buchstaben des Wortes Wassertropfen
lassen sich viele Namenwörter zaubern:
der Topf, die Post,.....

*6. Tim hat diese Wörter aus den
Buchstaben von Wassertropfen
gebildet. Stimmen alle?*

Der Apfel, das Wort, der Affe, der
Wert, die Art, der Ast, die Erde, das

Brot , der Rost, der Napf, der Pfosten, der Kopf, der Topf, das Radio, das Auto, das Wetter, das Eis.	
---	--

Schritt 3

Jetzt hör aufmerksam zu. Du muss einige Aufgaben erfüllen. Schreibe die Wetter-Zeitwörter aus dem Text heraus.

Draußen regnet es

Tim kann nicht einschlafen. Ein Gewitter zieht über der Stadt herauf. Er sieht einen langen Blitz zucken, der vom Himmel bis zum Boden reicht. Nicht lange darauf donnert es: Zuerst grollt es leise, dann werden die Donnerschläge lauter.

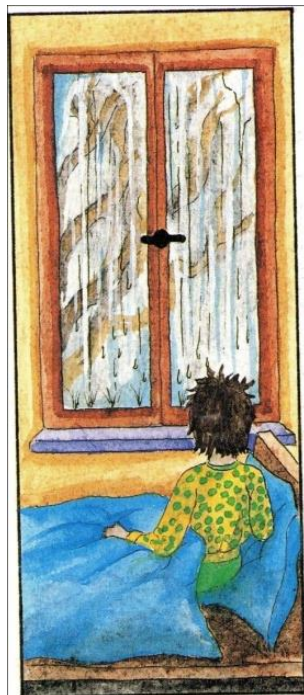
Auf einmal kracht es, dass das Haus beinahe bebt. Jetzt fängt es an zu regnen. Dicke Tropfen prasseln auf das Dach. Der Wind peitscht den Regen heftig gegen das Fenster.

Aber dann hört es langsam wieder auf. Nur ein kleines Bächlein plätschert aus der Dachrinne. Schließlich rieseln nur noch feine Tröpfchen herab.

Tim ist froh, dass er in seinem warmen Bett liegt.

Ordne die Zeitwörter, die sagen, was das Wetter macht, nun so:

laut: donnern,.....leise: grollen,.....

Schritt 4

Ergänze die Reimwörter. Schreibe das Gedicht auf.

Der Wind tobt über die Welt

"Gehe, Wind, gehe und w.....!"

Hauche, Wind, hauche und f.....!

Rüttle, Wind, rüttle und sch.....!

Sirre, Wind, sirre und kl.....!

Blase, Wind, blase und r.....!

Sause, Wind, sause und br.....!

Pfeife und heute und stürme und tobe
über die Welt! Hui!"

Lest das Gedicht zu zweit im Wechsel. Lest so, dass der Wind zu hören ist.

Wer lernt es auswendig?

Існує декілька варіантів цієї творчої роботи. Наприклад, кожна команда може дописати німецькою мовою вірша, прикрасити його малюнками.

Можна на швидкість виконання запропонувати командам вивчити вірша на пам'ять.

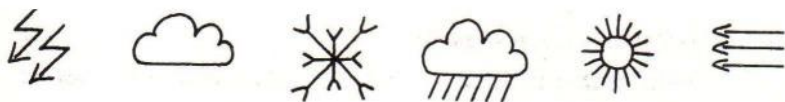
На виконання кожного завдання командам відводиться однаковий час (3-5хв.). При оцінюванні виконання завдань враховується темп та грамотність мовлення, правильність вимови.

Schritt 5

Dein Wettertagebuch

Du hast eine Woche lang das Wetter beobachtet. Zeichne in dein Heft Kästchen für jeden Tag. In die Kästchen malt ihr dann Zeichen für das Wetter. Du kannst auch eigene Zeichen erfinden.

Montag	Dienstag	Mittwoch	Donnerstag	Freitag	Samstag	Sonntag

Berichte über das Wetter. Benutze dein Heft dazu.

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.] – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Василенко О. М., Сисоєнко І. В. Малі віршовані форми як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках англійської мови / О. М. Василенко, І. В. Сисоєнко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – 2014. – Вип. 49. – С. 42-47.

ТЕМА 2. ВИКОРИСТАННЯ ПІСЕННОГО МАТЕРІАЛУ

Мета: ознайомлення студентів з технологіями використання пісенного матеріалу.

План:

1) Теоретичні положення, що розкривають особливості використання пісенного матеріалу.

2) Зразки НРЗ, що можуть використовуватись у викладанні англійської мови.

3) Приклади відповідних НРЗ для викладання німецької мови.

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ДО ТЕМИ:

На думку Н. С. Щерби [1, с. 69], музика має значний емоційний та фізіологічний вплив на людину. Вона сприймається слуховим аналізатором, відображається в мозку і таким чином впливає на роботу низки органів і систем організму. Характер цього впливу залежить від частоти, сполучення і послідовності звуків у творі, від його ритму й гучності, від музичних інструментів, манери вокального виконання, приналежності до певного стилю, епохи, а також від віку слухачів. Тому педагоги, використовуючи існуючі наукові дослідження та власні спостереження, традиційно залучають музику до навчального процесу.

Що стосується викладання іноземних мов (ІМ), то більшість освітян розрізняють використання музики і пісень, що зумовлено наявністю чи відсутністю тексту. У цьому контексті пісні мають більший потенціал.

Як показує аналіз науково-педагогічної літератури, науковці не мають єдиної позиції щодо того, який пісенний напрям має найкращий вплив на учнів:

а) **популярні та народні пісні**, як вважають М. Папа та Дж. Іанторно, найкраще сприймаються учнями (і особливо

початкового етапу), оскільки ці напрями відображають зрозумілі для них проблеми і таким чином мотивують їх до навчання [2, с. 7]. Цієї ж думки дотримується У. Баоан, проте лише щодо пісень популярного напрямку [3];

б) **популярні пісні**, згідно з дослідженнями Х. Мол та ін., є найдоцільнішими для вивчення іноземної мови, оскільки вони часто написані з використанням простих лексико-граматичних одиниць, що повторюється. Такі пісні знижують "афективний фільтр" тобто мотивують до навчання [4]. На думку У. Баоан, саме такі пісні містять сучасний мовний матеріал, що є широко вживаним у розмовному стилі мовленні [3].

в) **народні пісні** (наприклад, вірші зі збірки англійської народної поезії "Матінки Гусині", покладені на музику) є, на думку Л.Г. Котнюк, потужним засобом соціалізації дітей [5], а отже сприяють соціокультурному та когнітивному розвитку молодших школярів;

г) як вважає Дж. Сімпсон, пісні напряму **рок і поп** найкраще сприймаються підлітками [6] (див. табл. 1).

ЗРАЗКИ НРЗ: АНГЛІЙСЬКА МОВА

Таблиця 1

Приклади англomовних пісень, що можуть бути використані у літньому мовному таборі (за класифікацією С. Мюллера) [7]

Популярні пісні	Народні пісні	Рок-пісні
<i>Bon Jovi – Unbreakable</i>	<i>A Farmer's in the Dell</i>	<i>Queen – We Will Rock You</i>
<i>U2 – It's a Beautiful Day</i>	<i>Old MacDonald Had a Farm</i>	<i>Queen – We are the Champions</i>
<i>Michael Jackson – Man in the Mirror</i>	<i>Home on the Range</i>	<i>The Who – Pinball Wizard</i>
	<i>Ten in the Bed</i>	

Проте більшість авторів проаналізованих наукових праць сходяться в тому, що доцільно враховувати думку учнів щодо вибору стилю, напряму і виконавців музики, яка буде використовуватися на уроці.

Як показав аналіз наукової літератури, освітяни використовують англомовні **пісні** у складі різноманітних методів вивчення мов. Розглянувши їх, ми можемо зробити висновок про практичні цілі їх застосування, а також відібрати ті з них, що доцільно використовувати в літньому мовному таборі (див. табл. 2).

Таблиця 2

Технології використання пісень у навчанні англійської мови у літньому мовному таборі
(Автор Н.С. Щерба [1, с. 69])

Технології використання англомовних пісень у вивченні ІМ	Цілі та форми роботи
<p style="text-align: center;">1. Технологія "Організація привітання / прощання / переходу від однієї діяльності до іншої" [8].</p> <p>1. Підберіть пісню, яку можна буде співати з учнями на початку заняття та в кінці (наприклад, "<i>Good Morning</i>", "<i>Make New Friends</i>") або в перервах ("<i>Clean Up Song</i>").</p> <p>2. Роздайте її текст, прочитайте її з учнями та полегшіть мовні труднощі.</p> <p>3. Організуйте перше прослуховування.</p> <p>4. Організуйте хоровий спів під музику.</p> <p>5. Зверніть увагу на фонетичні помилки та повторіть слова, що вимовляються неправильно.</p>	<p>Мета: розвиток лексичної, граматичної, а також мовленнєвої компетенції у читанні.</p> <p>Форми: групова.</p> <p>Обладнання: засоби вчителя: магнітофон / комп'ютер, запис;</p> <p>засоби учнів: ручки, текст</p>

<p>6. Запропонуйте рухи, які учні зможуть виконувати під музику.</p> <p>7. Організуйте хоровий спів з рухами.</p>	<p>пісні, (можливо столи, стільці).</p>
<p>2. Технологія "Пошук помилок".</p> <p>1. Виберіть пісню (враховуючи інтереси учнів) та вирішіть, які слова (не більше 8-10) в ній треба замінити (наприклад, у піснях <i>"Value Song"</i>, <i>"What a Wonderful World"</i> (Луї Армстронг) або <i>"It aint easy being green"</i> (Жабка Керміт) можна замінити назви кольорів). При цьому учні можуть:</p> <p>а) замінювати слова на антоніми з пісні;</p> <p>б) виправляти граматичні помилки [8];</p> <p>в) виправляти неправильні омофони (як в реченні: <i>Don't waist your thyme</i>);</p> <p>г) замінювати неправильні слова, що римуються до правильних (Наприклад: <i>Land of soap</i> (насправді <i>"hope"</i>) and <i>glory</i>) [9].</p> <p>Учні також можуть знаходити і викреслювати зайві слова, які є в тексті, але відсутні в пісні [9] (наприклад, <i>"Old MacDonald had a large farm"</i>).</p> <p>2. Розробіть та розмножте роздаткові матеріали.</p> <p>3. Роздайте їх парам чи командам учнів і полегшіть мовні труднощі.</p> <p>4. Організуйте прослуховування та змагання.</p> <p>5. Перевірте результати та відзначте переможців.</p>	<p>Мета: розвиток фонологічної, лексичної, граматичної та аудитивної компетенцій.</p> <p>Форми: парна, в малих групах, в командах.</p> <p>Обладнання:</p> <p>засоби вчителя: магнітофон / комп'ютер, запис пісні, ключі;</p> <p>засоби учнів: ручки, роздаткові матеріали, столи, стільці.</p>

3. Технологія "Створення коміксів".

1. Виберіть пісню (враховуючи інтереси учнів), в якій розповідається історія (наприклад, *"There Was An Old Lady Who Swallowed A Fly"*).

2. Розмножте та роздайте текст пісні, якщо в цьому є необхідність. Якщо пісня достатньо проста, то організуйте перше прослуховування.

3. Полегшіть мовні труднощі та впевніться, що учні розуміють основну ідею пісні.

4. Організуйте (друге) прослуховування пісні.

5. Запропонуйте учням листи паперу і роздайте олівці та ручки. Малюючи, учні мають підписати кожен картинку одним реченням, що позначає події.

6. Організуйте презентацію результатів виконання (можливо у вигляді усної розповіді в опорі на малюнки) та оберіть переможців. При цьому критеріями оцінювання можуть бути:

а) фактична правильність інформації;

б) мовна правильність, структурованість і логічність усного мовлення;

в) мовна правильність підписів

г) художнє оформлення.

Для учнів з низьким рівнем володіння мовою можна розділяти пісню на окремі частини, які вони повинні будуть зобразити наочно та описати.

Для учнів з високим рівнем можна

Мета: розвиток лексичної, граматичної та аудитивної компетенції.

Можливий розвиток усного- та писемного мовлення ої компетенції

Форми: парна, в малих групах, в командах.

Обладнання:

засоби вчителя: магнітофон / комп'ютер, запис пісні;

засоби учнів: ручки, олівці, папір, (текст пісні), столи, стільці.

<p>запропонувати створити / продовжити / змінити історію, драматизувати її, зняти відеокліп, тощо.</p> <p>Для цього можна використати, наприклад, пісню Авріл Лавін "Skater Boy" [8] або народні балади.</p>	
<p>4. Технологія "Відтворення правильної послідовності подій".</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виберіть пісню (враховуючи інтереси учнів) та роздрукуйте її текст. 2. Розріжте текст на куплети і роздайте кожній парі чи групі учнів. 3. Організуйте прослуховування пісні та складання правильної послідовності в командах на швидкість (для цього підходить будь-яка пісня, доступна для учнів за рівнем складності). 4. Перевірте результати виконання та оберіть переможців [8]. <p>Це завдання добре підходить учням з низьким рівнем володіння мовою. Його можна ускладнити, якщо роздати їм у комплекті зайвий куплет з іншої пісні або пропустити один куплет. Роздавати також можна не весь текст кожного куплету, а лише один рядок. Учні повинні будуть скласти послідовність із рядків (з розрахунку – один рядок з одного куплету).</p> <p>Можна варіювати завдання, роздаючи картинки, що відображають зміст куплетів, щоб учні склали їх у</p>	<p>Мета: розвиток мовленнєвих компетенцій у читанні та аудіюванні.</p> <p>Форми: парна, в малих групах, в командах.</p> <p>Обладнання: засоби вчителя: магнітофон / комп'ютер, запис і текст пісні; засоби учнів: ручки, роздаткові матеріали, столи, стільці.</p>

<p>правильній послідовності.</p>	
<p>5. Технологія "Організація дискусії / проєктної діяльності".</p> <p>1. Спитайте учнів, які проблеми є для них цікавими чи актуальними.</p> <p>2. Виберіть пісню, в якій обговорюються такі проблеми. Наприклад, пісня 'Where is the love?' (The Black Eyed Peas), може бути використана для організації дискусії на тему "Війна" [8], а "One" (U2) – про міжособистісні стосунки.</p> <p>3. Проведіть попереднє обговорення проблеми за допомогою: спеціальних запитань, висування неоднозначних суджень, з якими учні мають погодитись чи не погодитись, використання прийомів: мозковий штурм, риб'ячий кістяк, карта думки тощо.</p> <p>Для пісні Дж. Леннона "Jealous Guy" Х.В.Лонгфеллоу пропонує використовувати такі запитання, як:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'What is a 'jealous guy'?' • 'What are three things a jealous guy might do?' • 'What kinds of jealousy are there?' <p>Для пісні гурту Queen 'We are the champions':</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'What is a champion?' • 'What kinds of champions are there in the world?' • 'What activities do champions 	<p>Мета: розвиток монологічної усномовленневої, аудитивної та можливо писемномовленнєвої компетенції.</p> <p>Форми: індивідуальна, парна, в малих групах, в командах.</p> <p>Обладнання: засоби вчителя: магнітофон / комп'ютер, дошка чи листи паперу, запис пісні; засоби учнів: ручки, роздаткові матеріали, папір, можливо ватман та кольорові олівці, столи, стільці.</p>

<p>have?’ [10].</p> <p>4. Сформулюйте завдання, яке учні повинні будуть виконати після прослуховування пісні (погодитись чи не погодитись з судженнями, прокоментувати речення / прислів'я, пояснити думку автора, навести приклади зі свого життя стосовно певного твердження тощо) та полегшіть мовні труднощі щодо пісні, що буде прослуховуватись..</p> <p>4. Організуйте прослуховування пісні. Впевніться, що учні розуміють її основну ідею.</p> <p>5. Дайте учням час на виконання завдання та організуйте групове обговорення.</p> <p>6. За його результатами учні можуть створити стінну газету, випустити буклет, створити проєкт закону тощо.</p>	
<p>6. Технологія "Конкурс на найкращий літературний переклад улюбленої пісні".</p> <p>1. Оголосіть конкурс на найкращий переклад улюбленої пісні. Участь в ньому мають взяти лише бажаючі. А результати можна презентувати на заключному концерті.</p> <p>2. Допоможіть учням обрати пісню, знайти її текст, фонограму, запис із текстом та проконсультуйте їх щодо літературного перекладу.</p> <p>3. Організуйте презентацію результатів</p>	<p>Мета: розвиток аудитивної, монологічної усномовленнєвої та писемномовленнєвої компетенцій.</p> <p>Форми: індивідуальна, можливо парна.</p> <p>Обладнання: засоби вчителя:</p>

<p>роботи у вигляді читання написаного тексту чи виконання пісні під фонограму.</p> <p>4. Результати роботи можна оцінити за такими критеріями:</p> <p>а) мовна правильність перекладу;</p> <p>б) його близькість до англомовного оригіналу;</p> <p>в) його художньо-технічні характеристики (наявність рими, дотримання ритму – кількості складів у рядках, стилістично витриманий підбір слів, відсутність необґрунтованих повторів тощо);</p> <p>г) якість художньої презентації.</p> <p>Даний метод роботи підходить для літературно та музично обдарованих дітей. Доцільно порекомендувати учням вибирати пісні, тексти яких гідні перекладу [8].</p>	<p>магнітофон / комп'ютер, доступ до Інтернету;</p> <p>засоби учнів: ручки, папір, доступ до Інтернету, столи, стільці.</p>
<p>7. Технологія "Доповнення пісні".</p> <p>1. Виберіть пісню з нескладним текстом, що подобається учням, в якій вони зможуть відносно легко дописати куплети.</p> <p>2. Розмножте та роздайте їм текст.</p> <p>3. Організуйте прослуховування, а далі читання тексту пісні, та доповнення її тексту.</p> <p>4. Організуйте презентацію та оберіть переможців [8].</p> <p>Учні з високим рівнем володіння іноземною мовою можуть дописати</p>	<p>Мета: розвиток мовленнєвої компетенції у читанні, аудіюванні та писемному мовленні.</p> <p>Форми: парна, в малих групах.</p> <p>Обладнання: засоби вчителя: магнітофон / комп'ютер;</p>

<p>новий куплет до багатьох пісень. У слабких групах можна запропонувати народні пісні, в яких куплети відрізняються лише окремими словами (наприклад, <i>"A Farmer's in the Dell"</i>, <i>"Old MacDonald Had a Farm"</i>, <i>"There Was An Old Lady Who Swallowed A Fly"</i>)</p>	<p>засоби учнів: ручки, папір, текст пісні, столи, стільці.</p>
<p>8. Технологія "Організація "гастролей відомого гурту"".</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підберіть ритмічні пісні з простим приспівом. 2. Скажіть учням, що вони будуть повинні відбивати ритм пісні. Полегшіть мовні труднощі щодо її змісту. 3. Розмножте і роздайте учням текст, організуйте прослуховування. Запропонуйте їм відбивати ритм, танцювати [9]. 4. Організуйте хоровий спів, відбиваючи при цьому ритм. Для цього підходить, наприклад, <i>"We Will Rock You"</i>. В слабких класах учні можуть співати лише приспів [11]. 5. Знайдіть фонограму та організуйте "гастролі" (сценічний виступ) гурту, пісня якого використовується. Учні можуть підбирати чи створювати костюми, плескати в долоні, танцювати. 	<p>Мета: розвиток мовленнєвої компетенції у читанні, аудіюванні та писемному мовленні.</p> <p>Форми: в малих групах.</p> <p>Обладнання: засоби вчителя: магнітофон / комп'ютер; засоби учнів: тексти, стільці, (можливо костюми).</p>
<p>9. Технологія "Заповнення пропусків".</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виберіть пісню (враховуючи інтереси 	<p>Мета: розвиток лексичної, фонологічної,</p>

<p>учнів) та вирішіть, які слова потрібно пропустити. Їх має бути не більше 8-10 і до них можуть належати:</p> <p>а) слова однієї категорії (наприклад, іменники, прийменники, дієслова чи числівники як у пісні "<i>One Man Went to Mow</i>"); можна групувати пропущені слова і за смисловими характеристиками, як: професії, міста, години, кольори, тварини тощо (наприклад, пропускати назви тварин у пісні "<i>Old MacDonald Had a Farm</i>" чи подарунків у "<i>12 Days of Christmas</i>");</p> <p>б) слова, що римуються в пісні до слів, запропонованих біля пропусків (наприклад, вставити слово, що римується у пісні до "town" – _____ town (down));</p> <p>в) слова, до яких у пісні співаються або синоніми або антоніми (наприклад, _____ black (white)) [8; 9] (як у пісні "<i>Mary Had a Little Lamb</i>");</p> <p>г) літери в словах (наприклад, h_t (в пісні може бути hot/hit/hut);</p> <p>2. Розробіть та розмножте роздаткові матеріали.</p> <p>3. Роздайте їх кожній парі чи команді учнів і полегшіть мовні труднощі.</p> <p>4. Організуйте прослуховування.</p> <p>5. Проведіть змагання, перевірте, яка пара чи команда правильно заповнила більше пропусків, відзначте переможців.</p> <p>Дане завдання можна адаптувати до</p>	<p>граматичної та аудитивної компетенцій.</p> <p>Форми: парна, в малих групах, в командах.</p> <p>Обладнання: засоби вчителя: магнітофон / комп'ютер, запис пісні, роздаткові матеріали, ключі (можливо, списки слів); засоби учнів: ручки, роздаткові матеріали, столи, стільці.</p>
--	---

<p>слабкішої групи, якщо подати учням слова на вибір (в потрібній чи надлишковій кількості), залишити нижні підкреслювання в пропусках за кількістю літер пропущених слів або вставити в пропуски перші літери потрібних слів.</p>	
<p>10. Технологія "Використання пісні як сюжетної основи для драматизації".</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виберіть з учнями пісню, в якій розповідається історія (наприклад, "<i>Oh, Susanna!</i>", "<i>Going on a Lion Hunt</i>" чи популярні / народні балади). 2. Випишіть ролі, які потрібно розподілити. 3. Роздайте текст пісні учням. Прочитайте її та полегшіть мовні труднощі. 4. Організуйте розподіл ролей. 5. Якщо можливо, знайдіть фонограму, під яку учні будуть співати пісню. 6. Організуйте репетиції та виготовлення костюмів. 7. Організуйте презентацію та визначте переможців. 	<p>Мета: розвиток аудитивної та соціокультурної компетенції.</p> <p>Форми: парна, в малих групах.</p> <p>Обладнання: засоби вчителя: магнітофон / комп'ютер, запис, перелік ролей;</p> <p>засоби учнів: тексти пісні, костюми.</p>
<p>11. Технологія "Використання пісні як основи для організації рухливих ігор".</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підберіть пісню, до якої існує гра, чи придумайте свою власну гру. Наприклад, пісня "<i>London Bridge Is</i> 	<p>Мета: розвиток аудитивної та соціокультурної компетенції.</p> <p>Форми: парна, в малих групах</p>

<p><i>Falling Down</i>" традиційно супроводжувалась грою, подібною до "струмочка", тобто всі гравці стають в колону по двоє, тримаючись за підняті руки, а перша пара проходить під аркою з рук і стає останньою. Це повторюється до кінця пісні.</p> <p>Можна використовувати й ігри на плескання у долоні, наприклад, парну гру під "<i>Eenie Meenie Sassaleeny</i>". Цікава групова гра на відбивання ритму представлена у відеокліпі до пісні Anna Kendrick – Cups. Детальніше про це можна дізнатись на сайті Hand Clapping Games.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Розмножте та роздайте учням текст пісні. 3. Полегшіть мовні труднощі. 4. Організуйте прослуховування і спів. 5. Поясніть рухи, організуйте тренування та гру. 	<p>групова.</p> <p>Обладнання:</p> <p>засоби вчителя: магнітофон / комп'ютер, запис, текст пісні;</p> <p>засоби учнів: тексти пісні, можливо пластикові стакани для відбивання гри, стільці, столи.</p>
<p>12. Технологія "Використання пісні як основи для ігор на відгадування".</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Разом з учнями оберіть тему для гри (наприклад, свята, пори року, країни, ігри, тварини, птахи, іграшки тощо). 2. Створіть підбірку пісень на обрану тему чи теми. 3. Сформулюйте завдання до гри: Listen to the songs and write down / guess / say the names of holidays / animals / birds / seasons / toys / feelings / professions mentioned. Якщо, наприклад, пора року 	<p>Мета: розвиток аудитивної та соціокультурної компетенції.</p> <p>Форми: парна, в малих групах.</p> <p>Обладнання:</p> <p>засоби вчителя: магнітофон / комп'ютер, запис;</p> <p>засоби учнів:</p>

<p>називається, то учні мають її почути і записати чи сказати, а якщо описується, то вгадати. (Для цього можна, наприклад, використовувати <i>"Little Snowflakes"</i>, <i>"It's Raining, It's Pouring"</i>, <i>"12 Days of Christmas"</i>, <i>"Home on the Range"</i>).</p> <p>4. Розбийте групу на пари чи команди і організуйте прослуховування. Учні можуть бути повинні вгадувати відповіді на швидкість або заповнювати спеціальні бланки, за якими вчитель бути визначати переможців.</p> <p>5. В сильних групах роботу можна продовжити такими завданнями:</p> <p>а) Recall as many songs connected to toys / seasons / animals / professions etc as you can. Name them until one team wins.</p> <p>б) Change the topic of any song you know and make up your own one about seasons / toys / professions etc.</p>	<p>ручки, папір, (можливо столи, стільці).</p>
<p>13. Технологія "Використання пісні як основи для ігор з опорою на малювання".</p> <p>1. Виберіть пісню, в якій представлено діалог, де одна людина задає запитання, а інша відповідає "так" чи "ні" в залежності від ситуації (наприклад, <i>"Do You Like Broccoli?"</i>).</p> <p>2. Роздайте учням невеликі картки та кольорові олівці.</p> <p>3. Задайте тему, до якої вони мають намалювати малюнки (наприклад, по 2</p>	<p>Мета: розвиток аудитивної та лексичної компетенції.</p> <p>Форми: індивідуальна, групова.</p> <p>Обладнання: засоби вчителя: магнітофон / комп'ютер, запис;</p>

<p>продукти харчування, які вони люблять чи не люблять).</p> <p>4. Організуйте прослуховування пісні та попросіть учнів відтворити назви продуктів, які вони почули. Спитайте, чи вони люблять ці продукти (окремо і в поєднанні з іншими).</p> <p>5. Попросіть учнів по черзі підняти картки з малюнками продуктів харчування та переконайтесь, що всі знають їх назви. Попросіть їх підписати картки з іншого боку, щоб вони далі впевнено задавали запитання, чи інші учні люблять ці продукти.</p> <p>6. Роздайте текст пісні та організуйте її проспівування під запис.</p> <p>7. Організуйте гру, в якій учні співають пісню без запису та по черзі піднімають картки з намальованими продуктами і питають "Do you like ...(1)? Do you like ... (2)? Do you like ... (1) and (2)?. Всі решта мають правильно відреагувати (Yes, I do. Yummy! / No, I don't. Yacky!)</p>	<p>засоби ручки, картки, стільці.</p> <p>учнів: олівці, столи,</p>
<p>14. Технологія "Використання пісні як основи для фізкультхвилинки".</p> <p>1. Знайдіть прості пісеньки на виконання певних рухів (наприклад, "Hokey Pokey", "The Feelings Song", "Here We Go Looby Loo", "Row your boat", "If you're happy and you know it", "The Wishy Washy Washer Woman").</p> <p>2. Розмножте та роздайте учням тексти пісень, полегшіть мовні труднощі.</p>	<p>Мета: розвиток аудитивної та лексичної компетенції.</p> <p>Форми: групова.</p> <p>Обладнання: засоби вчителя: магнітофон / комп'ютер, запис;</p>

<p>3. Організуйте прослуховування та проспівування пісні.</p> <p>4. Покажіть учням рухи, які вони повинні виконувати. Проведіть тренування під музику.</p> <p>5. Організуйте проспівування пісні під музику з виконанням рухів [8].</p>	<p>засоби учнів: текст пісні.</p>
<p>15. Технологія "Створення командної пісні, на основі відомої мелодії".</p> <p>1. Запропонуйте учням декілька пісень, які можна "персоналізувати", тобто ввести інформацію про їх імена чи прізвища, назву команди, місце знаходження номер школи, в якій працює табір, тощо.</p> <p>До таких пісень відносяться ті, що піднімають настрій, розповідають історії успіху, надихають. Для цього, вочевидь, найкраще підходять мотиваційні пісні. Нижче наведено список таких пісень різних музичних напрямів за версією С. Мюллера [7].</p> <p>2. Проконсультуйте учнів щодо змісту запропонованих пісень і допоможіть їм визначити, що саме можна змінити в обраній пісні, щоб вона стала груповою.</p> <p>3. Організуйте групове проспівування та скоригуйте вимову учнів. Допоможіть учням вивчити пісню напам'ять.</p>	<p>Мета: розвиток аудитивної та лексичної компетенції.</p> <p>Форми: групова.</p> <p>Обладнання: засоби вчителя: магнітофон / комп'ютер, доступ до Інтернету;</p> <p>засоби учнів: текст пісні, папір, рука, стільці, стіл.</p>

До наведених вище методів і прийомів використання музики і пісень у літньому мовному таборі можна запропонувати низку корисних ресурсів.

Додаткові музичні ресурси:

1. Музичні відео [Електронний ресурс]. – Електрон. аудіо дан. – Режим доступу : <http://www.mtv.com/music/>

2. Фонограми і тексти пісень [Електронний ресурс]. – Електрон. аудіо дан. – Режим доступу : <http://kids.niehs.nih.gov/games/songs/index.htm>

3. Музичні композиції (без слів) [Електронний ресурс]. – Електрон. аудіо дан. – Режим доступу : <http://www.freeplaymusic.com/>

4. Безкоштовні завдання до використання пісень [Електронний ресурс]. – Електрон. аудіо дан. – Режим доступу : http://busyteacher.org/classroom_activities-listening/songs_and_lyrics/

5. Музичні теми з відомих голівудських фільмів [Електронний ресурс]. – Електрон. аудіо дан. – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=AFa1-kciCb4&index=1&list=PL7GJn4zAFx4dncMITNA90Gh1R1wMC7NHxc>

6. Ігри на плескання в долоні під музику чи ритм (Hand Clapping Games) [Електронний ресурс]. – Електрон. аудіо дан. – Режим доступу : <http://funclapping.com>

7. Мотиваційні пісні англійською мовою (за версією С. Мюллера) [6].

Розглянемо приклади організації роботи з піснями.

1) "Rain, Rain, Go Away".

Завдання на заповнення пропусків, рівень А1.

(Автор Н.С. Щерба [1, с. 84])

Практична мета: розвиток лексичної та аудитивної компетенцій учнів.

Форма роботи: парна чи в малих групах.

Обладнання: текст пісні, ручки, комп'ютер чи магнітофон, запис пісні чи доступ до Інтернету, можливо

елементи костюмів, що дозволять кожному учню грати ролі людей різного віку та статті.

Час звучання: 2 хвилини 35 секунд.

ХІД РОБОТИ:

Step 1: Pair up. Take your hand-outs and pens. Listen to the song and fill in the blanks with names of family members:

I. Rain, rain, go away come again another day
_____ wants to play

Rain, rain, go away.

II. Rain, rain, go away come again another day
_____ wants to play

Rain, rain, go away.

III. Rain, rain, go away come again another day
_____ wants to play

Rain, rain, go away.

IV. Rain, rain, go away come again another day
_____ wants to play

Rain, rain, go away.

V. Rain, rain, go away come again another day
_____ wants to play

Rain, rain, go away.

VI. Rain, rain, go away come again another day
_____ wants to play

Rain, rain, go away.

Вчитель перевіряє правильність заповнення учнями пропусків.

Step 2: In pairs / teams recall and write down as many names of relatives as you can (like: an uncle, a grandfather etc.).

На даному етапі вчитель може надавати підказки англійською мовою (Who is your aunt's or uncle's daughter to you?).

Step 3: Make up a competition: in pairs / teams name relatives one by one in turn. The pair or team, that will say the last word, will win.

Вчитель веде підрахунок балів та визначає переможців.

Step 4: Altogether complete the text of the song "Rain, Rain, Go Away!" using the names of relatives that you have named. Every pupil will play a role of a relative in it.

Вчитель організує розподіл ролей між учнями. Вони можуть або обирати собі ролі за бажанням, або витягувати картки з назвами родичів.

Для того, щоб визначити, коли кожен учень заспіває свій куплет, можна роздати їм картки з текстом куплету, в якому буде пропущено назву родича, а в кутку буде номер цього куплету в загальній пісні.

Step 5: Sing the new version of the song altogether beating the rhythm.

Вчитель керує виконанням пісні, заохочуючи елементи драматизації.

Step 6: When you are comfortable enough with the text, dramatise the song. All pupils can dance and sing each verse altogether except for the 2nd lines, they are individual for each "relative". At the end all the pupils are supposed to sing the last verse:

Rain, rain, go away come again another day
All the family wants to play
Rain, rain, go away.

2) "Man in the Mirror" Майкла Джексона.

Проектне завдання, рівень A2-A2+.

(Автор Н.С. Щерба [1, с. 86])

Практична мета: розвиток усномовленнєвої та аудитивної компетенцій учнів.

Форми роботи: парна та в малих групах.

Обладнання: текст пісні, папір, ручки, комп'ютер чи магнітофон, запис пісні, доступ до Інтернету, ватман, кольорові олівці.

Час звучання: 7 хвилин 04 секунди.

ХІД РОБОТИ:

I. PRE-LISTENING STAGE.

1. Anticipation:

- Content:

1) Pair up and brainstorm for ideas. What things do you need to have to be healthy and to feel comfortable every day? Write down 10 points and compare them with a partner.

Вчитель дає учням декілька хвилин на роздуми, потім організовує обговорення відповідей у парах, а потім опитує декількох учнів за бажанням.

2) Team up. Discuss and shorten your lists to 5-7 vital items that have been chosen by many pupil of your team. Comment what can happen to you if you do not have the things that you have singled out.

Вчитель розділяє учнів на групи по 4-6 учасників, просить їх порівняти переліки та скласти новий з пунктів, що повторюються найчастіше.

- Cultural and language:

Think and say what you know about people who have to go without any of the things from your lists. What are they? How old can they be? In what country or countries do they live? What is the cause of their condition?

Для полегшення цього етапу роботи можна роздати учням фотографії знедолених людей (бідних, хворих, позбавлених житла, родичів, друзів, нормальних умов для існування тощо) та картки зі словами, що описують картинки (іменниками, прикметниками), і попросити їх поєднати, а потім прокоментувати.

2. Prediction:

Read the first 3 lines of the song "Man in the Mirror" by Michael Jackson. Try to guess who or what did he want to change? Why was the song called so?

II. LISTENING STAGE.

3. Communicative tasks. Answering questions:

1) Listen to the song following the script and check up your answers.

2) Be ready to answer the following questions:

What human problems are mentioned? What do people lack? Find 3 examples.

How do you understand the phrase "I'm starting with the man in the mirror"? What do you think was the singer going to do when he changed?

4. Useful vocabulary:

Gonna – going to

To blow somebody's mind – to impress somebody greatly

Disregard – the act of ignoring somebody or something

Ya – you

Nickel – a coin worth 5 cent (in the US and Canada)

Scar – a mark that is left on the skin after the wound has been healed

To follow the pattern – to follow the way

Man in the Mirror

I'm gonna make a change, for once in my life

It's gonna feel real good, gonna make a difference

Gonna make it right ...

As I, turn up the collar on my favorite winter coat

This wind is blowing my mind

I see the kids in the streets, with not enough to eat

Who am I, to be blind?

Pretending not to see their needs

A summer's disregard, a broken bottle top

And a one man's soul

They follow each other on the wind ya' know

'Cause they got nowhere to go

That's why I want you to know

I'm starting with the man in the mirror

I'm asking him to change his ways
And no message could have been any clearer
If you wanna make the world a better place
Take a look at yourself, and then make a change
(Na na na, na na na, na na, na nah)
I've been a victim of a selfish kind of love
It's time that I realize
That there are some with no home,
Not a nickel to loan
Could it be really me, pretending that they're not alone?
A willow deeply scarred,
Somebody's broken heart
And a washed-out dream
They follow the pattern of the wind ya' see
'Cause they got no place to be
That's why I'm starting with me
I'm starting with the man in the mirror
I'm asking him to change his ways
And no message could have been any clearer
If you wanna make the world a better place
Take a look at yourself and then make a change
I'm starting with the man in the mirror
I'm asking him to change his ways
And no message could've been any clearer
If you wanna make the world a better place
Take a look at yourself and then make that ...
Change!
I'm starting with the man in the mirror
I'm asking him to change his ways
No message could have been any clearer
If you wanna make the world a better place
Take a look at yourself and then make the change
You gotta get it right, while you got the time
'Cause when you close your heart

You can't close your ... your mind!

III. POST-LISTENING STAGE.

Checking up and singing.

1. Team up. Check up your answers to the questions with other pupils.
2. Sing the song in chorus to the record.

IV. FOLLOW-UP ACTIVITIES. Project work.

1. Brainstorm for ideas. Who is underprivileged in your city, town or village? What do these people lack? What can be done to help them? What part of this process can you and other pupils do?

На цьому етапі вчитель може принести статті з місцевих газет, наприклад, про дітей-сиріт чи про будинок для одиноких літніх людей, щоб надати учням додаткову інформацію.

2. Make up a camp newspaper. Learn more about underprivileged people in you place. What are their problems and needs? On a large sheet of paper write an article about it.

3. Browse the Internet and learn more about people from other countries, cities and towns who help others in need. Insert this information into your newspaper.

4. Make up a list of things that you can do to help underprivileged people from your place and insert it into your newspaper.

5. Decorate the newspaper.

6. Present it to the audience.

Методи та прийоми використання пісень, наведені вище, не вичерпують всього потенціалу роботи в літньому таборі, проте вони можуть слугувати стимулом та методичною основою для подальшої педагогічної творчості вчителя англійської мови.

Використана література:

1. Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.
2. Пара М., Iantorno G. Famous British & American songs / М. Пара, G. Iantorno. – Longman Group Ltd. – 1979. – 73 p.
3. Baoan W. Application of Popular English Songs in EFL Classroom Teaching [Електронний ресурс] / W. Baoan. Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&ved=0ahUKEwj6oaqN7ezKAhVkJKHVdXA38QFghUMAc&url=http%3A%2F%2Fwww.hltmag.co.uk%2Fjun08%2Fless03.rtf&usg=AFQjCNGVnwKY03KSuT9RGY8zI2hM4v7AWg&sig2=Rh3uvaG90s4SIHLoophp-g>
4. Mol H. Using Songs in the English Classroom [Електронний ресурс] / H. Mol // Supasongs. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://www.hltmag.co.uk/apr09/less01.htm>
5. Котнюк Л. Г. Мовленнєва соціалізація за допомогою дитячих віршів із збірки "Mother Goose Rhymes" [Електронний ресурс] / Л. Г. Котнюк. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://nniif.org.ua/File/16klgmsz.pdf>
6. Simpson A. J. How to use songs in the English language classroom [Електронний ресурс] / A. J. Simpson. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-use-songs-english-language-classroom>.
7. Mueller S. Best Motivational Songs [Електронний ресурс] / S. Mueller. – Електрон. аудіо дан. – Режим доступу : <http://www.planetofsuccess.com/blog/2010/best-motivational-songs/#pop>.

8. Budden J. Using music and songs [Електронний ресурс] / J. Budden. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.teachingenglish.org.uk/article/using-music-songs>.

9. Murphey T. Music & Song / T. Murphey. – Oxford: Oxford University Press, 1992. – 151 p.

10. Longfellow H.W. Using Music in the ESL Classroom [Електронний ресурс] / H.W. Longfellow. – Електрон. текст. дан. – Режим. доступу : <https://www.englishclub.com/teaching-tips/music-classroom.htm>

ЗРАЗКИ НРЗ: НІМЕЦЬКА МОВА

Тема: Umgang mit Tieren

(Автор Н.В.Горобченко [1, с. 91])

Мета: систематизувати лексичні та граматичні знання учнів за темою, використовуючи пісню, сформувані вміння усного мовлення.

Schritt 1

Vorbereitung des Liedes.

Diese Tiere kommen im Lied vor:

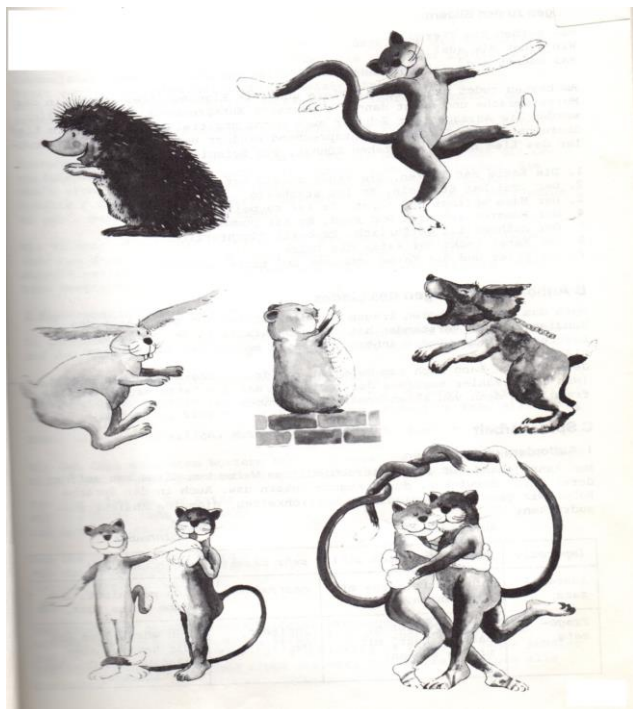
Fragen zu den Bildern.

Wie heißen die Tiere?

Wie sehen sie aus?

Was machen sie?

Am besten redet man über die Tiere und ihre Eigenschaften zuerst in der Muttersprache und sucht dann die deutsche Entsprechung. Wahrscheinlich werden die Aussagen der Schüler auch nicht unmittelbar mit denen im Lied übereinstimmen. Sie müssen entsprechend ergänzt werden, so dass die Schüler das Lied besser verstehen können, zum Beispiel:

1. Die Katze hat Tanzen. Sie tanzt allein auf einem Bein.
2. Der Igel hat Stacheln. Er ist stachelig.
3. Der Hase springt und hopst. Er ist zappelig.
4. Der Hamster ist dick und rund. Er ist pumpelig.
5. Der Hofhund ist gefährlich. Er bellt fürchterlich.
6. Der Kater leckt der Katze die Tanze.
7. Der Kater und die Katze schmusen und tanzen zusammen.

Schritt 2

Anhören und Singen des Liedes.

Nach dem ersten Anhören fragen Sie die Schüler, ob die Klasse den Handlungsablauf verstanden hat. Gegebenenfalls in der Muttersprache besprechen. Dann wieder anhören. Details anhand der Textvorlage klären.

Guck, die Kat-ze tanzt al-lein, tanzt und tanzt auf ei-nem Bein.
 Kam der I-gel zu der Kat-ze: Bit-te reich mir dei-ne Tat-ze!
 Mit dem I-gel tanz ich nicht. Ist mir viel zu sta-che-lig.
 Und die Kat-ze tanzt al-lein, tanzt und tanzt auf ei-nem Bein.

2. Kam der Hase zu der Katze: „Bitte reich mir deine Tatze!“
 „Mit dem Hasen tanz ich nicht, ist mir viel zu zappelig!“
 Doch der Hase neigt sich vor, sagt der Katze was ins Ohr: ...
 Und dann ...
3. Kam der Dackel zu der Katze: „Bitte reich mir deine Tatze!“
 „Mit dem Dackel tanz ich nicht, denn der tanzt so wackelig!“
 Doch der Dackel neigt sich vor, sagt der Katze was ins Ohr: ...
 Und dann ...
4. Das Gespenst kam zu der Katze: „Bitte reich mir deine Tatze!“
 „Mit dem Gespenst da tanz ich nicht, ist mir viel zu gruselig!“
 Doch das Gespenst, das neigt sich vor, sagt der Katze was ins Ohr: ...
 Und dann ...
5. Kam der Kater zu der Katze, leckte ihr ganz lieb die Tatze,
 streichelt sie und küsst sie sacht und schon hat sie mitgemacht.
 Er bringt alle andern mit und schon tanzen sie im Schritt,
 einmal laut und einmal leis und schon tanzen sie im Kreis.
 Bis zum Abendsonnenschein und dann gingen alle heim.

Кожен стовпчик пісні можна проспівати за ролями, а приспів - всі разом.

Schritt 3

Spracharbeit.

1. Auffordern und Ablehnen

Man kann jemand auf ganz unterschiedliche Weise zum Mitmachen auffordern: durch Herwinken, durch Augenzwinkern usw. Auch in der Sprache haben wir ganz unterschiedliche Möglichkeiten, dieselbe Absicht auszudrücken:

	Aufforderung	Ablehnung	
Imperativ	Komm! Los!Macht mit!	sehr direkt	Nein. Hau ab!
Aussagesatz	Ich möchte gerne mit die tanzen.	neutral	Ich mag nicht. Ich habe keine Lust.
Fragesatz	Darf ich bitten? Hast du Lust, mit mir zu tanzen?	indirekt, höflich	Ich würde gern mit dir tanzen, aber....(Angabe des Grundes/der Ausrede)

Aufgabe.

1. Die Schüler wollen vom Hausmeister den Schlüssel für die Turnhalle haben. Was können sie in dieser Situation zum Hausmeister sagen (direkt/neutral/höflich/genau/ungenau)? Womit werden sie wahrscheinlich den meisten Erfolg haben?

2. Eigenschaftswörter/Adjektive

Im Lied kommen Eigenschaftswörter vor, die aus einem Verb oder Nomen und dem Suffix«-lich», «-lig» gebildet sind, zum Beispiel:

Stachel- stach(e)lig, zappeln - zapp(e)lig.

ähnlich: Gabel - gab(e)lig, Kugel - kug(e)lig

aber: Vater - väterlich, Mutter - mütterlich

Mit den oben genannten Wörtern kann man neue lustige Strophen zum Lied bilden und so die Spracharbeit spielerisch unterstützen:

Kam die Gabel zu der Katze...
Mit der Gabel tanz ich nicht,
ist mir viel zu gabelig!

Kam der Nebel zu der Katze...
Mit dem Nebel tanz ich nicht,
ist mir viel zu nebelig!

Schritt 4

Freier Umgang

1. Spiel

Das Lied kann auch in ein Rollenspiel umgesetzt werden. Die Aufforderungen, die Begründungen usw. werden jetzt in einfachen Sätzen frei gesprochen, zum Beispiel:

«Ich bin der Igel. Ich bin zwar stachelig. Aber ich möchte auch mal tanzen. Wollen wir`s nicht mal probieren?»

Katze: «Aber du musst ganz vorsichtig tanzen. Sonst laufe ich einfach weg.»

2. Spiel

Die Spielhandlung kann auch auf andere Situationen übertragen werden, zum Beispiel:

«Ich bin der Hase und möchte mich mit dir verstecken, die nachlaufen, Eisenbahn spielen.»

«Ich bin Igel. Aber ich habe keine Lust dazu. Vielleicht können wir mal einen Wettlauf machen.»

Den Kehrreim kann man auch im freien Rollenspiel als strukturierendes Element benutzen, jedoch abgewandelt durch die Spieltätigkeit:

«Und dann laufen sie zu zweit über Stock und Stein».

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Сайти з вивчення німецької мови [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://germanlang.web-3.ru/useful/portals/>

3) Kinderreime. Seite [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://kinderreimeseite.de/>

ТЕМА 3. ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета: ознайомлення студентів з технологіями використання ігрової діяльності.

План:

1) Теоретичні положення, що розкривають особливості використання ігрових форм діяльності.

2) Зразки НРЗ, що можуть використовуватись у викладанні англійської мови.

3) Приклади відповідних НРЗ для викладання німецької мови.

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ДО ТЕМИ:

Як вважає В. О. Папіжук [1, с. 100], одним з найбільш ефективних методичних прийомів організації позакласної роботи з іноземних мов є різноманітні ігри, які зазвичай застосовуються на заняттях гуртків та посідають важливе місце в літньому мовному таборі. Гра сприяє виконанню важливих методичних завдань: створює психологічну готовність до комунікації; забезпечує природну необхідність багаторазового повторення певного мовного матеріалу, знайомить учнів і соціокультурними явищами.

Гра – це засіб навчання і виховання. Вона розвиває мислення, кмітливість, збагачує увагу учнів, спонукає їх до пошуку, активізує при вивченні нового і закріпленні вивченого матеріалу. Гра сприяє створенню ситуацій реального спілкування в умовах позитивного психологічного клімату, позитивних емоцій. Це, в свою чергу, спонукає школярів до власного висловлювання, розвиває мовлення. Під час гри аудіювання взаємодіє з говорінням, тобто для того, щоб відповісти на запитання, треба розуміти співрозмовника.

В грі ролі розподіляються між учнями, а для вчителя завжди є можливість врахувати рівень знань школярів, їх інтереси, нахили. Вона об'єднує колектив, сприяє підвищенню мотивації, вчить швидко перевтілюватися, швидко реагувати на мову інших.

У процесі гри можна запроваджувати різні організаційні форми роботи: індивідуальну, парну, групову, колективну, задіюючи різну кількість учнів. Вона дозволяє здійснити диференційований підхід до учнів, залучити кожного школяра до роботи, враховуючи його інтереси, нахили, рівень мовленнєвої підготовки. Гра дозволяє підтримувати працездатність кожного в ході всього уроку, знімає втому, поповнює дефіцит спілкування іноземною мовою. Вона збагачує школярів новими враженнями, надає їх мові відтінок емоційності, активізує словниковий запас слів, виконує розвивальну функцію [1].

Ігри можуть використовуватися з різною метою: для вдосконалення мовних і мовленнєвих компетентностей, розвитку пам'яті, інтелекту, уяви, уваги тощо. Розглянемо декілька прикладів ігрових завдань, що можуть використовуватись у літньому мовному таборі.

ЗРАЗКИ НРЗ: АНГЛІЙСЬКА МОВА:

Тема: Food and Meals

(автор М. Кошелева [1, с. 103])

Дана тема опрацьовується на двох заняттях гуртка. На першому активізується мовна компетентність учнів, тому виконуються лінгвістичні ігри, на другому занятті удосконалюється, мовленнєва компетентність учнів за темою, тому пропонуються мовленнєві ігри.

ЗАНЯТТЯ 1

Форма: Ігровий майданчик.

Мета: Удосконалення мовної компетентності учнів за темою "Їжа" та допомогою розвитку їхньої допитливості та інтелекту.

Обладнання: Малюнки з овочами та фруктами, кольорові олівці, картки з підказками, аркуші паперу, роздавальний матеріал.

ХІД РОБОТИ:

Учні сидять на килимку чи на стільцях.

Guess what fruit I am drawing on the board. Is it an apple?
Is it a banana?

Учитель починає малювати, наприклад, яблуко. Проводить лише початок контуру яблука та запитує учнів про майбутній малюнок. Учні активізують лексику, вивчену на уроці, відповідаючи на питання вчителя, та здогадуючись про ще не намальований фрукт. Кожного разу вчитель поступово домальовує яблуко, а учні продовжують називати різні овочі та фрукти, поки не вгадають. Процес малювання відбувається таким чином:

Після відгадування слова учнями вчитель може запропонувати зробити дану вправу кільком учням.

Як фонетичну зарядку можна використати відому фонетичну гру "Vowel fun" з використанням назв овочів та фруктів. Щоб полегшити учням вимову звуків, які підставляються у змінені слова, вчителю слід показувати кожного разу картку з тим чи іншим звуком, наприклад: [aɪ], [eɪ], [i:], [o:], [u:].

Після короткого тренування хором, учитель пропонує учням стати в коло та, наспівуючи назви фруктів, плескати

ритмічно в долоні. При заміні звука поклацати пальцями для відбивання ритму.

Let's play a game changing vowels and chanting the following lines. Clap your hands, then snap your fingers beating the rhythm.

VOWEL FUN

- I like to eat. I like to eat. I like to eat eat apples and bananas.
- A: A lake ta ate. A lake ta ate. A lake ta ate ate apples and bananas.
- E: E leek tee eat. E leek tee eat. E leek tee eat eat eepples eend been- eenees.
- I: I like ti ite. I like ti ite. I like ti ite ipples ind bininis.
- O: O loke to ote. O loke to ote. O loke to ote ote opples ond bononos.
- U: U luke tu ute. U luke to ute. U luke tu ute ute. Upples und bununus.
- I like to eat. I like to eat. I like to eat eat. Apples and bananas.

Let's play a game in two teams. Make a word, the first letter of which is the same as the last letter of the previous one. The team which creates more words than the other team wins the game. For a start use the word "potato" and "cucumber".

Potato
/
Orange
/
Egg
/
Grape

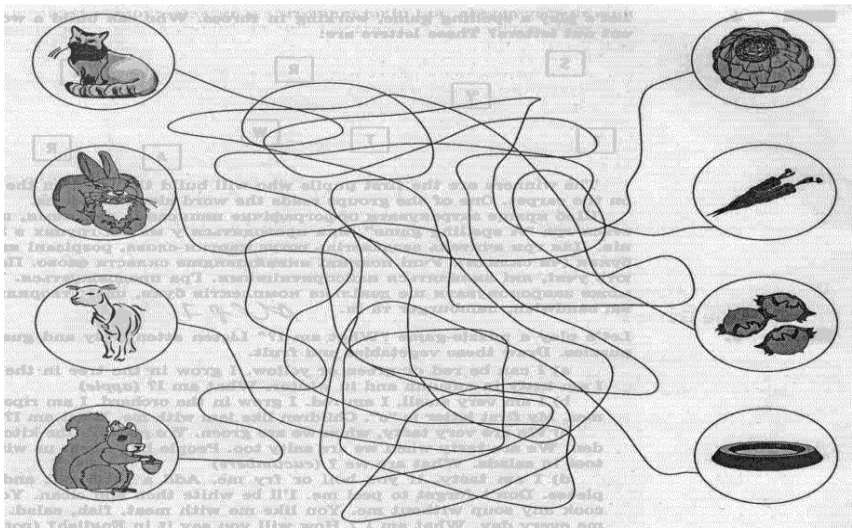
Cucumber
/
Radish
/
Ham

Метою даної гри є формування лексичної компетентності учнів. Учні у двох командах згадують слова теми, записуючи їх у колонки таким чином, щоб кожне наступне слово починалося з останньої букви попереднього.

Виграє команда, яка згадає та правильно напише найбільше слів теми. Якщо ж учням важко знаходити слова саме за цією темою, можна спростити завдання, дозволяючи утворювати різні слова. Тоді переможцем буде команда, яка придумас найбільше слів, пов'язаних з їжею.

Let's play a game, joining things together with a line. Look at these animals. They like to eat different things. Let's find them. The pupils who draw the right lines and make up correct sentences about chosen animals will be the winners.

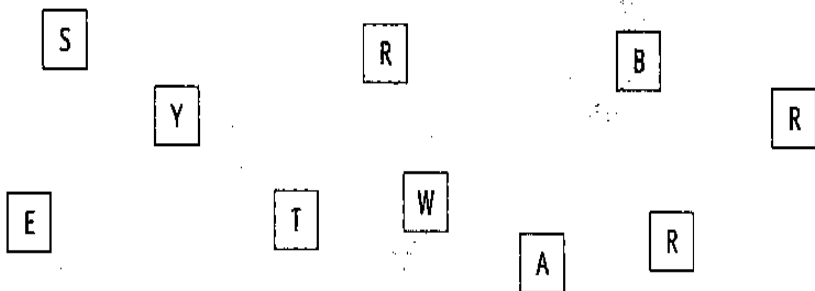
У даній грі учні мають відгадати, хто що любить їсти. Це зробити легко, але виграє той, хто правильно побудує речення з тими предметами, між якими буде проведена суцільна лінія. Заздалегідь учитель малює чи виготовляє з учнями постер зі звірами та їжею. Це можна зробити на заняттях гуртка «Умілі руки».

Let's play a game, making new words out of the word "vegetables". I can create such words as: table, tag, leg, lab. And you? Who is the first one to finish? Let's name and count your words.

Дана гра на складання нових слів з літер одного слова проводиться індивідуально. Кожному учневі дається можливість записати усі слова на окремих картках. Перемагають учні, які найшвидше складуть якнайбільше слів.

Let's play a spelling game, working in threes. Who can build a word from cut out letters? These letters are:

The winners are the first pupils who will build the word on the table or on the carpet. One of the groups reads the word aloud and wins.

Щоб краще затренувати орфографічне написання слів теми, пропонується гра "A spelling game", яка проводиться у малих групах з 3-4 учнів. Для гри вчитель заздалегідь готує картки-слова, розрізані на окремі букви (чи склади). Учні повинні якнайшвидше скласти слово. Перемагають учні, які виявляться найспритнішими. Гра продовжується. Учитель може запропонувати ще декілька комплектів літер, щоб утворилися слова: sandwich, hamburger та ін.

Let's play a puzzle-game "What am I?" Listen attentively and guess these puzzles. Draw these vegetables and fruit.

- I can be red or green or yellow. I grow in the tree in the garden. I am tasty in autumn and in winter. What am I? (*apple*)

- I am very small. I am red. I grow in the orchard. I am ripe in summer. My first letter is c". Children like jam with me. What am I? (*cherry*)

- We are very tasty, when we are green. We grow in the kitchen garden. We are tasty when we are salty too. People like to eat us with tomatoes in salads. What are we ? (*cucumbers*)

- I am tasty, if you boil or fry me. Add a little salt and butter, please. Don't forget to peel me. I'll be white then and clean. You won't cook any soup without me. You like me with meat, fish, salad. You eat me every day. What am I ? How will you say it in English? (*potato*)

Учням надається можливість прослухати загадки та назвати відгадки. Після цього вчитель пропонує їм намалювати відгадки на окремих аркушах альбому та спробувати самим скласти подібні загадки за допомогою малюнків.

ЗАНЯТТЯ 2

Тема: Food and Meals.

Форма: Ігровий майданчик.

Мета: Удосконалення мовленнєвих умінь учнів за темою «їжа» та розвиток їх творчої уяви і мислення.

Обладнання: Свіжі чи намальовані фрукти та овочі, зразки анкет, кольорові олівці, речення-підказки, намальовані кошики, плакат для малювання.

ХІД РОБОТИ:

Look at my basket. Do you know what kind of fruit I have in it? Let's play a "Noisy Parker" game and find out the answer. Ask me general questions, like these:

Is this fruit white?

Is it tasty?

Is it large?

Is it sweet?

Is it green? etc.

And you will find the answer.

У цій грі учні мають здогадатись за допомогою загальних запитань, який фрукт чи овоч захований у кошику, наприклад: Is it tasty? Is it sweet? Is it an apple?

Учитель відповідає коротко: “Yes, it is”, “No, it isn’t”.

Учні продовжують запитувати вчителя про колір та якість невідомого предмета, поки не відгадають його. Гру можна продовжувати, замінюючи овочі або фрукти в кошику та запросивши керувати грою самих учнів.

Let’s play a shopping game, working in twos. Imagine that you are a shop-assistant. Put fruit into the baskets. Place the baskets in the shop-window. Then stick a label to every basket. The first three pairs will be the winners. Remember that:

- Cherries are in the first basket on the left.
- Pears are in the first basket on the right.
- Oranges are between cherries and apples.
- Apples are on the left of the apricots.
- Plums are on the right of the bananas.
- Bananas are between apricots and plums.
- Peaches are between plums and pears.

Say what you would like to sell.

Для даної гри вчитель готує заздалегідь намальовані корзинки з фруктами, бірки для них та сім речень-підказок, які кожна група буде уважно читати та переставляти кошики на свої місця у вітрині магазину.

Let’s play a game filling in the questionnaire and standing in two circles. The waiters will ask their guests about their favourite meals. When the music stops, change your partners stepping to the right. When the music starts, interview another person.

Fill in the grid in your pads [1] .

Name	What is your favourite				
	fruit?	vegetable?	sweets?	dish?	drink?
Misha	Cherry	Carrot	Sweet	Dumplings	Tea
Dasha	Apple	Cabbage	Ice-cream	Fish	Juice
Sasha					

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Близнюк О. І. Ігри у навчанні іноземних мов / О. І. Близнюк. – Київ : Освіта, 1997. – 64 с.

3) Дон О. М. Ефективність застосування дидактичних ігор у навчально-виховному процесі / О. М. Дон // Наша школа. – 2000. – №2. – С. 86.

4) Полонська Т. К. Сутність ігрових технологій у навчанні іноземних мов учнів початкової школи на компетентнісних засадах / Т. К. Полонська // Проблеми сучасного підручника. – 2018. – Вип. 20. – С. 317-327.

5) Пидкасистый П. И. Технология игры в обучении и развитии: учебное пособие Т. К. Пидкасистый. – Москва : РПА, 1996. – 269 с.

6) Полонська Т. К. Ігри як засіб компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи / Т. К. Полонська // Український педагогічний журнал. – 2017. – № 3. – С. 109-115.

7) Стронин М. И. Обучающие игры на уроках английского языка : пособие для учителя / М. И. Стронин. – Москва, 1984. – 111 с.

8) Шмаков С. А. Игры учащихся – феномен культуры / С. А. Шмаков. – М. : Новая школа, 1994. – 240 с.

ЗРАЗКИ НРЗ: НІМЕЦЬКА МОВА:
(Автор Н.В.Горобченко [1, с.108])

Тема: In der Schule

Мета: систематизація знань учнів за темою «In der Schule» за допомогою гри, розвиток вмінь писемного мовлення, читання та усного мовлення.

Schritt 1

Ihr wollt über die Schule wissen? Das ist ein gutes Thema, ein interessantes Thema? Wie sieht unsere Schule aus? Wie sind unsere Lehrer? Heute sprechen wir über die Schule!

Heute werden wir in Gruppen arbeiten.

Gruppe 1.

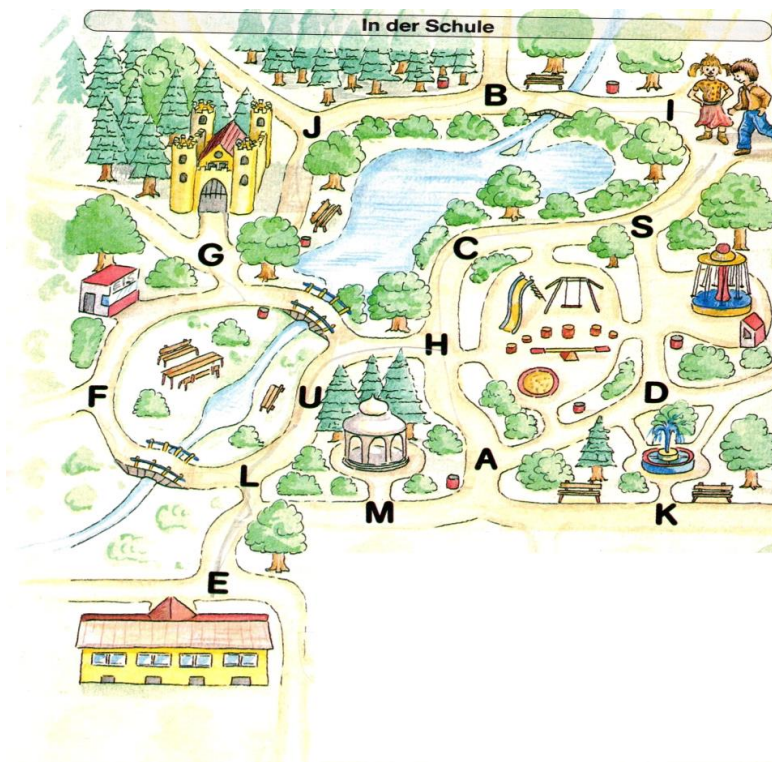
An die Tafel seht ihr die Sterne mit Buchstaben. Hier gibt es einen Satz. Sammelt ihr! Welcher Satz ist in diesen Buchstaben versteckt? Was kann man sagen? Geht an die Tafel und zeigt uns das!

(In der Schule).

Gruppe 2.

Wohin wollen Tim und Tina?

Tim und Tina sind umgezogen. Sie gehen jetzt fast jeden Morgen denselben Weg durch den Stadtpark, um in das gelbe Haus zu gelangen. Aber was ist das für ein Haus?

Schritt 2

Lies den Text " Der Merktzettel"

Die Kinder der Klasse 3a müssen sich jeden Tag viel merken. Heute wiederholt Frau Klein in der vierten Stunde noch einmal: "Morgen bringt jeder Farben, Klebstoff, Schere und einen Malkittel mit. Wir fangen mit unserem Drachen an. Vergeßt auch nicht die Rechenhausaufgabe

Farben, Klebstoff,
Schere, Malkittel
Rb, S. 14, A. 5 und 6
Ah, S. 2
Flöte
Rs, A. 7, 8

im Buch auf Seite 14, die Aufgabe 5 und 6 und Seite 2 im Arbeitsheft. Wer die Rechtschreibaufgaben Nummer 7 und 8 vom Montag noch nicht hat, muss sie auch fertig machen. Denkt auch an eure Flöten, damit wir für die Monatsfeier üben können."

Zu Andrea sagt sie noch: "Grüße deinen Vater von mir. Wir sind sehr froh, wenn er uns das Papier morgen bringen kann."

Tina hat sich einen Merktzettel geschrieben.

Er steht links.

1. Ein Merktzettel muss immer kurz sein.

Was bedeuten die Abkürzungen?

2. Schreibt jetzt den Merktzettel für Andrea.

Was musst ihr noch hinzufügen?

Schritt 3

Satzrätsel

Tim und Ralf reden miteinander über die Schule. Wir haben hier zwei Sätze aus ihrer Unterhaltung aufgeschrieben.

Tim: "Ich finde die Ferien am schönsten."

Ralf: "Ferien sind schön, die Schule ist aber auch gut."

Kannst du die Sätze lesen?

Schreibe sie richtig auf.

Schreibe noch drei Satzrätsel über die Schule auf. Benutze dazu Druckbuchstaben.

Schritt 4

In der Schule: erzählen, fragen, auffordern.

Wir machen heute Nachmittag eine Wanderung.

Was hast du in deiner Hand?

Geh an die Tafel!

Wer will das Wort an die Tafel schreiben - Hast du deine Hausaufgaben gemacht - Zeige mir dein Heft - Was malst du - Ralf fehlt heute - Wir schreiben gleich einen Aufsatz - Holt eure Heft heraus - Schreibt die Aufgabe ab - Warum kommst du zu spät - Sprich bitte etwas lauter

Das sind Aussage-, Frage- und Aufforderungssätze. Schreibe sie ab, und setze die richtigen Satzzeichen ein.

Satzbilder sehen so aus:

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ !

Geh an die Tafel!

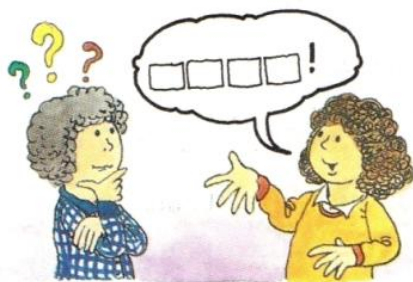
☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ?

☐ ☐ ☐ ?

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ .

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ?

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ !

Wie könnten die Sätze heißen?

Ordne jedem Satzbild einen Satz aus dem Text " In der Schule: erzählen, fragen, auffordern."

Beachte die Satzzeichen am Schluss.

Baue selbst solche Satzrätsel, die dein Partner errät!

Schritt 5

Ein Spiel " Reporter"

Fragebogen

Erzähl über die Schule! Wie sieht deine Schule aus? Wie findest du das Klassenzimmer? Welche Lieblingsfächer hast du? Wie findest du das Schulgebäude? u.a.

Name	Fragen	Antworten Ankreuzen		
1 2	Liegt die Schule bequem für dich?	Sehr bequem	Nicht besonders bequem	Gar nicht bequem
1 2	Wie findest du das Schulgebäude?	Schön	Nicht besonders schön	Hässlich
1 2	Welche Räume findest du nett, und freundlich?	Die Eingangshalle	Die Bibliothek	Die Sporthalle
1 2	Wie findest du dein Klassenzimmer?	Nett	Nicht besonders nett	Gar nicht nett
1 2	Was meinst du über deinen Stundenplan? Wie ist er?	Gut	Nicht sehr gut	Schlecht
1 2	Hast du Lieblingsfächer? Welche?	Muttersprache Bio, Sport	Mathe, Fremdsprache	Erdkunde, Geschichte

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Бордовська М. А. Ігрові методи як засіб активізації пізнавальної активності учнів на уроках англійської мови у початковій школі [Електронний ресурс] / М. А. Бордовська. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://vseosvita.ua/library/igrovi-metodi-ak-zasib-aktivizacii-piznavalnoi-aktivnosti-ucniv-naurokah-anglijskoi-movi-u-pocatkovij-skoli-68311.html>

ТЕМА 4. ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Мета: ознайомлення студентів з технологіями використання проєктів.

План:

- 1) Теоретичні положення, що розкривають особливості використання проєктів.
- 2) Зразки НРЗ, що можуть використовуватись у викладанні англійської мови.
- 3) Приклади відповідних НРЗ для викладання німецької мови.

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ДО ТЕМИ:

На думку С. В. Травнікової, **проєктна робота** – це вид роботи (переважно в групах), метою якої є підготовка кінцевого продукту англійською мовою, що є цінним поза класом: альбому, каталогу, проєкту, статті, плану тощо.

Мета цього виду роботи – дати учню можливість виконати незалежну роботу, побудовану на знанні мови та уміннях і навичках, здобутих упродовж певного періоду вивчення теми. Проєктні завдання мають низку переваг. В навчанні іноземної мови вони мотивують учнів, адже діти пишуть про себе – свою сім'ю, свій дім, свої інтереси і уподобання; проводять невелику дослідницьку роботу з теми, яка їх цікавить; майструють, вирізають, зафарбовують, про щось пишуть; шукають інформацію в книжках, спілкуються з іншими людьми, знаходять ілюстрації – можливо, навіть, роблять аудіо- чи відеозаписи. Проєктна робота особистісно зорієнтована, вона має загальноосвітню цінність.

Прикладами проєктних завдань, що можуть використовуватись у літньому таборі, є:

1. Анкетування, інтерв'ю, дослідження на тему, що вивчається. Результат такої роботи оформлюється у вигляді таблиць із висновками та постерів) (survey, quiz).

2. Аудіо-екскурсія по місту (створення сценарію, запис на диск тексту екскурсії, його прослуховування).

3. Проектні роботи, які стосуються тем "Я, моя родина, мої друзі" "Учень та його оточення", "Зовнішність":

- розповідь про себе з опорою (для учнів початкового та середнього етапу навчання), де опора виготовляється у вигляді шестикутників, складених у своєрідну "квітку", де на кожній "пелюстці" учень має розкрити певне питання (своє ім'я, вік, місце проживання, школа, шкільні друзі, домашні тваринки, уподобання тощо);

- "Родинні дерева";

- "Говорять зірки" ("Stars talking") – біографічні дані про знаменитість (робота оформлюється у вигляді реферату або постеру, учень має бути готовий відповідати на запитання інших дітей, до участі у своєрідному інтерв'ю);

4. Проектні роботи для більш старших школярів з вищим рівнем знання мови на тему "Біографія" можуть бути "A life story", "Personal details", "Personality Questionnaire" тощо. Проекти, що виконуються, можуть мати назви: "Transform your teacher / your friend", "A new image" (де беруться фотографія особи "до" та "після" перевтілення, - учні змінюють імідж тієї чи іншої людини);

7. Досить цікаві проектні роботи, які мають вигляд рекламних постерів (планування вечірки, реклама гуртків чи клубів за інтересами, рекламні постери до фільмів тощо).

8. "Створи свою власну музичну групу" (до теми "Музика та музичні інструменти).

9. Різні види проектних робіт до теми "Їжа та продукти" ("Здорова їжа", "Сплануй обід", "Мій улюблений рецепт" тощо). Результатами їх виконання можуть бути газетні статті, постери, дизайни чи рецепти страв [1].

Різновидом проєктної діяльності є **посткроссинг** (анг. *Postcrossing*). За визначенням С. В. Денгаєвої [2, с. 130], це проєкт, створений для можливості отримання листівок з усього світу; виник під впливом буккроссингу. В основі принципу обміну листівками лежить єдина база всіх учасників проєкту, а також механізм видачі адрес, спрямований на те, щоб різниця між відправленими і отриманими листівками у кожного учасника була мінімальною. При цьому в посткроссингу має місце система непрямого обміну, тобто відправляючи листівки одним користувачам, учасник отримує їх від інших.

Принцип обміну полягає в наступному:

- Учасник запитує у системи випадкову адресу іншого учасника і посилає йому листівку;
- Коли листівка досягає адресата, той реєструє її в системі за допомогою ідентифікаційного коду, який повинен був вказати відправник;
- Після того, як хоча б одна листівка учасника була зареєстрована, його адреса видається випадковим чином на запит іншого учасника, при цьому алгоритм видачі адрес спрямований на мінімізацію різниці між числом отриманих та відправлених листівок.

Сайт www.postcrossing.com простий у використанні і тому може бути надзвичайно корисним у класі (коли є доступ до Інтернету), коли ж доступу немає, можливо використовувати самі листівки.

Можливі шляхи використання:

- школа або клас можуть бути зареєстровані і використовувати цей сайт, щоб дозволити дітям передавати листівки (під наглядом дорослих) з людьми по всьому світу.
- відправлені або отримані листівки (їх призначення / розташування походження) можуть бути показані в атласах, Google Maps або Google Earth. Це може стати хорошою

можливістю, щоб дізнатися більше про це місце, історію чи культуру людей, що живуть там.

- створити стенд у класі з використанням листівок, вказавши інформацію про місця, звідки ці листівки.

- діти можуть також зробити свої власні листівки [3].

Наведемо приклад заняття на основі даної технології.

ЗРАЗКИ НРЗ: АНГЛІЙСЬКА МОВА

Технологія "Postcrossing"

(Автор С. В. Денгаєва [1, с. 131])

Step 1: Look at the postcard ID and differentiate the country. What do you know about this country?

Ex. CA (Canada), CN (China), IT (Italy), NZ (New Zealand) etc.

Did you ever travel to the place where your card is going? Recall your best memory of that place.

Для роботи у літньому мовному таборі доцільно підібрати листівки добре відомих країн, починаючи з англомовних.

Step 2: Write 5 curious facts about the place where the card is from.

У тому випадку коли дітям важко виконати завдання, вчитель може завчасно підготувати короткі тексти, які містять цікаві факти про ту чи іншу країну. Ознайомившись з їх змістом учню буде легше виконати завдання.

Step 3: Describe your postcard, which you have just received. Do you like it? Why?

Ми вважаємо за доцільне запропонувати учню слова та вирази, наприклад:

- _____ appeals to me.
- _____ is in my list of like.
- I adore _____.
- I'm so fond of _____.

Step 4: Read the postcrosser's profile and explain what card you chose to send to this postcrosser. What do you have in common with the recipient of your card?

About echo_6...

Nice to meet you, everyone. We are lucky to know each other through the postcrossing.

Writing postcards is part of my hobby in my spare time. I also get fun in many aspects, such as listening to the music & taking photography & collecting zakka & travelling around the world (I have been to Japan, Thailand and the United of Kingdom)& etc.

Yet, I have not mentioned the most important things to me, they are animals & plants & books. You will find my hobby if you take a look of my favourites.

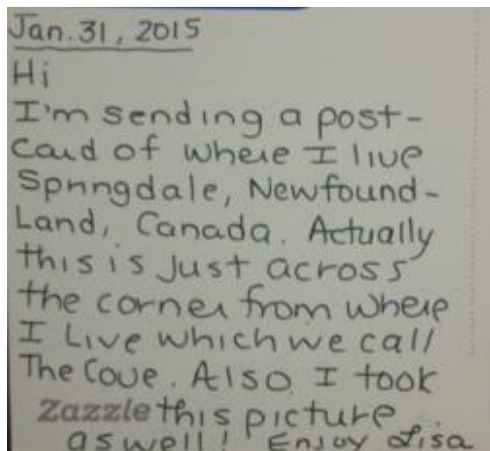
Wherever you come from, pls let me know something about your country or your cultural or your life. I'd like to know something all over the world and I hope you will share something you like with me. (^^ __ ^^)

Mailbox location

Для того, аби діти справились з завданням з легкістю, вчитель повинен бути першим, хто виконає завдання. Це буде зразком і прикладом для всіх інших.

Step 5: Give the feedback of the postcard you've just received. Put down some attractive facts about your country, region, history of your town etc.

Цю роботу також можна виконувати у групах, ілюструючи його малюнками та фотографіями.

Step 6: Write down your profile. Describe yourself; write something interesting about you, your job or family. What is your hobby? What cards would you like to get? Why?

І.В. Лавренчук пропонує використовувати і проєктні завдання, що залучають учнів до художньої діяльності.

Тема: «Квітучий Ботанічний сад»

(Автор І. В. Лавренчук [1, с. 124]).

Цілі:

- Вдосконалення навичок усного зв'язного мовлення по темі.
- Виготовлення паперових квітів (арт-клас).
- Вдосконалення активного та пасивного лексичного запасу по темі.
- Практичні навички створення композицій в техніці оригамі.

Учні працюють в групах по 3-4 дітей. На занятті в арт-класі учні завітають в ботанічний сад Країни чудес та

створять власний куточок дивовижних паперових квітів та навчаться їх описувати.

Матеріали: кольорові олівці, ножиці, кольоровий папір, клей, лінійка.

ХІД РОБОТИ:

Step 1: *Flowers make our life beautiful. We are going to make a water lily today. Listen to the poem and draw what the flowers look like, where they grow and what colour they are.*

"Oh Water Lily"

*Oh sweet and fragrant lily,
from still water... quietly,
you find your way to sunshine,
and the bumble bee.*

*Your fragrance is intoxicating,
drenched in color vibrantly.
In the few short days you visit,
oh how you comfort me.*

Jacqueline D'Elia

Діти слухають вірш про лілію та малюють як виглядає квітка, де росте та якого вона кольору.

Вчитель збирає малюнки та прикріплює їх на дошку.

Step 2: *What interesting facts about water lilies can you share? Have you heard any poems, legends, myths, stories about these beautiful flowers?*

Children, close your eyes and imagine the picture of the water lily.

Is your imaginary water lily big or small?

What colour is it?

Where does it grow?

Now, let's read the text and find the answers to these questions.

Once upon a time the girl Naia by name sat on the banks of the Amazon River and sang. One evening some beautiful young girls met to sing and chat about a better life. They sat for hours staring at the moon and stars and dreaming of being one of them one day. As the night went on the jungle, the girl Naia decided to climb a tree to see if she could touch the moon. Of course she failed.

The very next day Naia and her friends decided to walk to the hills so they could climb them and maybe touch the moon. When they got there the moon was so high to reach. They returned to their village tired and very sad. The girls had the notion that if they could touch the moon or the stars they would be changed into them themselves.

Naia didn't want to give up, so the next night she left home to try it again. Naia wanted so much to touch the moon, she jumped into the river and was never seen again.

The moon was so sad she had lost the young girl that it transformed the young girl into a big water lily with beautiful petals.

Діти читають легенду про водяну лілію та намагаються з'ясувати ким раніше була квітка.

Step 3: *Now we'll make a beautiful water lily ourselves.*

You will need:

- *Crepe Paper (pink for the petals and yellow for the center);*
- *Scissors*

- *Glue*
- *Small piece of cardstock for the base – cut into a circle, 2" diameter*

Знадобиться: гофрований кольоровий папір, ножиці, клей, лінійка, кружечок картону для основи діаметром 5 см.

Cut the crepe paper into strips (5"x2"). You will need about 20 strips.

There are 3 layers for a flower: The outermost layer has 7 petals, the middle layer has 6 petals and the inner layer has 6 petals.

Виріжте 20 стрічок 12х5 см. В квітці 3 рядка пелюсток: в зовнішньому – 7 (найширші), в середньому – 6 (середні), у внутрішньому – 6 (найвужчі).

Begin gluing your outermost layer onto the circle base.

Починайте приклеювати пелюстки зовнішнього ряду на кружечок картону, ущільнюючи основу пелюстки.

This is what your first layer should look like.

Так виглядає перший ряд пелюсток.

Two more layers are in a slightly darker pink. You can add as many layers as you like.

Ще два рядки зроблені з гофрованого паперу більш насиченого кольору. Кількість рядків – за бажанням.

To make the center for the flower, you will need a strip of paper, approximately 3" wide and 5" tall. Slightly curl the fringe. Roll the strip of paper up and glue to the bottom.

Для серединки знадобиться стрічка жовтого паперу 7х14. Не дорізаючи до кінця, зробіть бахрому, скатайте та приклейте до основи.

Spread the fringes apart to create a fuller center of your flower.

Розпушіть середину квітки, щоб зробити її об'ємнішою.

There is a variation using two layers of white petals, one layer of yellow petals, and a yellow center.

Можна зробити іншу водяну лілію з білими та жовтими пелюстками та жовтою серединою.

Виконуючи інструкції, діти створюють власні квіткові композиції.

Step 4: *To learn and to remember the words better, we have to do some exercisers.*

Match the verbs to the nouns

<i>To cut</i>	<i>a fringe</i>
<i>To curl</i>	<i>a stripe</i>
<i>To roll</i>	<i>a bunch</i>
<i>To arrange</i>	<i>petals</i>

Діти утворюють словосполучення, користуючись табличкою.

Make up sentences, using the expressions from the table above.

Suggested answer: We can roll the stripe.

We can cut out petals for the flower.

We can curl the fringe to make our flower more beautiful.

We have got enough water lilies to arrange a bunch.

Step 5: *Children present their flowers and describe them according to the key model:*

Діти презентують свої поробки, користуючись опорою.

My flower is.....

It is.... (white, pink, yellow)

I have made it of.... (stripes, petals, leaves)

I ...(curved, cut, rolled, glued)

I liked (disliked) making it, because....

The project was interesting/boring because we.....

(learned how to make water lilies, worked in groups/individually...)

Використана література:

1) Травнікова С. В. Використання проектної технології на уроках англійської мови [Електронний ресурс] / С. В. Травнікова. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/40940/

2) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

3) Postcrossing in the Classroom [Електронний ресурс]. – Електрон. текст дан. – Режим доступу : <http://www.teachingideas.co.uk/geography/postcrossing.htm>

ЗРАЗКИ НРЗ: НІМЕЦЬКА МОВА

(Автор Н.В.Горобченко [1, с. 134])

Тема: Muttertag

Мета: систематизація лексичних знань учнів за темою «Muttertag», повторення граматичних конструкцій з *damit* та *um.....zu* + Infinitiv, на основі використання вірша, кросвордів і колажу сформувати вміння виконання проєктних завдань, які спрямовані на формування комунікативної компетенції.

Schritt 1

Lesen (Arbeit mit dem Buch)

Die Schüler lesen den Text "Muttertag" und stellen die Fragen zum Text.

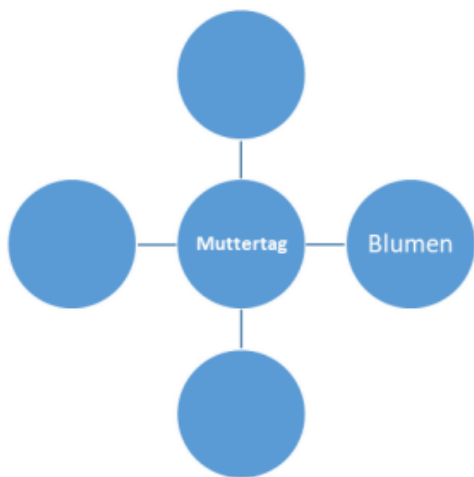
Am 15. Mai 2020 ist Muttertag!

Alle Jahre wieder - jeden zweiten Sonntag im Mai - heißt es: Muttertag nicht vergessen! Aber die Süßigkeiten- und Blumenindustrie erinnern uns schon früh genug daran, dass unseren Müttern ein ganzer Tag gewidmet wird.

Weltweit wird der Muttertag gefeiert: In Deutschland und in der Ukraine, in Ägypten und Argentinien - in rund 70 Ländern gibt es den Muttertag. Das Datum variiert immer.

Schritt 2

Sammele die Assoziationen zum Thema "Muttertag" und ergänze das Mind-Map.

Schritt 3

Bilde zu jedem Buchstaben einen Satz. Welche Gruppe zuerst fertig ist oder die meisten Sätze gebildet hat, hat gewonnen.

Гра проходить між двома командами, які виконують завдання за 2-3 хвилини.

Was kann man am Muttertag tun?

.....	M.....
.....	U.....
Man kann eine leckere Torte backen.	
.....	T.....
.....	E.....
.....	R.....
.....	T.....
.....	A.....
.....	G.....

Schritt 4

Damit-Satz oder um..... zu....Infinitiv?

Verbinde entsprechend folgende Sätze.

1. Der Vater ist heute früher nach Hause gekommen.
Er will sich mit seiner Familie unterhalten.
2. Wir machen Geschenke zum Muttertag. Unsere Mutti freut sich darauf.
3. Ich rufe unsere Freunde und Nachbarn an. Ich will sie zum festlichen Abendessen einladen.
4. Alle Familienmitglieder erfüllen an diesem Tag die Pflichten der Mutter. Die Mutter soll ihre normalen Dienste vergessen.
5. Kleine Kinder basteln die Muttertagskarten selber. Sie möchten ihren Müttern gratulieren.

6. Man braucht Geld. Man kauft Blumen, Parfüms und Pralinen für die Mutter.

Schritt 5

Formuliere die Ratschläge deinem Mitschüler, in dem du die Aussagen mit Infinitivgruppe oder Finalsätze ergänzt. Passt auf: das Verb im ersten Satzteil muss in richtiger Form des Imperativs stehen.

Muster. Bringe die Wohnung in Ordnung, um deiner Mutter zu helfen.

1. ....,um während des ganzen Jahres die Mutter zu erfreuen.
2. ...., um etwas selbst Gebasteltes zu schenken.
3. ...., damit sich die Freunde beim Abendessen nicht langweilen.
4. ...., damit deine Mutter mit den Geschenken zufrieden ist.

Schritt 6

Ergänze die Sätze frei.

1. Die Kinder bereiten für Ihre Mütter am Muttertag das Frühstück zu, um ..... zu.....
2. Wir fahren morgen zusammen ins Grüne, um..... zu....
3. Ältere Kinder verbringen an diesem Tag mehr Zeit mit ihrer Mutter, damit.....

Schritt 7

Übersetze einen Teil des Satzes, der in den Klammern steht, ins Deutsche.

1. Die Gäste haben sich versammelt, (щоб святкувати разом присвячене матерям свято).
2. Fröhlich morgens liefert man Blumen durch lokale Blumenläden, (щоб дарувати жінкам свіжі троянди).

3. Blumenläden dürfen an diesem Tag in der Regel geöffnet bleiben, (щоб чоловіки та діти мали змогу привітати своїх мам).

4. Die Kinder brauchen viel Zeit, (щоб презентувати свої творчі проєкти).

Schritt 8

Hör dem Gedicht von Johann Wolfgang von Goethe "An die Mutter" zu. Notierte dabei die Charaktereigenschaften und Gefühle und ergänzt das Raster.

Nomen	Adjektive/Adverbien	Verben

<p>An die Mutter</p> <p>Obgleich kein Gruß, obgleich kein Brief von mir</p> <p>So lang dir kommt, lass keinen Zweifel doch</p> <p>Ins Herz, als wär' die Zärtlichkeit des Sohns,</p> <p>Die ich dir schuldig bin, aus meiner Brust</p> <p>Entwichen. Nein, so wenig als der Fels,</p> <p>Der tief im Fluss vor ew'gem Anker liegt,</p> <p>Aus seiner Stätte weicht, obgleich die Flut</p> <p>Mit stürm'schen Wellen bald, mit sanften</p> <p>bald</p> <p>Darüber fließt und ihn dem Aug' entreißt,</p> <p>So wenig weicht die Zärtlichkeit für dich</p> <p>Aus meiner Brust, obgleich des Lebens</p> <p>Strom,</p>	<p><i>die Zärtlichkeit</i></p> <p>– ніжність</p> <p><i>entweichen</i> – зникати,</p> <p>віддалитися</p> <p><i>der Anker</i> – якор</p> <p><i>die Stätte</i> – місце</p> <p><i>die Flut</i> – повінь</p> <p><i>entreissen</i> – відібрати</p> <p><i>peitschen</i> – бити, хльоскати</p> <p><i>streicheln</i> – приголубити</p> <p><i>verhindern</i> –</p>
---	--

Vom Schmerz gepeitscht, bald stürmend drüber fließt Und von der Freude bald gestreichelt, still Sie deckt und nie verhindert, dass sie nicht Ihr Haupt der Sonne zeigt und ringsumher Zurückgeworfen Strahlen trägt und dir Bei jedem Blicke zeigt, wie dich dein Sohn verehrt.	перешкоджати <i>ringsumher</i> – навкруги <i>verehren</i> - шанувати, пова жати
--	--

Вчитель пояснює значення нових слів.

Wie verstehst du diese Charaktereigenschaften? Setze die Sätze fort.

1. Wenn jemand zart ist,.....
2. Wenn jemand schuldig ist,.....
3. Wenn jemand akkurat ist,....
4. Wenn jemand sanft ist,....
5. Wenn jemand froh ist,....
6. Wenn jemand wütend ist,....
7. Wenn jemand höflich ist,....

Schritt 9

Prüfe dich kreativ! Suche in diesem Wortfeld 8 Charaktereigenschaften und Gefühle.

H	O	C	H	M	U	T	L	A	F
F	O	H	Ö	F	L	P	I	R	U
F	I	A	T	W	I	C	H	K	E
E	T	R	Ä	G	O	L	W	P	I
N	A	A	H	H	T	S	U	T	T
H	B	K	J	E	I	T	F	V	N
E	I	T	O	I	X	O	L	Z	I
O	G	E	D	E	R	I	E	I	ß
L	K	R	U	L	D	D	Z	P	O

Muster: 0. Charakter

1. .... 3. .... 5. .... 7. ....
5. .... 4. .... 6. .... 8. ....

Schritt 10

Projektarbeit "Muttertag: Mama ist die Beste!"

Am 15.Mai ist Muttertag. An diesem Tag werden alle Mamas verwöhnt - mit selbst gebackenem Kuchen, Frühstück im Bett und kleinen, liebevollen Geschenken. Erarbeitet in Gruppen euer eigenes Projekt zu diesem Thema und folgt einigen wichtigen Regeln. Viel Spaß und Kreativität!

1. *Sammelt Stichwörter zum Thema und malt Mind-Map.*
2. *Bringt passende Fotos und Bilder mit.*
3. *Sucht kurze Texte, Nachrichten oder Gedichte, die sich auf das Thema beziehen.*
4. *Macht eine Collage.*
5. *Präsentiert euer Projekt vor der Klasse.*

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Reinhard D. Deutsch als Fremdsprache – Projekte im Internet [Електронний ресурс] / D. Reinhard. – Stuttgart : Kle, 1998. – S. 14. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://www.eduhi.at/projektleitfaden/index.htm>

ТЕМА 5. ВИКОРИСТАННЯ ЗОБРАЖУВАЛЬНОЇ НАОЧНОСТІ

Мета: ознайомлення студентів з технологіями використання зображувальної наочності.

План:

- 1) Теоретичні положення, що розкривають особливості використання зображувальної наочності.
- 2) Зразки НРЗ, що можуть використовуватись у викладанні англійської мови.
- 3) Приклади відповідних НРЗ для викладання німецької мови.

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ДО ТЕМИ:

На думку М. С. Дубінчук [1, с. 143], метою використання наочності є вдосконалення мовних, лексичних та граматичних навичок учнів. Заняття можуть базуватись на використанні аудіовізуальних засобів: пісень, пізнавальних малюнків, відео сюжетів. Використання цих засобів дозволяє зацікавити дітей та стимулювати їх до роботи протягом всього заняття.

Аудіовізуальні засоби є чудовим помічником при вивченні англійської мови на різних етапах навчання. Вони покращують якість засвоєння та сприйняття матеріалу.

Особливістю сучасних учнів є те, що вони практично змалку починають отримувати велику кількість інформації за допомогою різноманітних електронних пристроїв передачі даних: телевізорів, DVD програвачів, комп'ютерів, мобільних телефонів тощо, тому і під час навчання зображення з екранів електронних засобів сприймаються ними простіше і швидше. Для кращого сприйняття вони потребують швидкозмінної візуальної інформації та постійної зорової стимуляції.

Аудіо і відео матеріали роблять заняття цікавим для всіх учнів, підвищують рівень мотивації вивчення іноземної мови, дають можливість працювати з автентичними зразками іноземної мови.

Учасники мовного табору сприймають заняття як гру. Це дає змогу вдосконалити вивчений раніше матеріал, спонукати дітей до активного використання лексичних та граматичних конструкцій.

Отже, для вчителя застосування відеоматеріалів та пізнавальних малюнків відкриває безмежне поле діяльності роботи над найрізноманітнішими темами, різних рівнів навчання, з дітьми різного віку.

ЗРАЗКИ НРЗ: АНГЛІЙСЬКА МОВА

Topic: Travelling (means of travelling, places)

(Автор М.С. Дубінчук [1, с. 144])

Aim: to improve pupils' lexical and grammatical knowledge on the given topic; to develop children's listening and speaking skills;

Procedure

Step 1:

– *Hello, my dear friends! How are you today?*

- *Look what I've brought!*

- *What are we going to speak about today?*
- *You are right! We are going to travel today.*

(Діти вітають один одного та розглядають малюнки з картами світу. Вони намагаються вгадати тему заняття. Також діти висловлюють свої здогади щодо їхньої діяльності на занятті.)

Step 2:

- Look at the pictures and show where you like to travel.
Say what means of transport you like to use.

BIKE

BUS

SEASIDE

CAR

VILLAGE

MOUNTAINS

(Діти розглядають малюнки та розповідають, куди та яким видом транспорту вони люблять подорожувати.)

Step 3:

- *Mime your favourite means of transport. Let the other children guess it.*

(Діти по черзі зображають їх улюблені види транспорту, решта дітей їх вгадують.)

Step 4:

- *Listen to the story “Over the Mountains” and clap your hands when you hear the place we can travel to.*

(Відео взяте з відео підручника Primary Dictionary 3 [places and directions –song])

*Over the mountains
and through the trees,
I’m travelling the world,
I’m sailing the seas.
Left, right or straight on?
Which way to go?
North, south, west or east?
Does anyone know?
I’ll stop in the city,
Where I haven’t been before.
Look! There’s a theatre
With a big red door.
Is there an airport?
Turn right at the corner
And there you go!
Over the mountains
and through the trees,
I’m travelling the world,
I’m sailing the seas.*

(Під час перегляду відео сюжету діти плескають у долоні, коли чують слова пов'язані з темою подорож.)

Step 5:

- Listen again and say what kinds of transport you can use to get to these places.

I can travel to the

by

I can travel to the

by

I can travel to the

by

I can travel to the

by

I can travel to the

by

I can travel to the

by

I can travel to the

on

.

(Діти переглядають відео сюжет ще раз та доповнюють дані речення.)

Step 6:

- Let's play! Our game is called "The Hidden Thing". Move around the class and find the words with the names of transport.

<i>Car</i>	<i>Flower</i>
<i>Snake</i>	<i>Bus</i>
<i>Bike</i>	<i>Book</i>
<i>Plane</i>	<i>Ship</i>
<i>Teddy-bear</i>	

(Діти рухаються по класу та шукають картки з прихованими словами. Вони називають тільки ті слова, які стосуються транспорту. Переможець той, хто знайде найбільше слів зв'язаних з транспортом.)

Step 7:

– Look at the crossword and circle these words.

Transport Wordsearch

D	U	M	T	B	L	J	K	T	I
U	L	O	R	R	Y	J	R	E	D
N	W	T	A	Q	B	A	V	I	B
B	P	O	I	A	U	B	O	N	D
C	A	R	N	X	S	H	I	P	M
O	F	C	E	J	T	K	Q	L	K
M	T	Y	R	E	G	K	V	A	N
X	N	C	E	Z	V	N	L	N	Z
H	E	L	I	C	O	P	T	E	R
T	O	E	H	E	X	G	Y	V	I

Search for the words

They are hidden left to right and down.

bus
car
helicopter
lorry
motorcycle

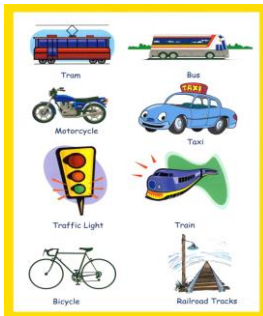
plane
ship
train
van

www.anglomaniacy.pl

(Діти в парах розгадують кросворд. Та пара, яка знайшла всі слова найшвидше стає переможцем.)

Step 8:

- Read the word in the chart and finish the sentence.

I like travelling by .....

I don't like travelling by .....

I enjoy travelling by .....

I adore travelling by .....

I hate travelling by .....

- Listen to the other children and say:

Who likes to travel by car? Who doesn't like to travel by train? Who enjoys travelling by bicycle? Who hates travelling by bus? Who adores travelling by taxi? Who hates travelling by motorcycle?

(Діти по черзі вибирають з таблиці вид транспорту та доповнюють речення. Далі діти відповідають на запитання про своїх друзів.)

Step 9:

- And now we are going to travel to an imaginary island. Work in groups and draw a route how you can get to the island.

- Say how you can get there.

(Дане завдання – це проєктна робота. Діти в групах створюють маршрут своєї подорожі та вказують транспорт, який вони використовують. Кожна група представляє свій проєкт).

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

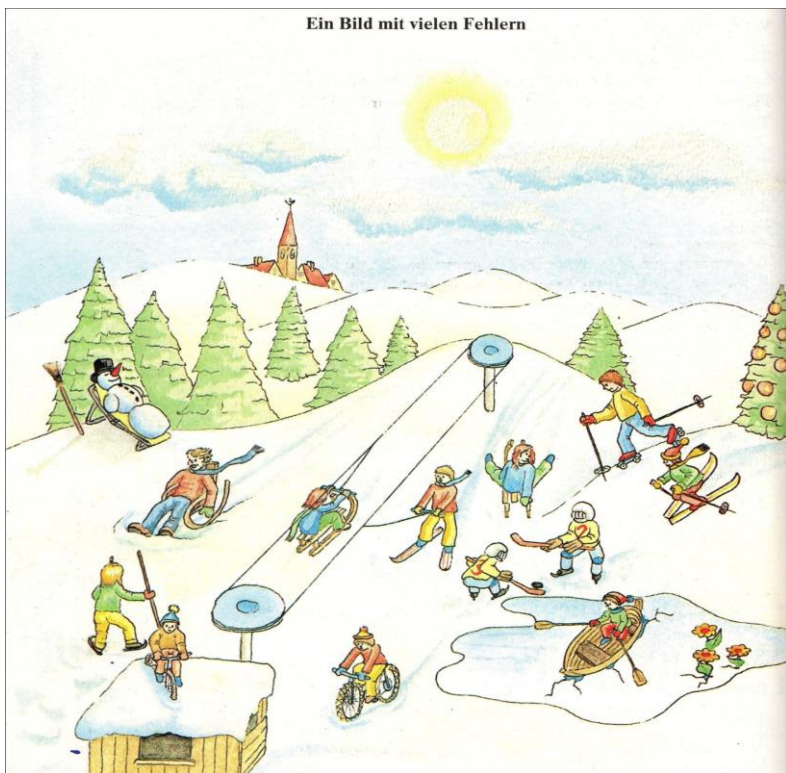
(Автор Н.В.Горобченко [1, с.157])

Tema: Im Winter

Мета: вдосконалення лексичних та граматичних навичок за допомогою зображувальної наочності, практичне оволодіння лексиною в однині та множині, формування навичок письма та вмінь усного мовлення.

Schritt 1

Schaue zur Tafel. Hier ist ein Bild mit vielen Fehlern.
Nanu, was ist denn hier passiert? Erzähle, was alles nicht stimmt?

Schritt 2

Lies den Text laut. Was kann man im Winter machen?

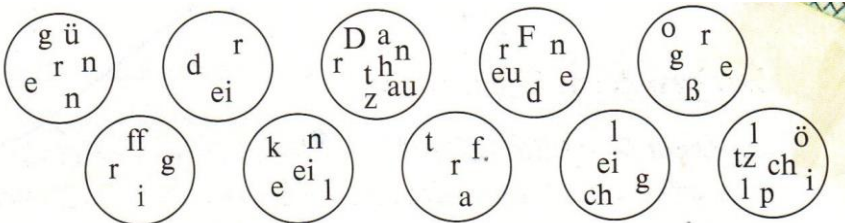
Die Schneeballschlacht

Kurz nach der Schule stellte sich Tim hinter den grünen Drahtzaun. Er wartete auf seine drei Freunde und machte kleine und große Schneebälle. Da kamen sie! Tim griff die Bälle und warf. Jochen traf er am Knie. Frank bekam gleich einen auf die Nase. Ein paar Bälle flogen vorbei. Christian schrie plötzlich: "Los!"

Alle zusammen rannten zu Tim und gaben ihm seinen Schnee zurück!

Wie heißen die Purzelwörter? Schreibe sie auf:

Schreibe den Text in der Zeitstufe Gegenwart auf.

Sprich die Wörter, und überlege:

Wo fehlt Sch oder sch?

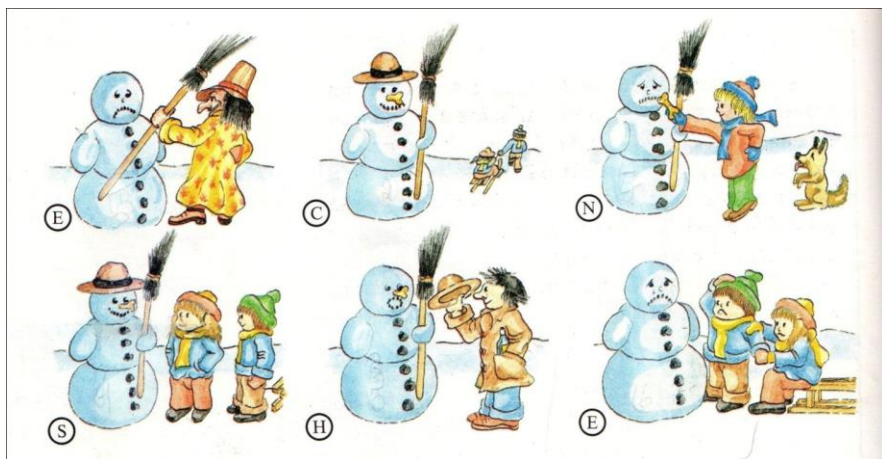
Wo fehlt S oder s? Schreibe die Wörter auf!

....nee, ...arf, ...wanz, ...tark, ...ien,
 .....toff,.....on,.....reien,.....tolz,.....ülerin,.....tein,.....traße,
 .....wächer,.....üler,.....mutzig,.....nell,.....tellen,.....limm,
 .....lecht,.....warz,.....wer,.....till,.....wimmt,.....telle,.....rie,
 .....tellte,.....tehen,.....lagen

Schritt 3

Ordne die Bilder. Der Mund des Schneemanns hilft dir dabei. Tina hat mit dem ersten Bild in der zweiten Reihe begonnen. (Die Buchstaben ergeben ein Wort!)

Der bestohlene Schneemann

Welche Eigenschaftswörter passen zur Geschichte:
 traurig, fröhlich, kalt, höflich, rot, gelb, grün, blau, alt,
 hungrig,.....?

Schritt 4

Erzähl die Geschichte des Schneemanns.

Schritt 5

Wie war der Winter im letzten Jahr? Erinnerst du dich an den letzten Winter! War es genauso kalt wie jetzt? Oder war es kälter? Wann war es am kältesten? Beginnt so: Im letzten Jahr.....

Schritt 6

Schreibe deine eigene Wintergeschichte. Sie könnte so beginnen:

Als ich neulich morgens aus dem Fenster schaute, traute ich meinen Augen nicht. Eine dicke Schneedecke hatte sich auf den Vorgarten gelegt. Die Autos.....

Тема: Was gibt es zu essen?

(Автор Н.В.Горобченко [1, с. 160])

Мета: систематизація знань учнів за темою «Was gibt es zu essen?», розвиток комунікативної компетенції за допомогою поезії та зображувальної наочності.

Schritt 1

An der Tafel haben wir die zusammengesetzten Namenwörter mit ihrem bestimmten Begleiter. Schreibe die zusammengesetzten Namenwörter mit ihrem bestimmten Begleiter auf: das Teesieb,..

Beim Einkaufen

ein Sieb für den Tee, ein Ei für das Frühstück, ein Schrank für das Geschirr, Teig für ein Brot, ein Blech für den Kuchen, eine Tasse für Kaffee.

Schritt 2

Lies das Gedicht so, dass der Spaß deutlich wird.

Ein lustiger Traum

Heut träumt'ich einen Traum,	ein Stück Essig für den Durst,
so verdreht, ihr glaubt es kaum.	eine Tube Zuckerschmalz
Bei dem Kaufmann Kümmelbein	und ein Päckchen Honigsalz,
kauft'ich viele Sachen ein:	etwas Mehl, wenn's geht, nicht weiß,
sieben Liter Sauerkraut,	und den Kaffee möglichst heiß
ein Pfund Vollmilch ohne Haut,	Gerade als ich sagen wollte,
einen Zentner sauren Zimt,	daß ich nun bezahlen sollte
wie man ihn zum Braten nimmt.	hat Herr Kümmelten gelacht,
Siebzehn Meter Leberwurst,	und da bin ich aufgewacht.

H.Kümmel

Schreibt alle Lebensmittel und Gewürze auf, die in dem Gedicht vorkommen: der Kümmel, das Lauerkraut,.....

Manche Namenwörter fassen andere Namenwörter zusammen: Lebensmittel: Brot, Nudeln, Reis,... Getränke: Saft, Tee,.....

Ordne. Lebensmittel:.....

Getränke:.....

Auch zusammengesetzte Namenwörter werden groß geschrieben: Teesieb
---

Namenwörter: Nudeln, Butter, Tee, Eier, Bier, Käse, Brot, Sprudel, Wurst, Schinken, Zucker.

Eigenschaftswörter: frisch, fein, grob, scharf, schwarz, süß, dunkel, weich, hell, weiß, braun, rot, fett, groß, rot

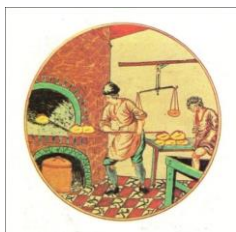
Sicher schreibst dir deine Mutter manchmal einen Einkaufszettel. Heute darfst du einmal aufschreiben, was die Mutter einkaufen soll.

Schritt 3

Schreibe den Text ab. Kreuze die Zeitwörter an.

Wie backte man früher? Früher rührte und knetete der Bäcker.....

Wie backte man früher?

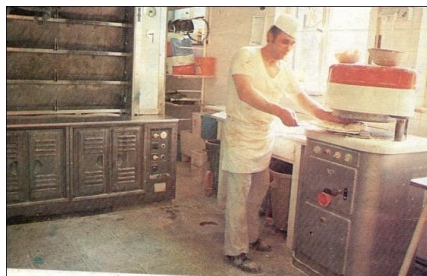

Früher rührte und knetete der Bäcker den Brotteig mit der Hand. Danach formte er die Brote und die Brötchen. Die Gesellen heizten den Steinofen mit Holz. Wenn der Ofen heiß war, räumte ein Geselle die Asche und das glühende Holz aus. Erst dann schob der Bäcker die Backwaren hinein. Je nach Sorte blieb das Brot längere oder kürzere Zeit im Ofen.

Schritt 4

Ergänze den Text. Schreibe ihn auf. Verwende die gleichen Zeitwörter wie oben, nur in der Zeitstufe Gegenwart.

Also nicht: rührte, sondern: rührt

Heute backt man meist so

Heute

_____, _____ und _____ eine Maschine die Brote und Brötchen. Der Bäcker _____ den Stahlofen mit Öl, Gas oder Strom. Der Geselle _____ den Ofen auch nicht mehr aus, bevor der Bäcker die Backwaren hinein_____. Auch heute _____ die eine Brotsorte länger im Ofen als eine andere: Weizenmischbrot etwa 50 Minuten, Vollkornbrot etwa 90 Minuten.

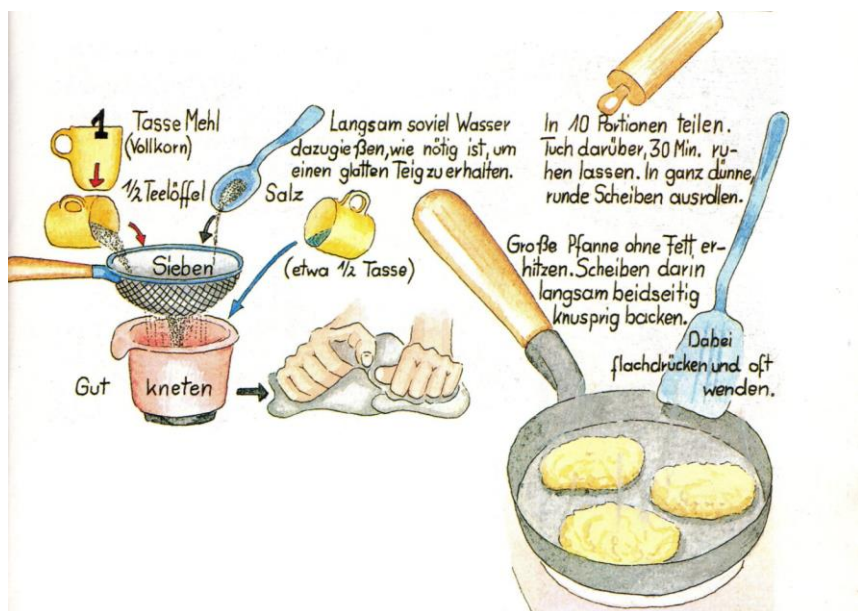
Lege solch eine Tabelle an, und trage die Zeitwörter ein:

Grundform	rühren,
Gegenwart	rührt,
Vergangenheit	rührte

Schritt 5

Erzähl das Rezept für die Chapattis (indisches Brot) in der Ich-Form. Sage zuerst, was du alles brauchst. Dann sagst du, was du nacheinander tust.

Für zehn Chapattis brauche ich.....

Schritt 6

Deine Mutter hat sicher ein Kochbuch. Schreibe das Rezept für dein Lieblingsessen ab.

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Безрукова А. Р., Курінна Д. Наочність як ефективний засіб у навчанні іноземної мови у початковій школі [Електронний ресурс] / А. Р. Безрукова, Д. Курінна. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : https://library.udpu.edu.ua/library_files/ukr-turkmen_visnuk/2017_1/4.pdf

ТЕМА 6. ВИКОРИСТАННЯ СПОРТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЯ

Мета: ознайомлення студентів зі спортивними технологіями.

План:

- 1) Теоретичні положення, що розкривають особливості використання спортивних технологій.
- 2) Зразки НРЗ, що можуть використовуватись у викладанні англійської мови.
- 3) Приклади відповідних НРЗ для викладання німецької мови.

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ДО ТЕМИ:

Спортивні заняття для молодших школярів у літньому мовному таборі проводяться не лише з оздоровчою метою, але й для розвитку комунікативної, соціокультурної та лексичної компетентності в межах спортивної тематики. В ігрових комунікативних ситуаціях діти простіше засвоюють спортивні команди та спортивну термінологію, проводять рухливі ігри, змагання.

Як вважає І. І. Волянська [1, с. 167], на початковому етапі доцільно поєднувати фізичну діяльність (виконання спеціальних завдань та команд) з цілеспрямованим удосконаленням мовної та мовленнєвої компетенції в створених ситуаціях природного спілкування, які стимулюють дітей обмінюватися враженнями, висловлювати відчуття задоволеності. Саме такі ситуації на спортивну тематику дають можливість дітям використовувати лексичний матеріал, мовленнєві зразки, які спрямовані на краще запам'ятовування та розуміння, в першу чергу аудіативного матеріалу. Успіх проведення спортивних занять залежить від підбору завдань, організації рухової діяльності в

поєднанні з лінгвістичними завданнями, що відповідають тій чи іншій віковій категорії дітей, їх уподобанням та мовному рівню.

ЗРАЗКИ НРЗ: АНГЛІЙСЬКА МОВА

Тема "Sport day"

(Автор І. І. Волянська [1, с. 168])

Мета: ознайомити з традиційними іграми в Англії, провести командні змагання; активізувати мовні навички в комунікативних ситуаціях та спортивних іграх. Формувати розуміння культурних реалій Великобританії.

ХІД РОБОТИ:

Step 1: Warming up activity.

T: Hello everyone! Glad to meet you in our camp!

How are you getting on?

How is your life?

Діти відповідають.

T: How is your morning?

Did you do your morning exercises? What exercises did you do? Can you show them?

T: Make a circle, please and show some actions.

Діти стають у коло та показують деякі вправи ранкової зарядки.

Ps: I can run. / I can jump. / I can dive like a dolphin. / I can crawl like a snake. / I can fly like a pelican. / I can climb like a monkey. / I can hop like a frog. /

T: Let's continue doing exercises listening to the tasks.

Діти виконують команди вчителя.

Step 2: Listen and repeat activity.

Children listen to the song "Hockie, Pockie" and do the actions.

Hockie, Pockie.

*You put your **right hand in** (left leg in / left leg out)
You put your **right hand out** (left shoulder in / left
shoulder out)*

*You put your **right hand in** (head in / head out)
And you shake it all about (all body in / all body out)
You do the Hockie, Pockie
And turn yourself around
That's what it's all about*

*T: Great! As Englishmen say: “A sound mind is in a
sound body”.*

“Health is above wealth”.

Діти згадують та повторюють прислів'я про спорт та
здоровий спосіб життя, які стають девізом спортивного дня.

Step 3: Camp rhyme

(Teachers and children rhyme together)

*Come on boys! Come on girls!
It's high time to collect your thoughts!
Make new friends in English camp
Dance and sing
Play sport games
Hey! HOORAY! HOORAY!
Improve your English every day!*

Step 4: Traditional games Presentation

*T: Today we are going to play some popular English
games. Every country has its own traditions and customs. In
Britain traditions play a very important role in the life of people
mostly because the British are very conservative. They are proud
of their traditions and keep them carefully.*

*Now look at the main symbols of them watching the
presentation of clips. (Teacher represents some clips of the
traditional games in Power Point).*

Match the names of the games with their symbols.

- *Egg and Spoon Race*
- *Pancakes Race*

- *Three – legged Race*

Step 5: Jigsaw reading.

Діти дивляться презентацію відео кліпів та знаходять відповідний символ до відповідного свята. Потім вчитель розподіляє дітей по групам, пропонуючи витягнути кожному символ свята (3 групи в кожній по 6-7 гравців). Діти розходяться по групам та отримують інформацію для читання, в який подаються скорочений опис гри та її правила. Опрацювавши основні повідомлення, кожна група представляє основні факти гри та її ведення відповідно до свого символу. Зразки описів свят, подано нижче.

1) In the UK, pancake races form an important part of the Shrove Tuesday celebrations - an opportunity for large numbers of people, often in fancy dress, to race down streets tossing pancakes. The object of the race is to get to the finishing line first, carrying a frying pan with a cooked pancake in it and flipping the pancake (3 times) as you run. The most famous pancake race takes place at Olney in Buckinghamshire. According to tradition, in 1445 a woman of Olney heard the shriving bell while she was making pancakes and ran to the church in her apron, still clutching her frying pan. The Olney pancake race is now world famous. Competitors have to be local housewives and they must wear an apron and a hat or scarf.

The winner is a pupil who comes first and doesn't drop his pancake.

2) For the next activity teamwork needed. 2 children's legs will be tied together. Children will have to walk and run together.

Tie one player's left leg to the other player's right leg and line the teams up! Practice walking together until you get a rhythm going and then try hopping or running. Make sure there's a soft landing!

When all teams are steady, let the race begin! The first team to the finish line wins!

3) A race of balance and co-ordination, the egg and spoon race is a classic game that will have kids laughing right up to the finish line! Arrange all of the children at a start line with an egg and a teaspoon each.

When you are ready to start the race, ask them to place the egg onto their spoon and then place their other arm behind their back. When you say go, the children will race – as fast as they can without the egg rolling off the spoon – to the finish line.

If the egg falls, the child starts again!

Whoever crosses the finish line first with their egg still balanced on their spoon and an arm behind their back, wins.

Step 6: Making-a-poster activity.

Вчитель пропонує кожній групі виготовити свій постер гри: намалювати символи гри, написати основні факти про гру та записати правила. Кожна група представляє свій постер “Game Fact files”.

Step 7: Ігрова розминка.

Кожна група по черзі розповідає спортивну римівку для інших груп. Ті виконують команди / прохання.

Sport Rhyme for teams

Running, running all around

Running, running, running

Running any way you please

But stop when I say FREEZE!

Twirling, twirling all around

Twirling, twirling, twirling

*Twirling any way you please
But stop when I say FREEZE!
Jumping, jumping all around
Jumping, jumping, jumping
Jumping any way you please
But stop when I say FREEZE!
Dancing , dancing all around
Dancing, dancing, dancing
Dancing any way you please
But stop when I say FREEZE!
Crawling, crawling all around
Crawling, crawling, crawling
Crawling any way you please
But stop when I say FREEZE*

Step 8: Listen and act activity.

Перші учасники в кожній групі по одному показують для всієї групи одну дію. Потім другий учасник показує та називає першу дію та додає свою другу дію. Наступний повторює дві попередні дії та додає свою третю дію. Скільки учасників стільки дій. Останній показує всі дії, після чого група показує всі дії від початку до кінця. Перемагає команда котра показала всі свої дії та назвала їх без помилок.

P1: JUMP!

P2. JUMP! RUN!

P3. JUMP! RUN! DIVE!

P4. JUMP! RUN! DIVE! CRAWL!

P5. JUMP! RUN! DIVE! CRAWL! DANCE!

P6. JUMP! RUN! DIVE! CRAWL! DANCE! CLIMB!

*P7. JUMP! RUN! DIVE! CRAWL! DANCE! CLIMB!
SWING!*

Step 9: Awarding.

Після кожної гри вчителя та волонтери підводять підсумок та наприкінці спортивного дня нагороджують дітей.

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

ЗРАЗКИ НРЗ: НІМЕЦЬКА МОВА

(Автор Н.В.Горобченко [1, с. 177])

Тема: Die Schule

Мета: ознайомлення з новими лексичними одиницями за темою «Die Schule», на основі гри та спорт-розминки сформувати вміння використовувати нову лексику в мовленнєвому потоці.

Schritt 1

Alle Kinder, Mädchen und Jungen gehen in die Schule. Ihr seid Schüler. Wir sprechen über die Schule. Wir haben einige Wörter schon gelernt, jetzt wiederholen wir. Seht an die Tafel und sprecht mir nach!

Діти повторюють за вчителем слова, що написані на дошці. Над кожним з написаних слів висить відповідний малюнок.

Schule - die Schule - eine Schule

Lehrerin - die Lehrerin - eine Lehrerin

Schüler - der Schüler - ein Schüler

Schülerin - die Schülerin - eine Schülerin

Aula - die Aula - eine Aula

Bibliothek - die Bibliothek - eine Bibliothek

Speisesaal - der Speisesaal - ein Speisesaal

Sportsaal - der Sportsaal - ein Sportsaal

Jetzt beantwortet die Frage.

Wer/was ist das?

Das ist ein /eine.....

Schritt 2

Bildet Sätze aus den beiden Wortreihen.

Muster: Wir lernen in der Schule. Wir.....

Schritt 3

Jeder von euch hat eine Schultasche, ein Mäppchen, einen Kuli, ein Heft, ein Lineal, einen Bleistift, einen Radiergummi und einen Spitzer.

Учитель вводить лексичний матеріал, спираючись на малюнки або на реальне шкільне приладдя.

Bitte sprecht mir nach!

Діти повторюють слова за вчителем.

Beantwortet die Frage! Was ist das? Das ist eine/ein.....

Schritt 4

Spielpause

Spiel «Was fehlt?»

Учитель закриває якусь шкільну річ і пропонує учням назвати те, що відсутнє.

Zum Beispiel:

Was fehlt?

Das Lineal fehlt.....

Spiel «Der versteckte Buchstabe»

На дошці написано слово, де пропущено одну букву. Учні мають здогадатися, яку саме.

der Kul____ das Lin____al

die A__la die Sch____e

Spiel «Sammle das Wort!»

Діти складають по буквах розрізані слова, намагаються їх перекласти.

K U L I L I N E A L A U L A

Schritt 5

Sportphase

Діти розповідають вірш, супроводжуючи його рухами.

1, 2, 3 - die Mutti kocht uns Brei (2m),

links Bein, rechts Bein,

das ist lustig, das ist frei.

Schritt 6

Kinder, ich habe auch eine Schultasche. Unser Freund Hans hat eine Schultasche. Jetzt packen wir alles ein und gehen nach Hause.

Muster: Wir nehmen das Lineal.

den Kuli.

den Radiergummi.

den Bleistift.

das Mäppchen.

den Spitzer.

Учитель збирає портфель, чітко вимовляючи назву кожної шкільної речі німецькою мовою.

Und jetzt spielen wir. Wir haben 4 Mannschaften. Jede Mannschaft hat eine Liste, darauf sind die Schulsachen geschrieben. Wer ist der schnellste? Und wer macht keinen Fehler?

das Lineal   das Heft
der Kuli   der Bleistift

Ich und unser Freund Hans kontrollieren.

Учитель читає слово, діти показують предмет.
Перемагає та команда, яка правильно й швидко склала
всі речі в портфель. Залежно від часу можна повторити
гру, змінивши аркуші паперу із завданням.

Schritt 7

*Unsere Stunde ist zu Ende. Also, zum Schluss singen
wir das Liedchen «Jetzt ist Schule aus!»*

Jetzt ist die Schule aus!

Jetzt gehen wir nach Haus.

Tschüs! Diling, diling, diling,

Auf Wiedersehen!

Тема : Das Wetter

(Автор Н.В.Горобченко [1, с. 180])

Мета: вдосконалення лексичних навичок на основі використання поезії, рухливих ігор та колажу, формування вмінь описувати явища природи.

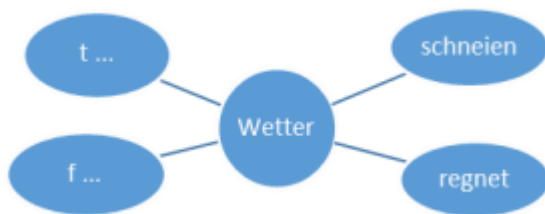
Schritt 1

Sieh mal an und sag!

Kinder, steht auf! Kommt ans Fenster und sagt: Was für ein Wetter ist heute? Regnet es heute? Gefällt euch solches Wetter?

Schritt 2

Denke über das Wetter nach und schreibe das passende Wort ein:

Schritt 3

Hör das Gedicht an und ordne die Bilder.

Для перевірки розуміння вірша доцільно використати малюнки з явищами природи та запропонувати дітям знайти відповідності між явищами природи і малюнками.

Wenn's regnet, wird's nass,
Wenn's schneit, wird's weiß,
Wenn's friert, gibt's Eis,
Wenn's taut, wird's grün,
können wieder Blumen blühen.

Одночасно одні учні отримують картки з назвами природних явищ, інші - з малюнками. Усі виходять на середину класу. Після прослуховування вірша кожен учень шукає відповідну для себе пару, прогулюючись по класу.

Wenn´s regnet	grün
Wenn´s schneit	blühen
Wenn´s friert	nass
Wenn´s taut	Eis
können wieder Blumen	weiß

Erzähl das Gedicht und versuche lauter und leiser zu lesen.

Schritt 4

Lies das Gedicht und errate die Wörter, die passen und sich reimen.

Wenn´s regnet , wird´s nass,
Wenn´s schreit, wird´s _____,
Wenn´s schneit, wird´s _____,
Wenn´s friert, gibt´s _____,
Wenn´s taut, wird´s _____,
können wieder Blumen blühen.

На заключному етапі опрацювання вірша вчитель вивішує карту України і роздає картки із символами погоди. Учні мають вирішити, в яких місцях України може бути погода, зображена на символах, прикріпити до карти відповідний символ і в групі з чотирьох учнів скласти про це свій вірш.

Schritt 5

*Erkenne das Wetter und schreibe das Gedicht!
Erkenne das Wetter für jeden Region der Ukraine und
versuche das eigene Gedicht über das Wetter in der Ukraine.*

Учні отримують від учителя малюнки із зображенням погодних умов у різних країнах. Вони мають здогадатися, в якій країні зображено такі погодні умови, та розповісти про погоду в ній.

*Sieh dir die Bilder mit dem Wetter in verschiedenen
Ländern der Welt an und berichte über dieses Wetter.*

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

ТЕМА 7. ВИКОРИСТАННЯ КОЛАЖУВАННЯ

Мета: ознайомлення студентів з технологіями колажування.

План:

1) Теоретичні положення, що розкривають особливості використання колажів у літньому мовному таборі.

2) Зразки НРЗ, що можуть використовуватись у викладанні англійської мови.

3) Приклади відповідних НРЗ для викладання німецької мови.

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ДО ТЕМИ:

На думку О.М. Дуплійчук [1, с. 186], колажування – це асоціативне нарощення лексико-семантичного фону ключового поняття реалії, що відсутня в рідній культурі учня. В зарубіжній методиці колаж трактується як навчальний процес, як усвідомлена побудова «соціального значення» будь-якого поняття за допомогою різноманітної актуальної інформації, що надходить в розпорядження учнів. Застосування запропонованого прийому в навчальній діяльності в умовах літнього мовного табору допомагає створенню на заняттях атмосфери творчості, розвитку аналітичного мислення, викликає образне бачення дійсності. Це універсальний і багатоступінчастий процес, що припускає:

- відбір матеріалів образотворчого, звукового й текстового ряду за принципом асоціативного нарощення навколо ключового поняття;

- організацію відібраних матеріалів у блок-колаж, навчальний параграф, що складається залежно від усієї ієрархії цілей і завдань: кінцевих і проміжних цілей, конкретних завдань уроку і окремих його частин комплексу завдань і вправ до нього;

- безпосередню навчальну роботу з вивчення предметних і лінгвістичних матеріалів блоку-колажу, з метою формування адекватного уявлення про ключове поняття, ядро блока-колажу.

Колаж, як один із засобів пошуково-дослідницької діяльності, забезпечує розвиток інтелектуальної активності учнів, здатності застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності, активізацію творчих здібностей, і відповідає вимогам, пред'явленим до нього, а саме:

- виступає в матеріальній формі, є знаряддям праці учня і вчителя;
- орієнтований на меті навчання, виконує функцію впровадження комплексу цілей і завдань у практику;
- втілює в структурно-схематичній формі певний обсяг змісту, пов'язаного із ключовим поняттям колажу;
- відповідає сучасним методичним напрямкам, ґрунтуючись на найбільш прогресивних методичних принципах (комунікативна необхідність і достатність, навчально-методична доцільність тощо);
- є фіксованим відбиттям, кінцевим результатом технології колажування.

Розглянемо типи колажів.

Колаж типу А – проста сонячна система (Einfaches SonnenSystem): в центрі розташоване ключове поняття-ядро, від якого розходяться промені інформації.

Колаж типу В – сліпа пляма (Blinde Flecke): інформаційний колаж з незаповненими блоками. Учні мають визначити, яким саме відомостям приділяється вільне місце в цьому колажі.

Колаж типу С – сліпе ядро (Blinder Kern): відповідає типу А, однак учні визначають ядерне поняття колажу після знайомства з усім фоном колажу.

Колаж типу D – спалах (Blitzlicht): складається на основі одного тексту, з якого учням пропонується вибрати актуальну інформацію.

Колаж типу E – ядро, що чергується (Wechselkern). Він спрямований на маніпуляції сателітною інформацією залежно від того, яке соціокультурне поняття є ключовим (відповідає типу C зі змінним ядром).

В умовах літнього мовного табору технологія колажування, залучивши до функціонування майже всі аналізатори сенсорної системи, є ефективною як при подачі нового матеріалу, так і як засіб контролю та застосування вивченого матеріалу.

ЗРАЗКИ НРЗ: АНГЛІЙСЬКА МОВА

Тема: A Question of Sport: After – school Sporting Activities (Автор О.М. Дуплійчук [1, с. 188])

STEP 1. Запропонуйте учням на основі колажу розповісти про вид спорту, яким вони люблять займатися влітку: *Study the collage with words and word-combinations. Use them describing certain kind of sport activities.*

Sporting Activities

 <p>Basketball</p> <p>A basketball player dribbling the ball.</p>	 <p>Basketball</p> <p>A basketball player taking a free-throw.</p>	 <p>Football</p> <p>A football player kicking a field goal.</p>	 <p>Football</p> <p>A football player making a catch.</p> <p>www.togglomaterial.com</p>	 <p>Baseball</p> <p>A baseball player catching a pop fly.</p>	 <p>Baseball</p> <p>A baseball player throwing the ball.</p>
 <p>Basketball</p> <p>A basketball player dunking the ball.</p>	 <p>Basketball</p> <p>A basketball player passing the ball.</p> <p>www.togglomaterial.com</p>	 <p>Football</p> <p>A quarterback throwing the football.</p>	 <p>Football</p> <p>A football player running with the ball.</p>	 <p>Baseball</p> <p>A baseball player catching the ball.</p>	 <p>Baseball</p> <p>A pitcher pitching the ball.</p> <p>www.togglomaterial.com</p>

Sporting

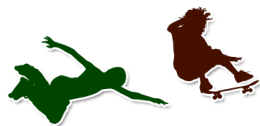

STEP 2. Заздалегідь підготуйте список видів спорту та попросіть учнів розподілити їх за двома категоріями: *Read the list of sport games and categorise them into 2 collages.*

Ускладніть завдання, запропонувавши учням розширити колажі: *Pair up with your friend and make a list of 10 descriptive adjectives attributable to different sports.*

Basketball

Tennis

What do you do in each of the events below?	
Archery:	
Baseball:	<i>hit the ball, throw the ball, catch the ball</i>
Boxing:	
Cycling:	
Gymnastics:	
Hurdles:	
Pole vault:	
Relay Race:	
Soccer:	
Marathon:	
Tennis:	
Triathlon:	
Volleyball:	
Weightlifting:	
Wrestling:	

STEP 3. Розподіліть учнів у групи по 4. Запропонуйте кожній групі продовжити історію та на її основі підготувати ілюстративний колаж. Важливо залучити кожного до процесу: таке завдання допомагає учням «відкритися» та непомітно подолати мовний бар'єр. По закінченню попросіть дітей сісти по колу та представити своє продовження історії та прокоментувати колаж.

Finish the story and make a vivid collage on the basis of it.

The Monster Match

When my friend Mary called and told me that we would be playing a bunch of monsters this weekend for the soccer playoffs, I thought she was just kidding. But when I arrived at the field, my eyes nearly fell out of my head. There, in the middle of the field, was a horde of the nastiest, meanest looking trolls, ogres, and goblins I had ever seen. They were huge with long horns, sharp teeth, and ugly warts all over their bodies. I knew there was going to be trouble when the first thing they did was eat the referee . . .

STEP 4. Іншим різновидом роботи з колажем може стати завдання кроскультурного характеру. Запропонуйте учням прокоментувати відомі емблеми футбольних команд та розповісти, чим вони відомі. Таке завдання також носить змагальницький характер і викликає неабияку цікавість в учнів.

Look through the collage of emblems of famous English and Ukrainian football clubs. Say what they are famous for.

Завдання можна ускладнити, попросивши учнів знайти додаткову інформацію про відомих спортсменів в Інтернеті. Таке завдання краще виконувати в групах.

Study short characteristics of famous British sportsmen from the collage below. Use different materials you have access to and find out more about famous British sport stars.

STEP 5. На завершальному етапі роботи з колажем учні проявляють свої мовленнєві вміння та творчі здібності. Так наприклад, кінцевим результатом такого завдання може стати інтерв'ю, театральна вистава, ігрова або концертна програма тощо.

Study the information about Ukrainian sport stars in the collage below. Find the proper photo under the collage. Imagine you are a reporter. Choose one of the people of collage and act out an interview.

ч

Як вважає З.В. Глибіна [2], можливими **видами роботи з колажем** є:

- 1) знайомство з основним поняттям;
- 2) аудіювання або ознайомче читання тексту, який розкриває зміст теми;
- 3) перевірка розуміння того, що прослухали або прочитали;
- 4) фонетичне відпрацювання лексики;
- 5) створення рольових мовленнєвих ситуацій;
- 6) індивідуальні домашні завдання;
- 7) презентація і коментування школярами зібраної інформації;

8) створення нових мовних ситуацій на основі матеріалу, який вивчається.

Тема «Family Tree», 3 клас
(Автор З.В. Глибіна [2, с. 205])

Заздалегідь готуються до уроку наочні матеріали: з паперу вирізаються геометричні фігури однакової або різної форми. Пишемо на них ключові поняття, які складають його фон (Family Tree, grandparents, parents, father, mother, sister, brother, daughter, son, cousin і т. ін.). Самі по собі ці фігури або паперове листя, їх яскравий колір привертають увагу молодших школярів. Можна використовувати й іншу наочність, фотографії або малюнки. При складанні колажів треба користуватись магнітною дошкою або фланелеграфом.

У роботі спочатку необхідно звернути увагу школярів на тему «Today the topic of our lesson is Family Tree». У центрі магнітної дошки або фланелеграфа розміщується, наприклад, коло з написом «Family Tree», можна додати малюнок всієї родини.

T: Repeat, please: Family – my family – This is my family – This is my Family Tree.

Далі, залежно від рівня підготовки групи, учням пропонують прослухати текст «Family Tree» з підручника англійської мови для 3-го класу (автор О.Карп'юк), або дається кілька хвилин на ознайомлювальне читання. Після цього вчитель перевіряє розуміння змісту тексту за допомогою питань і одночасно відпрацьовується фонетичне звучання слів.

T: Who is Poly? Find the answer in the text.

P: Poly is Kate's aunt.

Поряд із темою записуємо на дошці слово aunt.

T: Who is grandparents? Find the answer in the text.

P: Grandfather and grandmother are grandparents.

На дошці з'являється нові слова: grandfather, grandmother, grandparents. Якщо є малюнки або фотографії членів родини, які принесли діти, то вони теж монтуються до колажу. Учні відпрацьовують фонетику кожного нового слова і вчитель монтує його в колаж. Поступово біля основного поняття все більше слів теми. У результаті виходить така схема-колаж, іноді з малюнками, іноді ні.

Колаж може включати не тільки слова, що стосуються теми, а також питання, граматичні форми, необхідні опори для відповідей. Завдання наступного етапу роботи – навчити учнів використовувати нові слова у мовленні.

Учитель указує на малюнок бабуся і питає:

T: Is this a grandmother?

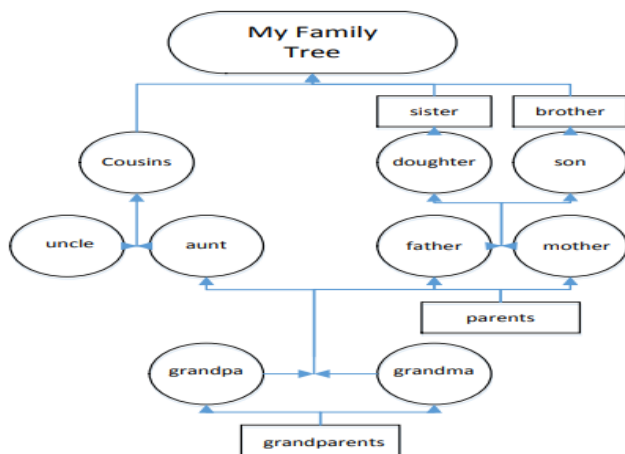
P: Yes, she is. This is a grandmother.

T: (вказуючи на малюнок мамуси) Is this a father?

P: No, he is not. This is a mother.

T: (вказуючи на фото дівчинки) Is this your sister?

P: No, she is not. This is Kate's sister.

My Family Tree

Додому учні отримують завдання: намалювати своє родинне дерево або зробити його колаж і розповісти про свою родину: *Say about your Family Tree, using the key-words given below.*

Перш, ніж пропонувати дітям робити колаж, рекомендовано провести невеличку бесіду на тему «Колаж та його різновиди» показати учням зразки колажів. Багато учнів взагалі не знають, що це за прийом образотворчого мистецтва. Після цього залюбки роблять колажі на будь-яку тему.

Як вважає З.В. Глибіна [2, с. 207], молодшим школярам найкраще пропонувати робити простий варіант колажу – аплікаційний. Треба зазначити, що у процесі творення колажів учні самі іноді бувають здивовані своїми неординарними знахідками. Деякі школярі замість членів своєї родини приклеюють героїв улюбленого мультфільму або знаходять в Інтернеті смішні шаржі і замінюють ними обличчя своїх родичів. Усе це сприяє підвищенню цікавості до теми уроку й англійської мови взагалі. На наступному занятті колаж складається знову. Учні по черзі називають членів родини англійською, відшуковують картку з потрібним словом на столі вчителя і монтують на дошку або фланелеграф. Далі кожен учень розповідає про свою родину за допомогою свого родинного дерева і також прикріплює свою роботу до дошки. У процесі відпрацювання теми бажано відтворювати навчальні ситуації, які б залучали якомога більше учнів. Учитель допомагає створювати такі ситуації. Наприклад, він може запропонувати школярам поставити питання до малюнка або колажу учня, який відповідає.

- *Is this your mother?*
- *Have you a grandfather?*
- *What is your brother's hobby?*
- *Do you like your family?*

Якщо діти вже вивчили назви професій, можна додати такі питання:

- *What is your uncle's job?*
- *What are your parents' jobs?*

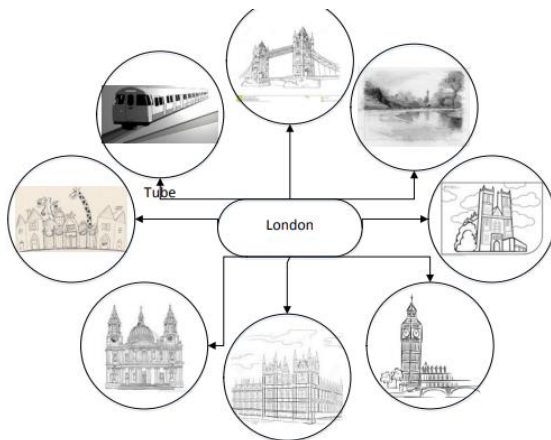
Також можна запропонувати скласти невеличкі діалоги за поданими на дошці зразками. За кожную правильну відповідь, правильно складене питання, доповнення або невеличкий діалог діти отримують додаткові бали за урок.

У четвертому класі, коли учні починають учить тему «Лондон» додому їм можна давати індивідуальні завдання:

- *Give the written answer to the question...*
- *Find out what is on the photo and write about it.*
- *Find information about the Tower Bridge (the British Museum, the Queen, Trafalgar Square, etc.)*
- *Write about London, using the key-words given below.*

Також можна дати однакове завдання 2-4 учням, таким чином об'єднавши їх у пари або групи. Удома вони повинні підібрати інформацію із країнознавчого довідника чи з Інтернет-ресурсу.

На наступному уроці колаж складається знову з додаванням нових малюнків або фотографій. Учні по черзі обмінюються зібраною інформацією. Новий колаж складається швидше, ніж на попередньому занятті. Після закінчення роботи утворюється газета-колаж, що розповідає про Лондон або його пам'ятки і розширює як словниковий запас школярів, так і коло відомостей про країну, мову якої діти вивчають.

Газета-колаж з теми «London»

Робота над фрагментами колажу в парах і групах забезпечує розвиток пізнавальної активності учня, має на меті активізацію процесу пізнання й осмислення нового, а також опанування нових лексичних одиниць, дозволяючи зробити навчання посильним для всіх учнів. Робота над колажем молодшим школярам дає відчуття чогось досягнутого. Цей вид роботи добре підходить для групи учнів із різними здібностями, тому що вони можуть працювати відповідно до їхнього рівня успішності. Здібні школярі можуть показати, що вони знають більше незалежно від програми, а слабші можуть досягнути того, чим вони можуть пишатися, компенсуючи нижчий рівень володіння англійською мовою. Наприклад, гарним малюнком або вдалою фотографією.

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Глибіна З. В. Використання методу колажування під час вивчення англійської мови в молодшій школі [Електронний ресурс] // *Таврійський вісник освіти*. – 2016. – № 4 (56). – С. 203-209. – Режим доступу : file:///C:/Users/User/Downloads/Tvo_2016_4_40.pdf

ЗРАЗКИ НРЗ: НІМЕЦЬКА МОВА (Автор Н.В.Горобченко [1, с.194])

Тема: **Vom Wasser**

Мета: закріплення лексики за темою «Vom Wasser» за допомогою колажу, розвиток вмінь в читанні, письмі та говорінні.

Schritt 1

Wir beginnen unsere Stunde. Bitte, sehe an die Tafel und sage, worüber sprechen wir heute? Wie heißt unser Thema? Ratet, wie heißt unser Thema? Welcher Satz ist hier versteckt?

K	V	O	M	U	C
A	R	K	N	K	H
W	A	S	S	E	R

(Vom Wasser)

Richtig. Wir wiederholen heute die Lexik zum Thema, lesen, spielen und hören.

Schritt 2

Mundgymnastik. *Hört zu und spricht mir nach:*

- blaß, nass glatt, satt, weich, reich,
- grün, blau, bunt, kalt, alt, krumm, dumm,
- hell, schnell, schlecht, echt,

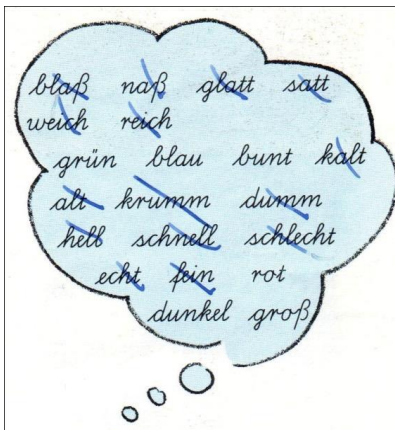
- fein, rot, dunkel, groß.

Welche Eigenschaftswörter fehlen? Schreibe die

Gegensatzpaare auf: trocken - nass, braun -

Das Gegenteil

Was nicht trocken ist, ist nass
 wer nicht braun ist, der ist blaß
 Was nicht rauch ist, das ist .....
 wer nicht hungrig ist, ist .....
 Was nicht hart ist, das ist .....
 wer nicht arm ist, der ist .....
 Was nicht warm ist, das ist .....
 wer nicht jung ist, der ist .....
 Was nicht grad ist, das ist krumm,
 wer nicht schlau ist, der ist .....
 Was nicht dunkel ist, ist .....
 wer nicht langsam geht, geht ....
 Was nicht gut ist, das ist ....
 was nicht falsch ist, das ist ....
 Was nicht grob ist, das ist ....
 wer´s nicht raten will, läßt´s sein.

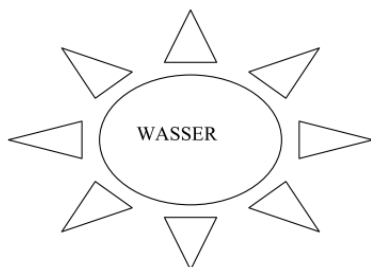

Schritt 3

Entwicklung und Aktivierung der neuen Lexik

Gruppenarbeit

Jetzt arbeiten wir in Gruppen. Jede Gruppe zeichnet einen Wortigel und schreibt Wörter zum Thema «Vom Wasser» drauflos.

Bildet jetzt Sätze mit den neuen Vokabeln. Welche Gruppe schreibt mehr Sätze und macht das am schnellsten?

Schritt 4

Schreibe die Namenwörter (mit Begleitern) und die Eigenschaftswörter so auf:

- das frische Wasser, das.....

Welche Eigenschaftswörter passen?

Viele Blumen brauchen jeden Tag .....Wasser. Auf der Straße läuft .....Regenwasser. In einem Gebirgsbach fließt ..... Wasser. Das ..... Meerwasser trägt besser als Süßwasser. Aus manchen Quellen sprudelt ..... Wasser. Man putzt die Fenster mit ..... Wasser. Wenn sie geputzt sind, ist das Wasser..... .

Diese Eigenschaftswörter fehlen: schmutzig, frisch, heiß, salzig, kalt, warm, trüb, klar.

Schreibe die Namenwörter (mit Begleiten) und die Eigenschaftswörter so auf:

- das frische Wasser, das.....

Schritt 5

Schreiben

Was ist größer? Schreibe alle Sätze auf.

Meer - See - Tümpel - Pfütze

Muster: Das Meer ist größer als der See.

Das Meer.....

Übertrage die Tabelle ins Heft. Schreibe die Formen der Eigenschaftswörter in die richtigen Spalten: frischer, am schmutzigsten, hell, dunkel, am schönsten, größer, klein, länger, am gefährlichsten, heiß, kalt, gern.

Grundstufe	1. Vergleichsstufe	2. Vergleichsstufe
	frischer	
hell		
		am schmutzigsten

Trage die fehlenden Wörter in die Tabelle ein.

Schritt 6

Wir schreiben eine Geschichte. Du erinnerst dich sicher. Jeder Aufsatz hat eine Einleitung, einen Hauptteil, einen Schluss.

Suche die Sätze zu den Bildern aus, die deiner Meinung nach am besten passen. Vielleicht findest du noch viel bessere Sätze.

Der Schluss der Geschichte fehlt. Überlege dir einen passenden Schluss. Erzähle die ganze Geschichte. Suche eine treffende Überschrift.

Bild 1

Endlich war er am See angelangt.
 An einem schönen Sommertag wollte Herr Jakob angeln.
 Er fuhr mit dem Fahrrad von zu Hause weg.
 Er nahm sein Auto und packte die Angel ein.
 Gestern hatte Herr Jakob seinen freien Tag.
 Was stand da auf dem Schild?

Herr Jakob ging um den See herum und angelte trotzdem.

Bild 2

Er machte sich nichts daraus.
 Herr Jakob befolgte das Verbotsschild nur ungern.
 An einem Plätzchen gegenüber warf er seine Angel aus.
 Zog da nicht schon etwas am Haken?
 Er genoß die Ruhe in der schönen Natur.
 Herr Jakob dachte schon an eine fette Beute.

Bild 3

Zu allem Unglück kam ein Förster des Wegs. „Was machen Sie da? Können Sie nicht lesen?“ fragte er.
 Herr Jakob ging eilig zu seinem Auto zurück. Er hatte auch schon vorher kein Schild gesehen.
 An der Angel hing plötzlich etwas fest. Jakob zog es heraus. Der Förster begann zu strahlen.

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Дуплійчук О.М. Розвиток творчих здібностей учнів старшої школи засобом соціокультурного колажування / О. М. Дуплійчук // Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання іноземних мов : зб. наук. пр. – 2010. – С. 182–184.

ТЕМА 8. ВИКОРИСТАННЯ ДРАМИ ТА КАЗОК

Мета: ознайомлення студентів з технологіями використання драми і казок.

План:

1) Теоретичні положення, що розкривають особливості використання драми та казок.

2) Зразки НРЗ, що можуть використовуватись у викладанні англійської мови.

3) Приклади відповідних НРЗ для викладання німецької мови.

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ДО ТЕМИ:

Як вважає Л. М. Богдан [1, с. 202], одне з основних завдань у роботі з дітьми, які вивчають іноземну мову – це формування пізнавального інтересу до предмета. Вчитель намагається зробити все, щоб процес оволодіння іноземною мовою був захоплюючим і цікавим. Важлива роль у цій справі належить методу театральної педагогіки, головним засобом якої є драматична гра, або драматизація. Це глибоко особистісна індивідуалізована творча діяльність, навчання і виховання в колективі і через колектив, розвиток психічних функцій і здібностей дітей через розваги.

Використання драматизації в процесі вивчення іноземної мови допомагає формувати у дітей вміння спілкування іноземною мовою для досягнення своїх цілей, вираження думок і почуттів у реальних комунікативних ситуаціях, а також виховувати активне творче та емоційно-естетичне ставлення до слова через підготовку і постановку вистав.

Драматизація допомагає подолати пасивність тих дітей, для яких вивчення мови саме по собі є важким. Під час підготовки та проведення театралізованих постановок такі

діти занурюються в атмосферу невимушеного спілкування і дружньої обстановки, тим самим підсвідомо прагнучи зробити свій внесок у спільну справу, що неможливо без застосування знань і вмінь, отриманих під час заняття з іноземної мови. Для більшості дітей драматизація є не що інше, як продовження їх дитячих ігор, тільки іноземною мовою.

ЗРАЗКИ НРЗ: АНГЛІЙСЬКА МОВА

Тема: Fairy-tail Day (уривок ритмізованої казки “Little Red Riding Hood”) [2]

Мета: розвиток уяви та творчого мислення учнів; розвиток мовленнєвих вмінь.

Обладнання: костюми героїв казки, маски тварин, «музичні інструменти» для відбивання ритму

Characters: Little Red Riding Hood, Mummy, Grandmother, Grey Wolf, Jazz Chant, Group, Author.

Збоку на сцені стоять діти. Це хор та музиканти. Вони у віночках та різнокольорових сукнях. У кожного з них «музичний інструмент» для відбивання ритму. З'являється дівчинка з кошиком. Це – Червона Шапочка. Вона збирає квіти та наспівує:

Step I

Little Red Riding Hood: I'm Little Riding Hood. I'm Red Riding Hood

Jazz Chant Group (наспівують, відбиваючи ритм)

This is Little Riding Hood.

This is Red Riding Hood!

Let's look! Let's look!

She is good! She is good! (Коментар: з'являється мама дівчинки).

Mummy: Your granny is sick!

Go there! Be quick!"

She is so sick!

(Коментар: мама подає дівчинці кошик з продуктами.)

Jazz Chant Group:

Granny is sick!

Be quick! Be quick! Quick!

Little Red Riding Hood:

I'm ready! And I'm quick.

Mummy: Don't stop on your way!

Don't talk on your way!

Don't play on your way!

Go there and come again!

Jazz Chant Group: Go there and come again!

Come again, little girl!

Mummy: Bye-bye, Little Hood!

Don't talk to a wolf!

(Коментар: Червона Шапочка прощається з мамою та іде вздовж сцени з кошиком, збираючи квіти та гриби)

Step II

Little Red Riding Hood:

Flowers here

Flowers there,

Flowers growing

Everywhere.

Jazz Chant Group: Don't pick flowers.

Your granny is sick.

Go quick! Go quick!

(Коментар: На сцені з'являється Вовк.)

Little Red Riding Hood:

Hi! How are you, Mr. Wolf?

Grey Wolf:

Hi! How are you, Riding Hood?

Little Red Riding Hood: I'm fine, Mr. Wolf.

Are you fine, Mr. Wolf?

Grey Wolf: I'm well, Riding Hood!

Little Red Riding Hood: Where do you live, Mr. Wolf?

Grey Wolf: I live here, in this wood.

Little Red Riding Hood: Where do you sleep, Mr. Wolf?

Grey Wolf: I sleep here, in this wood.

Jazz Chant Group: He lives in this wood, he sleeps in this wood.

Little Red Riding Hood: Are you a good wolf or a bad wolf?

Grey Wolf: I'm very good, Riding Hood!

Jazz Chant Group: He is not good. He is not good- - - Not very good, little Hood!

Little Red Riding Hood: My granny is sick, I should be quick!

Jazz Chant Group: Your granny is sick!

Be quick! Be quick!

Grey Wolf: Oh, my dear!

Stay here!

Little Red Riding Hood: My granny is alone.

She is sick at home.

Grey Wolf: Tell me please where is her home?

Little Red Riding Hood: Don't you know where?

She lives over there.

(Коментар: Показує вдалину рукою.)

Step III

Jazz Chant Group: Please, hurry up!

Hurry up! Hurry up!

Little Red Riding Hood: I like granny.

How about you?

Do you like my granny?

Grey Wolf (Коментар: грубим голосом):

Yes, I do! Yes, I do!

Little Red Riding Hood: What are you going to do?

Grey Wolf: I'm eager to visit your granny, too!

Little Red Riding Hood: Come on. Let's go!

Let's go! Let's go!

Jazz Chant Group: Oh, no! Oh, no! Oh, no!

(Коментар: Діти в хорі застережливо сварять пальцями.)

Grey Wolf: I don't have time to talk!

Let's walk! Let's walk!

Little Red Riding Hood: Let's walk and talk!

(Коментар: Червона Шапочка бере Вовка за лапу, віддає йому кошик. Вони йдуть разом через сцену. Потім Вовк різко повертає в інший бік і зникає.)

Jazz Chant Group: Let's help Granny!

Quick! Quick! Quick! (Коментар: Діти біжать за Вовком та Червоною Шапочкою, застережливо відбиваючи ритм інструментами) [2].

Інший, традиційніший варіант сценарію казки "Червона Шапочка" представлений у статті Л.В. Матвійчук [3]. Приклад інсценізації англomовної казки "Теремок" ("The Wooden House") наведений у роботі О. Ю. Куширець [6]

У **молодшій школі** казки можуть використовуватись і у процесі пояснення мовних явищ. Як вважає Ю.Л. Лінінська, цей процес має відбуватися за **чотирма етапами**:

1. Підготовчий – етап, під час якого усуваються можливі мовні й лінгвокраїнознавчі труднощі.

2. Сприйняття первинної інформації – етап першого читання казки, що сприяє розвитку вміння сприйняття необхідної інформації.

3. Контроль над розумінням основної сюжетної лінії;

4. Розвиток мовних навичок й вмінь усного мовлення.

Перед четвертим етапом рекомендується повторне прочитання казки [4].

Приклад казки, що спрощує пояснення граматичного явища, наведений далі.

«Казка про Артикль»

(Автор Л.С. Власюк [5])

В одній країні, яка зветься Граматика Англійської мови, жив собі Артикль «А». Він завжди знаходився разом з іменниками в однині: а pen, а book, а lamp. Артикль «А» мав рідного брата-близнюка – Артикля «An». Цей артикль був пажем у іменників, які починалися з голосного звука: an apple, an elephant.

Брати не розлучалися зі своїми панамі та служили іменникам, коли потрібно було назвати будь-який один предмет: (одна) кімната – а room, (будь-який) олівець – а pencil. А іменники у множині не дружили з артиклями «А» та «An». Вони вважали, що їм потрібен поважніший слуга. І вирішили ці іменники знайти собі такий артикль, який підкреслював би їхню неповторність. Такий слуга швидко знайшовся. Це був всемогутній Артикль «The». Він міг і служити іменникам у множині (the children), і називати, виділяти предмет із ряду інших предметів, наприклад:

This is a doll. Це (будь-яка, одна, яка-небудь) лялька.

The doll is nice. (Ця, саме ця) лялька красива.

Зраділи іменники, що знайшли собі такого чудового слугу, присутність якого підкреслювала їхню виключність.

На закріплення можна запропонувати учням дати відповіді на такі питання:

- До якої частини мови відноситься артикль?
- Який артикль вживається, коли іменник починається з приголосного звука? Наведіть приклади.
- Який артикль вживається, коли іменник починається з голосного звука? Наведіть приклади.
- Який артикль вживається з іменниками як в однині, так і у множині? Наведіть приклади.

Для закріплення розуміння граматичної теми доцільно використати сюжетну драматизацію, де учні мали б можливість використовувати матеріал у мовленні.

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Сценарій виховного заходу з англійської мови [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : https://uokrug.ucoz.ua/load/scenarij_vikhovnogo_zakhodu_z_anglijskoji_movi/1-1-0-2

3) Матвійчук Л.І. Інсценізація казки "Червона шапочка". Урок з англійської мови для 5 класу [Електронний ресурс] / Л. І. Матвійчук. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : https://osvita.ua/school/lessons_summary/english/34463/

4) Лінінська Ю.Л. Використання казки на уроках іноземної мови ваочаткових класах: посібник для вчителів англійської мови / Ю. Л. Лінінська. – Полонне, 2015. – 37 с.

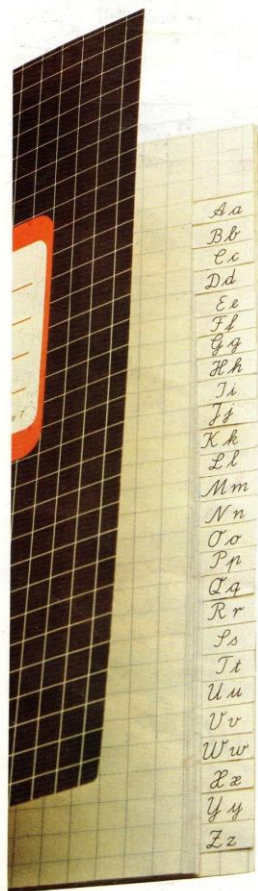
5) Власюк Л. С. Казка як засіб формування позитивної мотивації при вивчення англійської мови: методична розробка. *Міський методичний кабінет*. Нововолинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №4, 2014. 116 с.

6) Куширець О. Ю. Інсценізація казки "Wooden House" / О. Ю. Куширець. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://naurok.com.ua/inscenizaciya-angliysko-kazki-wooden-house-40016.html>

ЗРАЗКИ НРЗ: НІМЕЦЬКА МОВА (Автор Н.В.Горобченко [1, с. 207])

Тема: Das ABC

Мета: систематизація знань учнів за темами: «Wochentage», «ABC» на основі використання пісень та казки.

Schritt 1

Liebe Kindern, wir laden euch zu unserem ABC- Stunde ein.

Das Lied "Guten Tag".

(Учні співають пісню).

Guten Tag, guten Tag,

Danke, prima, gut

Hallo, wie geht's?

Danke, prima, gut

Guten Tag, Guten Tag,

Danke, prima, gut

Hallo, wie geht's?

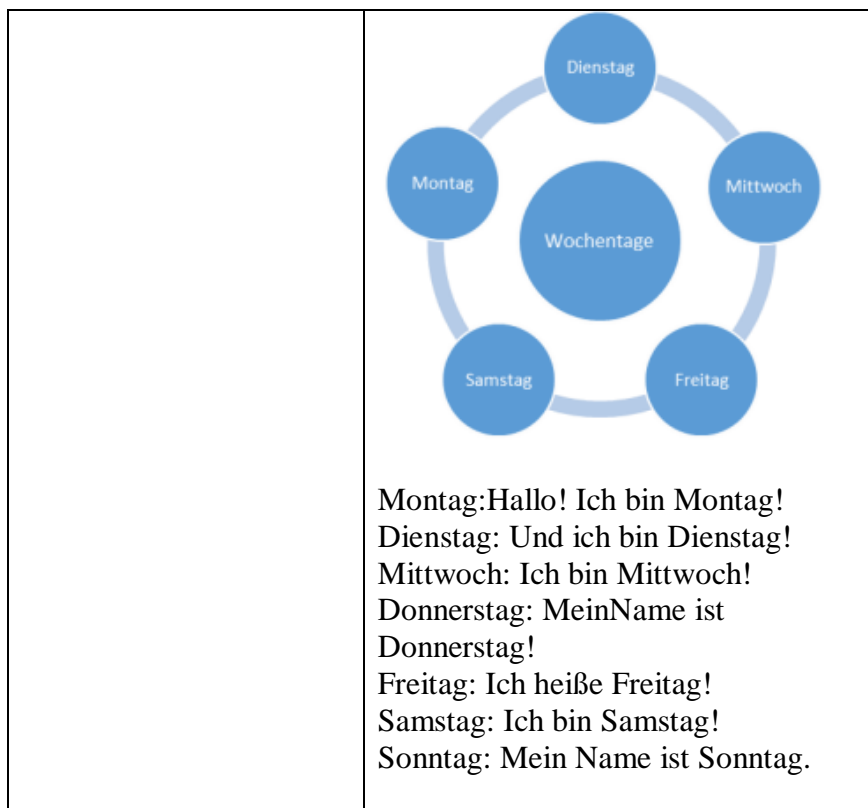
Tschüs, auf Wiedersehen.

O, was ist denn los? Wer geht zu uns zu Gast?

Zu uns kommen sieben Freunde, und sie heißen Wochentage.

(В основу уроку покладена казка про сімох братиків-гномиків, кожен з яких був днем тижня. Входять один за одним дні тижня - Гномики з табличками днів тижня і роблять на дошці колаж, вішають свої назви).

Schritt 2

Lehrerin: Ja, Deutsch macht Spaß! Wollen wir das sehen?!

Donnerstag, kennst du das ABC.

Donnerstag: Aber natürlich!

Lehrerin: Welcher Buchstabe kommt nach A?

Donnerstag: Alle anderen.

Dienstag: A,B,C,A,B,C-

Wenn ich in die Schule geh',

Wenn ich an der Tafel steh',

Lerne ich das ABC.

Lehrerin: D, E, F und G und H-

Alle Kinder sind schon da.
Alle Kinder groß unkleidsam,
müssen gute Schüler sein.

Mittwoch: I, J, K, L, M, N, O-
O, wie bin ich heute froh,
Wenn ich in die Schule geh'
Wenn ich meine Freunde seh'.

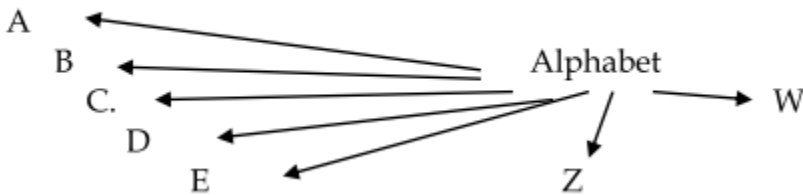
Freitag: P, Q, R, S, T, U, V -
Alles tue ich genau.
Lese, schreibe, sitze still,
Weil ich fleißig lernen will.

Lehrerin: W, X und Z-
Ist das Alphabet komplett ?

(Під час розповідей віршів кожен Гном показує літери алфавіту, та складають їх у корзинки. Зі звороту кожної літери написаний вірш на цю літеру, який необхідно буде прочитати кожному учневі та повісити букву на дошку за порядком в алфавіті).

Schritt 3

Lehrerin: Kinder, kennen wir das ABC? Sammelt die Schema zum Thema "ABC".

(Учні по черзі читають віршики, які написані на звороті певної букви).

A: Alle, alle haben wir Bücher
Kuli und Papier.

B: Blätterfall, Blätterfall,
Gelbe Blätter überall.

- Rascheln, rascheln. Es ist kalt
Und der Winter kommt schon bald.
- C: Christus, Christus, Gottes Kind,
Komm zu uns, wir lieben dich.
- D: Da und dort, da und dort,
Jeder lebt am schönen Ort.
- E: Ene, bene, Tintenfass,
Geh zur Schule und lerne was.
- F: Festtag, Fesstag! Das ist fein!
Heute wollen wir lustig sein.
- G: Guten Morgen! - ruft die Sonne
Guten Morgen! - ruft der Wind
Guten Morgen! - ruft die Mutter
Guten Morgen! - ruft das Kind.
- H: Das ist ein Hase.
Der Hase wohnt im Hause.
Er hat eine Nase.
Die Nase ist nass.
- I: Igel, Igel, Igeltier
Pilze sammeln, komm mit mir.
- J: Juchhe! Juchhe!
Wenn du froh bist,
Rufe laut "Juchhe"!
- K: Schwarze Katzen, Katzen kratzen,
Kratzen schwarze Katzen.
- L: Le, li, la-Le, li, la-
Wie viel Kinder laufen da?
- M: Muh, Muh! Muh!
So ruft im Stall die Kuh.
Wir geben ihr das Futter,
Sie gibt uns Fleisch und Butter.
- N: Schneemann, Schneemann- kalter Mann.
Du hast rote Nase dran.
Schwarze Augen, roten Mund,

Du bist dick und auch so rund.
 O: Ich liebe meine Oma,
     Ich liebe meinen Opa.
     Sie sind noch o-ho-ho!
 P: Meine Pupe ist nicht klein!
     Sie ist schön und immer rein.
 Q: Ich bin Frosch - Qua, Qua, Qua
     Ich bin schon da.
 R: Rudi, Rudi, tanzt mit mir
     Beide Händereich ich dir,
     Einmal hin, einmal her
     Rund herum, das ist nicht schwer.
 S: Die Sonne scheint.
     Die Sonne scheint.
     Der Sommer kommt.
     Der Sommer kommt.
     Da sind wir alle froh!
 T: O, Tannenbaum! O, Tannenbaum!
     Wie grün sind deine Blätter.
 U: U, U, U - Bruder, Schule, du
     Kugelschreiber, Schuh,
     Blumen, rufen, zu.
 V: Viele, viele Veilchen
     Finde ich im Wald.
 W: Winter kommt! Winter kommt!
     Flocken fallen nieder.
     Weiße Flocken überall
     Auf der Erde liegen.
 X: Ixen, dixen, Silbernixen.
     Ixen, dixen, draus,
     Max, du bist raus!
 Y: Hier wohnt lustig Teddybär
     In dem Kindergarten.
 Z: In den Zoo gehen wir

Viele Tiere sehen hier-
Affe, Zebra, Elefant.
Hier ist sehr interessant.

Schritt 4

Singen wir das Lied "ABC"

A, B, C, D, E, F, G,
H, I, J, K, L, M, N,
O, P, R, S, T, U, V,
W, X, Y, Z Juchhe

Das ist das ganze ABC.

Montag: Danke sehr. Unsere Stunde ist zu Ende. Wir wollen zu den anderen Kindern gehen. Aber hier sind kleine Geschenke für euch.

Брати-Гномики, дні тижня, дарують кожному учневі свою оцінку-значок за прослухані вірші кожної буквочки німецького алфавіту та пісеньки, і вирушають в свою Казкову країну.

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

ТЕМА 9. ВИКОРИСТАННЯ ВІКТОРИН, ЗАГАДОК, КРОСВОРДІВ

Мета: ознайомлення студентів з технологіями використання вікторин, загадок і кросвордів.

План:

1) Теоретичні положення, що розкривають особливості використання вікторин, загадок і кросвордів.

2) Зразки НРЗ, що можуть використовуватись у викладанні англійської мови.

3) Приклади відповідних НРЗ для викладання німецької мови.

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ДО ТЕМИ:

Згідно зі словником психолого-педагогічних понять і термінів «дидактична гра» – це:

1) метод стимулювання інтересу до навчання, в основі якого лежить створення в навчальному процесі ігрової ситуації;

2) форма гри з правилами, в яку включається виконання певних операцій, дій, необхідних для виконання ігрової задачі.

Як вважає А.В. Гончарук [1], різноманітні дидактичні, інтелектуальні ігри (анаграми, загадки, кросворди, ребуси), ігри-подорожі, вікторини, рухливі ігри сприяють точному сприйманню окремих речей, предметів, їх якостей, розвитку спостережливості, формуванню вмінь аналізу, порівняння, узагальнення та інших операцій мислення, удосконаленню спортивних умінь і навичок.

Основною метою застосування анаграм, загадок, кросвордів, ребусів у ході навчального процесу – це формування мовних навичок і необхідних здібностей, що сприяють підвищенню рівня комунікативної компетентності учнів. Тому відповідна навчальна

діяльність має значний потенціал для розвитку в молодшого школяра здатності ефективно засвоїти мовні конструкції.

ЗРАЗКИ НРЗ: АНГЛІЙСЬКА МОВА

Quiz "I Love Ukraine"

(Автор О. Анісова [2, с. 218])

Meta: to stimulate original thinking

Teacher: Good morning, dear friends. I'm pleased to see you. Today we are going to speak about Ukraine, its geographical position, its people and traditions, about cities and towns of Ukraine.

Step 1: Let's brainstorm. Say what you know about Ukraine. The motto of our quiz: "**He, who loves not his Motherland can love nothing**" (G. Byron)

What is our Motherland?

- We live in Ukraine. It is our Motherland.
- Ukraine is a large European country. The territory of Ukraine is more than 603,000 sq km.
- The population of Ukraine is more than 47 million people. Ukraine borders on Russia, Belarus, Moldova, Poland, Slovakia, Hungary and Romania. In the south Ukraine is washed by the Black and Azov Seas.
- There are the Carpathian Mountains in Ukraine. The highest peak of the Carpathian Mountains is Hoverla with 2061 m. high.
- There are 131 rivers in Ukraine. The longest of them are: the Dnipro, the Donets, the Dniester, the Bug.
- There are more than 400 towns and cities in Ukraine. The biggest of them are: Kharkiv, Donetsk, Dnipropetrovsk. The most important ports in Ukraine are: Odesa, Mikolayiv, Kherson.
- The capital of our country is Kyiv, a beautiful city on the banks of the Dnipro River.

- Ukraine is a sovereign state. The Declaration of Independence was proclaimed on August 24, 1991 by the Ukrainian Parliament.

- The Ukrainian symbols are the national flag and the Golden Trident. The national flag has 2 wide stripes: blue and yellow. The yellow colour symbolizes the colour of the sun and the wheat, and the blue colour means a clear sky.

- Another symbol of Ukraine, which all Ukrainian people know and love is a snowball tree. People sing beautiful songs with poetic words about snowball trees and plant them near their houses.

Comment: Для виконання завдання можна використовувати карту України.

Step 2: Teacher: Today we are having a quiz "I love Ukraine". Let's start. I wish you good luck! Fill in the gaps with the words given below: ***banks, wash, longest, rivers, European, population, devoted, snowball tree, mineral resources, capital, mountains***

Ukraine is a _____ country. The _____ of our Motherland is Kyiv. It is on the _____ of the Dnipro River. The Black Sea and the Asov Sea _____ Ukraine. There are beautiful _____ in our country: the Carpathian. There are many _____ in our country: the Dnipro, the Dniester and the Bug. The _____ river is the Dnipro. The _____ of Ukraine is 47 million people. Ukraine is rich in _____. People sing songs about a _____ and plant it near their houses.

(One point for each right answer).

Comment: Учні працюють в групах. Картки з завданнями роздаються кожній групі.

Step 3: T: Complete these sentences concerning about national emblem and the trident.

- The trident is ...
- The first image of the trident appeared in the ...
- Ihor, the Prince of Kyivan Rus', was the first to seal ... with the trident.
- As the official emblem of the Kyivan Princes the trident was stamped on ...
- The trident is a union of three natural elements of air, ... and ...
- The current state emblem is officially known as the 'small' or ...
- The Verhovna Rada accepted the trident as the chief element of the state emblem on ...

Keys: 1.National Emblem; 2. XIII century A.D.; 3.the documents; 4.coins and seals; 5.water and earth; 6.'minor'; 7.February 22, 1992. (*One point for each right answer*).

Comment: Для візуальної опори можна запропонувати учням символи України.

Step 4: T: Answer the questions .

- What is the territory of Ukraine? (603,700 sq.kms)
- Who was the first President of Ukraine? (M. Hrushevskiy)
- When did Ukraine become an independent state? (1991)
- What are the official symbols of Ukraine? (Emblem, Flag, Anthem)
- What is the Emblem of Ukraine? (the trident)
- What colour is the flag of our country? (blue and yellow)
- How is Ukraine's Anthem called? ("Ukraine Hasn't Died Yet")
- Who was it written by? (by poet Pavlo Chubynskiy, composer Mykhailo Verbytskyi)

- When was it written? (1883)
- How many members does the Verhovna Rada consist of? (450)

- Who's the head of our State? (President)
- What kind of state is Ukraine? (a democratic republic)
- What is the longest river of Ukraine? (the Dnipro)
- When was Zaporizhzhian Sich founded (1557)
- Who was it founded by? (Dmytro Vyshnevetskyi)
- What is traditional Ukrainian folk art (embroidery)
- How do Ukrainian people meet guests? (with bread and salt). (*One point for each right answer*)

Step 5: Match the first part of the phrase to the second one to make a proverb.

East or West likes its nest

Every bird like home

There is no place home is best

Please, give Ukrainian equivalents of these proverbs.

1. _____
2. _____
3. _____

(*Two points for each right answer*)

Comment: Як варіант завдання можна провести порівняльний аналіз приказок двома мовами.

Step 6: The teacher shows three banknotes of UAH.

T. Try to answer: "Whose portrait is it?"

(*Two points for each right answer*).

Comment: Учням пропонується не лише назвати, хто зображений на купюрах, але і що вони знають про цю людину.

Step 7. Match the names of the Ukrainian holidays and their dates. Say what traditions are connected with them

(*One point for each right answer*)

Comment: (Учні отримують картки із завданням і виконують його самостійно в групах по 3-4 людини).

1 January	1) Independence Day
7 January	2) Mother's Day
5 May	3) New Year's Day
24 August	4) Victory Day
March - April	5) Day of Knowledge
1 May	6) Easter (Paskha)
9 May	7) Women's Day
19 December	8) <i>Day of Spring</i>
8 March	9) Christmas
1 September	10) St. Nicholas' Day

Step 8: Kyiv is the capital of Ukraine. Do you know the places of interest of Kyiv? Match the names of sights (A-H) with the pictures (1-8). (*One point for each right answer*)

Comment: (Вчитель розвішує фото на дошці, а учні підходять до дошки і прикріплюють відповідну назву до відповідного фото).

- A Kyiv Shevchenko Opera and Ballet House
- B Andriyivsky Uzviz
- C Kyiv-Pecherska Lavra
- D The monument to Bohdan Khmelnytsky
- E Khreshchatyk
- F Maidan Nezalezhnosti
- G The Golden Gates
- H The monuments to Prince Volodymyr

SUMMING UP

Thank you for your attention. The competition is over. Team ... is the winner. We have a winner but no losers. Try to be more patient towards others and let's learn to forgive because only those will be forgiven who know how to forgive themselves. And at the end of our meeting let's sing our national anthem.

Інші приклади вікторин пропонуються освітянами за наступними посиланнями [3-9].

Використана література:

1) Гончарук А.В. Застосування дидактичних ігор на уроках англійської мови у початковій школі на прикладі граматичної конструкції «to be going to» [Електронний ресурс] / А. В. Гончарук. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.psyh.kiev.ua>

2) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

3) Шевчук О. О. Тиждень англійської мови [Електронний ресурс] / О. О. Шевчук. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://vseosvita.ua/library/tizden-anglijskoi-movi-19744.html>

5) Зосюк К. В. Дидактична гра на уроках англійської мови як засіб активізації пізнавальної діяльності молодших школярів / К. В. Зосюк // Таврійський вісник освіти. – 2013. – №4 (44). – С. 224-229.

6) Бондаренко Н. Б., Ісаєва М. В. Ігрові прийоми навчання як засіб формування граматичних навичок на початковому етапі / Н. Б. Бондаренко, М. В. Ісаєва // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 2(13). – С. 26-31.

7) Предко Т. И. Игры в обучении грамматике английского языка / Т. И. Предко // Вестник Брестского государственного технического университета. – 2012. – №6. – С. 140-145.

8) Мицик О.М. Гра як метод навчання іншомовного спілкування учнів початкової школи [Електронний ресурс] / О. М. Мицик. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу :

http://www.teacherjournal.com.ua/attachments/14285_36ipka_i_gor.Уроки_англійської.doc

9) Hadfield J. Elementary Grammar Games / J. Hadfield. – London: Pearson, 2003. – 120 p.

9) Pathan M., Aldersi Z. Using Games in Primary Schools for Effective Grammar Teaching: a Case Study from Sebha / M. Pathan, Z. Aldersi // International Journal of English Language & Translation Studies. – 2014. – №2(2). – P. 211-227.

ЗРАЗКИ НРЗ: НІМЕЦЬКА МОВА (Автор Н.В.Горобченко [1, с. 225])

Тема: Pflanzen im Frühling

Мета: навчити учнів упізнавати, диференціювати та ідентифікувати звуки [t], [d], активізувати лексичні знання учнів за темою «Pflanzen im Frühling» з використанням наочності та загадок, сформувати вміння читання, аудіювання та говоріння.

Schritt 1

Bald kommt schon der Frühling. Schau zuerst das Bild an! Was siehst du auf dem Bild? Erzähle, was der Reihe nach passiert.

*Sage, bitte, wann die Kerne in den Boden kommen?
Und wann die Sonnenblumen blühen?*

Schlage in einem Lexikon nach.

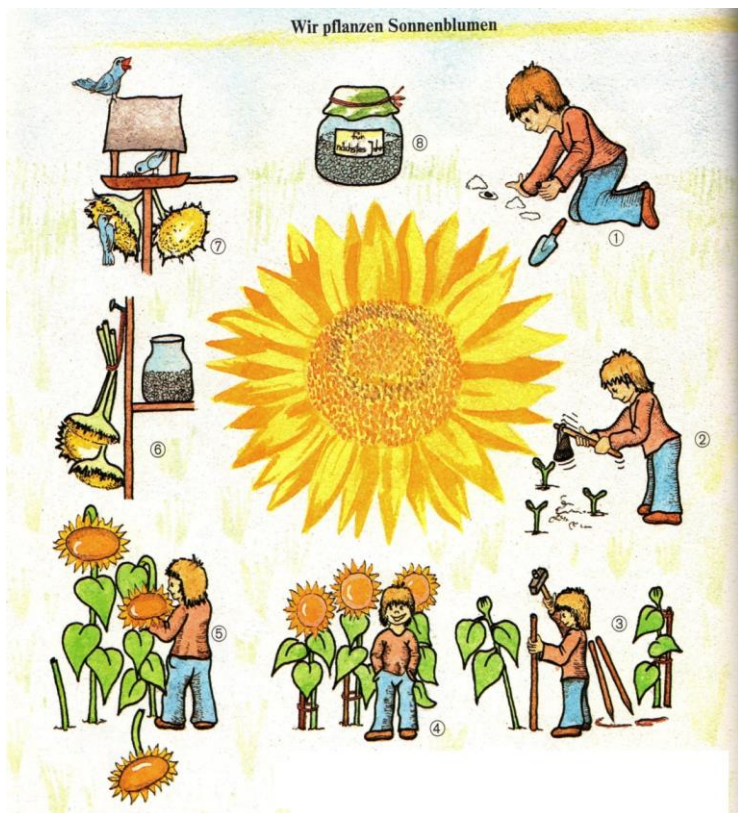
Schritt 2

Gruppenarbeit.

Lies den Text "Die Sonnenblume."

Schritt 3

Sprich diese Wörter so deutlich, dass man d oder t am Wortanfang ganz genau hört:

danken - Tante - Tisch - Decke - drei - **tragen** - Tag -
 die - der - Tanne - Tür - dir - Tier - dich - Tafel - dafür - Topf -
 doch - Tochter - damals - Tasche - tief - dick - Dach - das -
 Tasse - denken - Treppe - tun - dunkel - diese - dort.

Die Sonnenblume

Wenn du eine Sonnenblume ans Fenster stellst, wird dir bald etwas auffallen. Du wirst sehen, dass der gelbe Kopf immer zur Sonne schaut. Auch wenn du die Pflanze zum Zimmer drehst, sieht sie nach einiger Zeit wieder ins helle Licht. Du kannst das auch an Sonnenblumen feststellen, die nicht im Haus stehen.

Gruppe 1.

Schreibe alle Wörter des Textes auf, die t oder T haben: Fenster.....

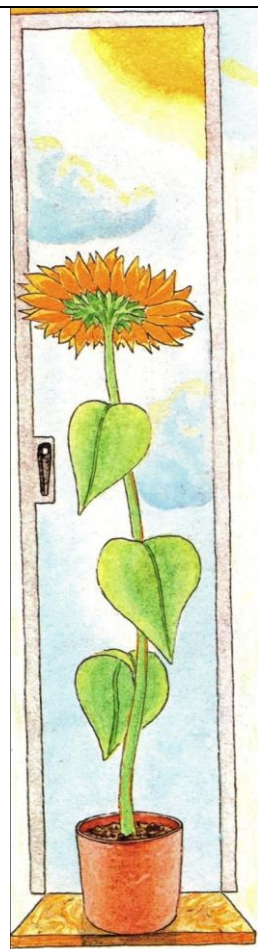
Mache Purzelwörter aus den Wörtern: Fernest

Dein Partner rät und schreibt auf: Fenster, .

Gruppe 2.

Dein Partner schreibt alle Wörter mit d/D als Purzelwörter: i,e,d.

Dein Partner rät und schreibt auf: die,....

Ergäze d oder t, und schreibe den Text auf.

Blumen bei uns zu Hause

...ie .....rei Sonnenblumen wachsen gleich neben .....er .....Rippe. An .....er .....ür steht ein .....icker .....opf mit einem großen Oleander. Auf .....em .....ach haben wir noch mehr

Pflanzen. ....ort sind auch Kästen mit Geranien. ....iese Blumen .....ragen Blüten bis in .....en Herbst.

Schritt 4

Pflanzen im Klassenzimmer

- a) gießt seinen Kaktus Tim heute
- b) jetzt den Farn Susanne topft um
- c) Tina später die Bohnenranken stützt
- d) die düngt Radieschen Hakan morgen

Schreibe die Wörter auf, und schneide sie aus.

Bilde mit diesen Wörtern Sätze.

Beginne mit a). So:

Heute gießt Tim seinen Kaktus.

Tim gießt heute seinen Kaktus.

Seinen Kaktus gießt Tim heute.

Tim gießt seinen Kaktus heute.

Bilde die Sätze b), c) und d).

Schreibe sie auf.

Rahme in den Sätzen ein:

den Satzgegenstand grün: Tim,

die Satzaussage rot: gießt.

Setze auch die anderen Sätze

zusammen.

Erfrage den Satzgegenstand und Satzaussage. Rahme sie farbig ein.

Das weißt du schon:
Ein Satz hat **Satzglieder**.
Nach dem **Satzgegenstand**
kannst du fragen:
wer oder **was**? *Tim*
Nach der **Satzaussage**
fragst du: **macht** was oder
was **macht**? *gießt*
Satzglieder kann man
umstellen.

Wörtersalat.

*Boden guten die Pflanzen brauchen verwendet gute
Blumenerde die Klasse 3a in Beate stellt das Licht die Azalee
Sascha die Erde für Buntnessel seine lockert Die schneiden
Kinder trockenen ab Blätter die.*

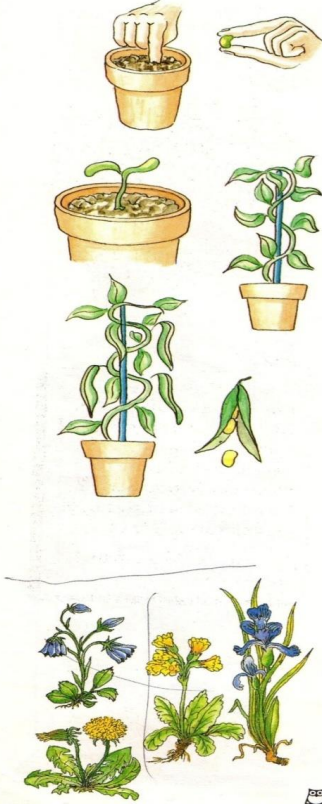
*Bringe diese Wörter in die richtige Reihenfolge.
Schreibe die Sätze auf.*

Achtung: Satzanfänge schreibt man groß!

Vergleicht: Habt ihr die gleiche Reihenfolge?

Schritt 5

Lies und dann beschreibe, wie die Bohne wächst.

Die Bohne	
	<p>Es ist ganz einfach, eine Bohne im Topf keimen und wachsen zu lassen. Die Bohne muss zuerst etwa zwei Tage im Wasser liegen, bis sie keimt. Jeder Bohnenkern wird so in einen kleinen Topf mit Erde gesteckt, dass der Keimling nach oben schaut. Die Pflanze braucht Nahrung aus der Erde und dem Wasser, außerdem Licht und Luft.</p> <p>Muster: Ich lege die Bohne etwa zwei Tage ins Wasser, bis sie zu keimen beginnt. Dann stecke ich sie nicht zu tief in die Erde des Blumentopfes. Die Erde halte ich immer feucht. Nach einiger</p>

	<p>Zeit.....</p> <p><i>Hier sind noch ein paar Wörter für deine Beschreibung :</i></p> <p>Sprößlinge- rasch weiterwachsen - Stab einsetzen - sich hochranken - große Blätter - blühen - Hülse - Fruchternten ....</p>
--	---

Schritt 6

Pflanzen haben Namen

Rose, Tulpe, Schneeglöckchen, Kartoffel, Roggen,
 Gerste, Weizen, Hafer, Rübe, Salat, Sonnenblume, Aster,
 Kornblumenblau, Mohnblume, Mais, Distel,.....

Ordne die Pflanzen nach dem Alphabet.

*Schreibe die Namen der Blumen in der Einzahl und in
 der Mehrzahl auf. Unterstreiche die Begleiter.*

Was fällt dir auf?

Schritt 7

Blumenrätsel

Lies die Rätsel und sage die Lösungswörter.

Wer hat eine Glocke und läutet nicht?

Wer hat einen Zahn und beißt doch nicht?

Wer hat einen Schlüssel und braucht ihn nicht?

Wer hat ein Schwert und kämpft doch nicht?

Schritt 8

Schreibe einen Text über Pflanzen im Frühling!

Тема: Die Berufe

(Автор Н. В. Горобченко [1, с. 229])

Мета: удосконалення лексичних навичок за темою "Die Berufe" з використанням кросвордів в процесі усного мовлення, формування вмінь в аудіюванні та читанні.

Schritt 1

Hörverstehen

Перед прослуховуванням аудіотексту учні отримують завдання.

Inge Brand ist 9 Jahre alt und geht in die Schule. Sie lernt gut. Ihre Mutter ist Lehrerin. Sie arbeitet in der Schule und lehrt Kinder. Ihr Vater ist Dompteur. Er arbeitet im Zirkus und dressiert Tiere. Inges Bruder ist Student. Er studiert Mathe.

Ist das richtig oder falsch?

Inge Brand ist 8 Jahre alt.

Ihre Mutter ist Ärztin.

Ihr Vater ist Dompteur.

Inges Bruder ist Maler.

Er studiert Deutsch.

Schritt 2

Lesen: (Arbeit mit dem Buch).

Die Schüler lesen den Text und stellen die Fragen zum

Text.

Die Berufe

Frau Petrenko arbeitet in der Schule. Sie ist Lehrerin.

Herr Petrenko arbeitet in dem Krankenhaus. Er ist Arzt.

Frau Melnyk arbeitet in der Kaufhalle. Sie ist Verkäuferin.

Herr Melnyk arbeitet in der Bäckerei. Er ist Bäcker.

Herr Nowak arbeitet in einem Betrieb. Er ist Ingenieur.

Schritt 3

Kette

- Was möchtest du werden?
- Ich möchte (Bibliothekarin, Fahrer...) werden.

Schritt 4

Turnpause

Singen wir ein Lied.

Jede Zelle meines
Körpers ist glücklich,
Jede Körperzelle fühlt sich wohl.
Jede Zelle, an jeder Stelle,
Jede Zelle ist voll gut drauf.

Schritt 5

Festigung der Lexik

Ergänze die passenden Wörter!

Sänger	Student	Verkäuferin	Schülerin
Köchin	im Theater	Mathematik	

Ich heiße Tina. Ich bin _____ und lerne gut. Mein Vater ist _____. Er singt _____. Meine Mutter ist _____. Sie arbeitet im Supermarkt. Mein Bruder ist _____. Er studiert _____. Meine Oma ist _____.

Welche Berufe passen dazu? Trage unten ein.

1. mit Maschinen und Technik umgehen
2. mit den Händen arbeiten
3. in den Ferien arbeiten
4. Menschen helfen
5. mit Tieren umgehen
6. mit Kindern umgehen
7. viele Menschen kennen lernen
8. viel reisen
9. im Büro arbeiten

der Kaufmann	die Kauffrau	der Gärtner	die Gärtnerin
der Tierarzt	die Tierärztin	der Ingenieur	die Ingenieurin
der Pilot	die Pilotin	der Kindergärtner	die Kindergärtnerin
der Lehrer	die Lehrerin	der Arzt	die Ärztin
der Verkäufer	die Verkäuferin	der Reiseleiter	die Reiseleiterin
der Journalist	die Journalistin	der Manager	die Managerin
der Elektriker	die Elektrikerin	der Informatiker	die Informatikerin
der Schneider	die Schneiderin	der Tierpfleger	die Tierpflegerin
der Techniker	die Technikerin	der Sekretär	die Sekretärin

Schritt 6

Finde sieben Berufe!

Учні утворюють дві команди, які отримують від учителя кросворди з назвами професій. За певний час учні мають розгадати ці кросворди.

S	L	E	H	R	E	R	I	N	A	D	E	R	T
C	U	H	E	N	I	K	P	O	U	J	H	Y	G
H	B	Ä	R	Z	T	I	N	S	Q	F	R	J	L
Ü	C	D	F	B	M	X	Z	A	P	H	O	I	K
L	E	W	S	C	H	N	E	I	D	E	R	I	N
E	D	I	V	E	R	K	Ä	U	F	E	R	I	N
R	A	F	E	U	K	I	N	B	C	U	A	E	K
I	B	R	I	E	F	T	R	Ä	G	E	R	I	N
N	O	A	H	J	L	S	Ä	N	G	E	R	I	N

Aufgabe 1. Sie arbeitet in der Schule. Sie ist.....

2. Sie arbeitet in dem Krankenhaus. Sie ist.....

3. Sie arbeitet in der Kaufhalle. Sie ist.....

4. Sie arbeitet auf der Post. Sie ist.....
5. Sie macht Kleider. Sie ist.....
6. Sie singt im Theater. Sie ist.....
7. Sie geht in die Schule. Sie ist.....

Aufgabe 2.

A	S	C	H	L	O	S	S	E	R	S	W	T	S
D	E	I	K	O	L	H	G	F	R	E	A	R	C
S	C	H	N	E	I	D	E	R	O	P	R	C	H
B	S	C	H	U	S	T	E	R	L	K	Z	V	Ü
A	N	J	I	R	F	Y	E	A	L	P	T	B	L
C	V	E	R	K	Ä	U	F	E	R	N	H	V	E
N	H	M	U	I	T	G	Y	I	O	K	E	F	R
E	V	O	N	U	A	S	E	R	T	G	I	O	M
B	R	I	E	F	T	R	Ä	G	E	R	H	F	E

1. Er macht Schlüssel. Er ist...
2. Er arbeitet in dem Krankenhaus. Er ist....
3. Er arbeitet in der Kaufhalle. Er ist.....
4. Er arbeitet auf der Post. Er ist.....
5. Er macht Kleider. Er ist.....
6. Er macht Schule. Er ist.....
7. Er geht in die Schule. Er ist.....

	<p>Schritt 7 <i>Erzähl über die Berufe</i></p> <p>Кожна команда отримує картинки з зображеннями певної професії про які, за визначений час, необхідно розповісти. Перемагає та команда, яка вчасно і вірно виконає завдання.</p>
--	---

Використана література:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Базій Л.А. Цікава німецька / Л. А. Базій. – Харків : Вид. група «Основа», 2013. – 176 с.

ТЕМА 10. ВИКОРИСТАННЯ ДЖАЗОВИХ РИТМІВ

Мета: ознайомлення студентів з технологіями використання джазових ритмів.

План:

1) Теоретичні положення, що розкривають особливості використання джазових ритмів.

2) Зразки НРЗ, що можуть використовуватись у викладанні англійської мови.

3) Приклади відповідних НРЗ для викладання німецької мови.

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ДО ТЕМИ:

На думку А.М. Климчук [1, с. 14], джазове римування – це ритмічне відтворення природнього мовлення, що поєднує у собі розмовну англійську та ритми традиційного джазу. Джазова римівка – це фрагмент автентичної мови, у якому велику увагу приділяють її природньому ритму. Використання джазових римівок має ряд суттєвих *переваг*:

- вони беруть за основу часто вживані вирази з повсякденного спілкування;
- відсутність необхідності у будь-якому обладнанні;
- можливість застосування методу JazzChants з різними віковими категоріями в класі з будь-якою кількістю учнів;
- на противагу пісням римівки не спотворюють розмовну мову для досягнення поетичного ефекту.

На думку К. Грем [2; 3], що є автором джазових ритмів, кожен з них має містити чотири такти: 1, 2, 3, 4, тобто ритм, що припадає на деякі наголошені склади. Наголошені слова виділеними жирним шрифтом.

Наприклад:

DO you **LIKE** it?   **YES, I DO.**

1   2   3   4

Замість одного наголошеного складу можна плеснути в долоні чи тупнути ногою.

ЗРАЗКИ НРЗ: АНГЛІЙСЬКА МОВА

Алгоритм створення найпростіших джазових ритмів

(Автор К. Грем [2; 3]):

Мета: засвоєння лексичних одиниць за темою "Канцелярське приладдя"

ХІД РОБОТИ:

Крок 1: Оберіть лексичну тему (наприклад, канцелярські вироби).

Крок 2: Запишіть 10 лексичних одиниць, що пов'язані з обраною темою і мають 1, 2 чи 3 склади..

Крок 3: Згрупуйте слова за кількістю складів.

Крок 4: Оберіть три слова: 1 – з 1 складом, 1 – з 2 складами, 1 – з 3 складами.

Крок 5: Створіть джазовий ритм за наступним зразком:

RULer, eRAser, CHAIR (clap)

1   2   3   4

RULer, eRAser, CHAIR (clap)

1   2   3   4

RULer, eRAser, CHAIR, eRAser

1   2   3   4

RULer, eRAser, CHAIR (clap) [1, с. 15].

1   2   3   4

Крок 6: Оберіть жести, рухи чи міміку для вашого джазового ритму.

Використання таких джазових ритмів у класі можливе за допомогою наступних кроків.

Приклад джазового ритму на тему "Їжа"

«Hungry Boy Chant»

(Автор К. Грем [2; 3]):

He wants:

ONE EGG TWOba NANas,

1 2 3 4

THREE HOT dogs, FOUR HAMburgers,

1 2 3 4

FIVE COOKies, SIX SANDwiches,

1 2 3 4

(clap) He's HUNgry BOY(clap)

1 2 3 4

Приклад джазового ритму на тему "Animals"

(Автор Л.В. Калініна [4, с. 241])

Мета: активізація вокабул яру на тему.

ХІД РОБОТИ:

Step 1: *What animals do you know, children? Let's name 9 of them.*

Діти називають тварин, яких вони знають (вчитель може принести іграшки, малюнки, щоб полегшити вибір, можна попросити учнів принести іграшки з дому) – monkey, tiger, elephant, cat, dog, crocodile, fox, butterfly, lion etc. Якщо є дошка, слова краще написати, супроводжуючи їх показом іграшок.

Step 2: *Let's group the words up and practise saying them. Вчитель пропонує ритмічний малюнок:*

- monkey tiger lion
- elephant crocodile butterfly
- cat dog fox

Step 3: *Clap your hands while pronouncing the words, наприклад:*

- monkey
- elephant

- *cat*
- *monkey*
- *elephant*
- *monkey*
- *elephant*
- *cat*

Step 4: *Clap your hands and step your feet while pronouncing words.*

Step 5: *Let's take other words and practise saying them:*

- *tiger*
- *crocodile*
- *dog*

Step 6: *Take your favourite toy and group up with your friends. Practise your jazz chant.*

Таким чином, створюються нові групи, які повторюють наспів з уже вивченим ритмічним малюнком. Оскільки багато слів вже були відомі учням, можна ускладнити наступний крок і додати прикметники до відібраних тварин. Технології підбору пар можуть бути різними:

- за питаннями вчителя: *What animal is kind/small/strong?*
- за знаходженням відповідностей (малюнок слово малюнок слово).
- за необхідністю визначити (*cat – small*).

Учитель – активний учасник, пропонує учням скласти пари, дотримуючись розміру наспіву:

funny monkey / brave tiger / wild lion / tall elephant / lazy crocodile / happy butterfly / and a small cat / and a clever dog / and a cunning fox.

Кількість прикметників можна зменшити або збільшити в залежності від рівня підготовки дітей у таборі.

Step 7: *Let's play. I name the animal – stand up with your toy when you hear it and say what animal it is.*

Teacher: monkey – Pupil: funny (elephant – tall etc.)

Step 8: Find your partner (один учень зі словами, інший – з іграшкою знаходять учасників свого наспіву).

Наспів можна ускладнювати ще, додаючи граматичну конструкцію, яку діти вже знають: *I've got, He's got.*

Step 9: Say what you've got.

- I've got a funny monkey. 2
- Tall elephant and a small cat
- Tall elephant and a small cat – 2
- I've got a funny monkey,
- Tall elephant and a small dog.

Завдання можна також ускладнити коментуванням.

Step 10: Look and say what your friend has got.

He's got a funny monkey,

Tall elephant and a small cat.

Завданню можна надати комунікативний характер, виділивши комунікативні функції: ти похвалися, що є у тебе, а твій друг розкаже всім про це. Кількість кроків роботи з наспівом може збільшуватися або зменшуватися в залежності від креативності вчителя і учасників табору, але у будь-якому випадку джазовий наспів замап'ятовується швидко і надовго залишається у пам'яті дітей.

Використана література:

1) Климчук А. М. Особливості застосування jazzchants як методу сучасних педагогічних технологій / А. М. Климчук // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія. – 2016. – Вип. 46. – С. 13-16.

2) Graham C. Creating Chants and Songs / C. Graham. – Oxford : Oxford University Press, 2006. – 64 с.

3) Graham C. Teaching Jazz Chants to Young Learners / C. Graham. – Office of English Language Programs of the United States Department of State, 2006. – 32 с.

4) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

РОЗДІЛ II. ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТАЦІЇ, ЩО ПОДАЄТЬСЯ НА ЗАХИСТ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ В ЛІТНІХ МОВНИХ ТАБОРАХ

1. Вимоги до оформлення звітної документації

Студенти проводять тиждень, працюючи з дітьми на базі практики як помічник учителя. Для складання заліку вони готують і здають керівникові наступні документи:

1. **Відношення** з бази практики, що підтверджує згоду його адміністрації на проходження студентом практики в літньому мовному таборі (*зразок див. далі*).

2. Заповнений **щоденник практики** за наявності підписів і печатки з бази практики (*зразок заповнення див. далі – в підрозділі "Приклад оформлення щоденника практики в літніх мовних таборах"*).

3. **Тижневу програму** літнього мовного табору (*зразок див. підрозділ "Завдання для дистанційного проходження практики у зв'язку з COVID-19", таблиця*). Її потрібно взяти на базі практики. Керівнику практики від ЖДУ імені Івана Франка програма подається у вигляді таблиці, в якій позначено ("галочками" чи підкресленням) 5 заходів, проведених студентом (див. далі).

4. **Зошит**, що містить 5 планів-конспектів навчально-розважальних заходів, у розробці та проведенні яких студент узяв участь. Серед них можуть бути технології використання:

- віршованого чи пісенного матеріалу;
- ігрової діяльності;
- проєктних технологій;
- зображувальної наочності;
- спортивних технологій;
- колажування;
- драми та казок;

- вікторин, загадок, кросвордів;
- джазових ритмів.

Плани конспекти містять такі обов'язкові **компоненти**: дата, клас, назва заходу, цілі його проведення, обладнання, форми роботи, хід роботи (покроковий опис послідовності роботи).

Зразки навчально-розважальних заходів наведені в розділі I, проте плагіат не допускається. Схема та зразок оформлення відповідного плану-конспекту поданий у підрозділі "Схема та зразок оформлення навчально-розважального заходу" (див. далі).

5. Фотозвіт. Він складається мінімум із 5 фото, де відображені та підписані всі 5 заходів, описані студентом у конспекті. Фотографії можуть наклеюватись у конспект чи подаватись керівникові окремо.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за проходження практики в літніх мовних таборах

	Критерії оцінювання	Розподіл балів
1.	Виконання завдань практики	40
2.	Оформлення звітної документації	10
3.	Своєчасність подач звітної документації	10
4.	Захист звіту з практики	40
РАЗОМ:		100

Під захистом звіту з практики розуміється готовність студента детально описати будь-який проведений захід і дати відповіді на запитання керівника.

За бажанням студента до одного з проведених заходів може бути створена презентація.

Звітна документація подається у папці, яку слід підписувати наступним чином:

ДОКУМЕНТАЦІЯ
виробничої педагогічної практики
в літньому мовному таборі

здобувача вищої освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет / ННІ _____ ННІ Іноземної філології

Кафедра _____ Міжкультурної комунікації та прикладної лінгвістики АБО Кафедра германської філології та зарубіжної літератури

Рівень вищої освіти _____ перший ("бакалаврський")

Спеціальність _____ 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)) АБО 014.02 Середня освіта (Мова і література (німецька))

Курс _____ група _____

Ректору
Житомирського державного
університету імені Івана
Франка
проф. Киричук Г.Є.
керівника

_____
(повна назва бази практики)

_____
(прізвище та ініціали)

ЗРАЗОК ВІДНОШЕННЯ

Адміністрація _____
(повна назва бази практики)

не заперечує проти проходження виробничої педагогічної
(назва практики)

практики здобувачем вищої освіти групи 36Бд-СОанг
(номер групи)

денної форми навчання факультету / ННІ
(денної / заочної)

Іноземної філології
(назва факультету / ННІ)

Іванова Петра Петровича
(прізвище, ім'я, по батькові практиканта)

Термін проходження практики з 21.06 по
26.06. Створення необхідних умов для виконання
програми практики гарантуємо.

Керівник _____
(підпис)

Петров О.А.
(прізвище та ініціали)

2. Схема та зразок оформлення навчально-розважального заходу

1) СХЕМА ОФОРМЛЕННЯ НАВЧАЛЬНО-РОЗВАЖАЛЬНОГО ЗАХОДУ:

Дата _____ Клас _____

Назва заходу

Цілі:

- розвиток лексичної / фонологічної / граматичної / усномовленнєвої / писемномовленнєвої / аудитивної / читацької / соціокультурної компетентності;
- розвиток пам'яті / уяви / уваги / мислення тощо

Вибрати (чи дописати) разом не більше 3 цілей. Біля обраних компетентностей вказати конкретні теми, в межах яких відбувався розвиток учнів.

Обладнання: (ножиці / олівці / картки / магнітофон / смартфон / словник / спортивне обладнання тощо).

Форми роботи: (індивідуальна / в групах по 3 / в командах по 5 тощо).

Хід роботи:

Покроковий опис послідовності роботи з наведенням реплік учителя та приблизних відповідей учнів, а також усіх матеріалів, що використовуються.

У цій частині можна додавати фотографії, з яких видно послідовність чи результати роботи.

2) ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ НАВЧАЛЬНО-РОЗВАЖАЛЬНОГО ЗАХОДУ:

15.06.2020.

5-6 класи (об'єднана група)

Проект "Litter Monster" **("Монстр зі сміття")** (Автор Н.С. Щерба)

Цілі:

- розвиток лексичної компетентності (повторення тем: Likes and Dislikes, Appearance, Food, Hobbies, Colours);
- розвиток граматичної компетентності (повторення тем: to be, the Present Simple Tense: narrative and interrogatory sentences);
- підвищення екологічної свідомості учнів.

Обладнання:

- чисте паперове, пластикове чи інше сміття (коробки від цукерок, газети, стаканчики від кави, пластикові трубочки, старі тенісні м'ячики, розпаровані панчохи чи рукавички, коробочки – все, що учням і вчителю вдасться знайти вдома для створення кумедних монстрів), білий та кольоровий папір, клей, ножиці, олівці, маркери, нитки тощо.

Форма роботи: в малих групах по 4-5 дітей.

Хід роботи:

Step 1: Вчитель демонструє дітям 2 картинки кімнати: на одній у кімнаті багато сміття, а на другій – все чисто.

Teacher: Children, look at these two pictures. Which one is nice?

Pupil: I like the 2nd one.

Teacher: Why?

Pupil: It is clean.

Teacher: Where would you like to live?

Pupil: In the 2nd room.

Teacher: Do you do your rooms every day?

Pupils: Yes / No.

Teacher: Have you brought some litter from your homes? Put it on your tables. Today we shall make and present Litter Monsters.

Step 2: Вчитель розподіляє учнів на малі групи (по 4-6 дітей) і дає їм завдання створити кумедного монстра зі сміття, використовуючи їхню фантазію. Вчитель демонструє картинки-зразки та допомагає за необхідності.

Teacher: Now, children, let's create a funny or a horrible Litter Monster.

Step 3: Коли діти закінчать роботу, вчитель роздає їм переліки з запитаннями, на які вони мають дати відповіді, та пам'ятки з переліками: кольорів, їжі напоїв та хобі.

Teacher: Read and answer the questions about your monster:

- What is your monster's **name**?
- **How old** is your monster?
- Is it **large or small**?
- What **colour / colours** is it?
- Is it **funny or ugly**?
- What **food and drinks** does it like?
- What **hobbies** has it got?

You can use the following hints:

Colours:	Food and Drinks:	Hobbies:
red	pizza	reading
orange	meat	skating
yellow	soup	singing
green	salad	reading
blue	fish	scuba-diving
violet	potatoes	train-spotting
purple	cake	bird-watching
brown	ice-	sleeping
black	cream	eating (children)
white	bread	writing poems

У менш підготовлених групах учитель може попередньо усно попросити дітей дати відповіді на ці ж запитання про себе (так вони повторять лексику чи познайомляться з нею).

У сильніших групах можна додати запитання: What is your monster's **superpower**? Вчитель може дати учням пам'ятку з варіантами суперможливостей і усунути наявні лексичні труднощі.

Коли учні закінчать відповідати, учитель просить їх скласти опис свого монстра за зразком:

Teacher: Describe your monsters using the outline:

Superpowers:

It can fly.

It can do magic.

It can eat stones.

It can blow fire.

It can change its colour.

It can read minds.

It can grab your room and things.

OUR LITTER MONSTER

Look, this is our Litter Monster.

Its name is _____.

It is _____ (how old?).

It is _____ (large / small), _____ (what colour?) and _____ (funny / ugly).

It likes _____, _____ and _____ (what food?).

It goes in for _____, _____ and _____ (what hobbies?).

Step 4:

Teacher: Present your monsters to the group.

Коли всі групи презентують свого монстра, вчитель пропонує зробити виставку монстрів. Коли всі монстри розставлені на виставці, вчитель підводить підсумки:

Teacher: Why is it bad to have litter at home?

Pupils: Your room is dirty. It looks bad.

Teacher: Good! What can happen if a Litter Monster lives in your room?

Pupils: It will take your room and you will have no place for living.

Teacher: Will you always clean your rooms and take litter away?

Pupils: Yes / No.

3. Приклад оформлення щоденника практики в літніх мовних таборах

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

виробнича педагогічна практика

(вид і назва практики)

здобувача вищої освіти Іванова Петра Петровича
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет / Навчально-науковий інститут

ННІ Іноземної філології

Кафедра Міжкультурної комунікації та прикладної
лінгвістики АБО Кафедра германської філології та
зарубіжної літератури

Рівень вищої освіти перший ("бакалаврський")

Спеціальність 014.02 Середня освіта (Мова і
література (англійська)) АБО 014.02 Середня освіта
(Мова і література (німецька))

Курс 3 група 36Бд-СОанг

**Заповнюється представниками бази практики (школи)
на початку та в кінці її проходження студентом**

Здобувач вищої освіти Іванов Петро Петрович
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію,
установу

МП
підприємства, організації, установи

"15" червня 2020 року

_____ Директор Петров І.О.
(підпис) (посада, прізвище та ініціали
відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації,
установи

МП
підприємства, організації, установи "19"

червня 2020 року _____

_____ Директор Петров І.О.

(підпис) (посада, прізвище та ініціали
відповідальної особи)

Календарний графік проходження практики
**Заповнюється студентом у ході проходження практики
та оцінюються вчителем**

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики						Відмітки про виконання	
		1	2	3	4	5	6		
Проведені заняття									
1.	Проект "Room Design"	15.06	Колонки не заповнюються						Оцінки і підписи вчителя
2.	Пісня "Lion Hunt"	16.06							
3.	Коллаж "Sports and Games"	17.06							
4.	Джазові ритми	18.06							
5.	Спортивні змагання	19.06							

Заповнюється керівником від ЖДУ імені Івана Франка

Керівники практики:

від закладу вищої освіти _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Заповнюється керівником від бази практики

від підприємства, організації, установи

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочі записи під час практики (загальні описи занять)

ДЕНЬ 1.

Я прибув на базу практики 15.06 о 9.00 і був розподілений у групу учнів 6 класу, вчитель англійської (німецької) мови Демиденко О.В.

1. Проєкт "Room Design".

*Згідно з програмою літнього мовного табору я взяв участь у проєкті "Room Design". За його умовами "замовник" просив створити дизайн спальні в синіх і білих тонах. Учнім потрібно було обрати, розфарбувати і наклеїти картинки, запропоновані вчителем. Учні також домальовувати килими, гардини, вази та інші частини інтер'єру. Після цього кожна група повинна була описати кімнату, а вчитель влаштувала конкурс на найкращий дизайн. **Моя участь** у проєкті полягала в допомозі учням і вчителю.*

2... (Опис інших занять за аналогією).

***Доручення на наступний день:** розробити заняття, присвячене вивченню англійської / німецькомовної пісні.*

ДЕНЬ 2.

1. Пісня "Lion Hunt".

На заняття я обрав пісню "Lion Hunt". Я роздав дітям тексти та пояснив незнайомі лексико-граматичні явища. Діти прослухали та повторили за мною текст. Після цього я показав їм ритм і рухи, з яким співається пісня. Ми проспівали пісню разом, потім обрали бажуючого на роль ведучого, заспівали пісню ще раз по ролям і драматизували її з рухами. Далі ми замінили ведучого на іншого бажуючого.

2... (Опис інших занять за аналогією).

На наступний день учитель доручила мені підготувати роздаткові матеріали до спортивного дня.

ДЕНЬ 3. (Описати проведене та відвідані заняття).

ДЕНЬ 4. (Описати за аналогією).

ДЕНЬ 5. (Описати за аналогією).

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

(назва підприємства, організації, установи)

(Характеристика роботи студента від бази практики)

[illegible]

Керівник практики від підприємства, організації, установи

(підпис)
ініціали)

(прізвище та

М. П. «_____» 20__ року

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики
(Оцінка керівника практики від ЖДУ імені Івана
Франка)

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти
про проходження практики

Дата складання заліку "____" _____ 20__ року

Оцінка:

за національною шкалою _____
(словами)

кількість балів _____
(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від закладу вищої освіти

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

4. Завдання для дистанційного проходження практики у зв'язку з COVID-19

Для одержання заліку студенти здають керівникові такі документи:

1. Заповнений **щоденник практики**. Зразок наведений далі.

2. Роздруковану **тижневу програму літнього мовного табору** (див. *таблицю далі*), з якої студенти обирають 5 заходів, до яких вони складатимуть детальні плани-конспекти. Ці заходи слід підкреслити.

3. **Текстовий файл**, що містить 5 детальних планів-конспектів навчально-розважальних заходів. Серед них можуть бути технології використання:

- віршованого чи пісенного матеріалу;
- ігрової діяльності;
- проєктних технологій;
- зображувальної наочності;
- спортивних технологій;
- колажування;
- драми та казок;
- вікторин, загадок, кросвордів;
- джазових ритмів.

Схема та зразок оформлення відповідного плану-конспекту поданий вище в цьому розділі. Інші зразки оформлення навчально-розважальних заходів наведені в розділі I, проте плагіат не допускається.

Орієнтовна програма літнього мовного табору.

	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
09:00-09:20	Ранкова зарядка	Динамічна хвилинка	Аеробіка	Фітнес	Йога для дітей
09:20-10:00	Проект	Вивчення пісні	Екскурсія іноземною мовою з виходом за межі табору	Робота над віршом	Перегляд відео іноземною мовою
10:00-10:20	Другий сніданок	Другий сніданок		Другий сніданок	Другий сніданок
10:20-11:20	Спортивні-розважальні заняття	Майстер-клас: робимо відеоролики		Тім-білдінг в парку (джазові ритми, загадки, шаради)	Робота над колажем
11:30-13:00	Ігрова година	Арт-клуб		Драматизація казки	Гала-концерт – рекорди тижня

Звітна документація надсилається на адреси:

1. Англійська мова: scherbanatasha@gmail.com

2. Німецька мова: N.Gorobtschenko@gmail.com

**5. Приклад оформлення щоденника у ході
дистанційного проходження практики в літніх мовних
таборах у зв'язку з COVID-19**

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

виробнича педагогічна практика

(вид і назва практики)

здобувача вищої освіти Іванова Петра Петровича
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет / Навчально-науковий інститут

ННІ Іноземної філології

Кафедра Міжкультурної комунікації та прикладної
лінгвістики АБО Кафедра германської філології та
зарубіжної літератури

Рівень вищої освіти перший ("бакалаврський")

Спеціальність 014.02 Середня освіта (Мова і
література (англійська)) АБО 014.02 Середня освіта
(Мова і література (німецька))

Курс 3 група 36Бд-СОанг

**Заповнюється представником бази практики (ЖДУ
імені Івана Франка) на початку та в кінці її
проходження студентом**

Здобувач вищої освіти Іванов Петро Петрович
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію,
установу
МП
підприємства, організації, установи
"15" червня 2020 року

_____
(підпис)   Проректор з навчальної роботи Корнійчук Н.М.
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

МП
підприємства, організації, установи
"19" червня 2020 року_____

_____
(підпис)   Проректор з навчальної роботи Корнійчук Н.М.
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Календарний графік проходження практики
Заповнюється студентом у ході проходження практики
та оцінюються керівником від ННІ Іноземної філології

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики						Відмітки про виконання	
		1	2	3	4	5	6		
Проведені заняття									
1.	Проект "Room Design"	15.06	Колонки не заповнюються						Оцінки і підписи вчителя
2.	Пісня "Lion Hunt"	16.06							
3.	Коллаж "Sports and Games"	17.06							
4.	Джазові ритми	18.06							
5.	Спортивні змагання	19.06							

Заповнюється керівником практики від ННІ Іноземної філології

Керівники практики:

від закладу вищої освіти _____
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Заповнюється представником бази практики (ЖДУ імені Івана Франка)

від підприємства, організації, установи

_____ Проректор з навчальної роботи Н.М. Корнійчук
 (підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Робочі записи під час практики (загальні описи занять)

ДЕНЬ 1.

ДЕНЬ 1. На початку проходження практики мною було опрацьовано 10 методичних тем, висвітлених у Методичних рекомендаціях щодо проведення виробничої практики у літніх мовних таборах. Ознайомившись із орієнтовною програмою літнього мовного табору, мною було обрано 5 тем, до яких у наступні дні було розроблено навчально-розважальні заходи, серед них: використання пісенного, віршованого матеріалу, проєктів, колажів і джазових ритмів. У перший день було складено детальний план-конспект, присвячений вивченню пісні "Lion Hunt" для учнів початкових класів.

1. Пісня "Lion Hunt".

На заняття потрібно роздати дітям тексти та пояснити незнайомі лексико-граматичні явища. Діти мають прослухати та повторити за мною текст. Після цього потрібно показати їм ритм і рухи, з яким співається пісня. Після цього потрібно проспівати пісню разом, потім обрати бажаного на роль ведучого, заспівати пісню ще раз по ролях і драматизувати її з рухами. Далі слід замінити ведучого на іншого бажаного.

ДЕНЬ 3. (Описати за аналогією).

ДЕНЬ 4. (Описати за аналогією).

ДЕНЬ 5. (Описати за аналогією).

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

(назва підприємства, організації, установи)

Керівник практики від підприємства, організації, установи

_____
(підпис) Проректор з навчальної роботи Корнійчук Н.М.
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

М. П. «   » 20 року

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики
**(Оцінка керівника практики від ННІ Іноземної
філології)**

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти
про проходження практики

Дата складання заліку „____” _____ 20__ року

Оцінка:

за національною шкалою _____
(словами)

кількість балів _____
(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від закладу вищої освіти

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

АНГЛІЙСЬКА МОВА

1. Використання віршованого матеріалу:

Базова:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Гапонова С. В. Сучасні методи викладання іноземних мов за рубежом / С. В. Гапонова // Іноземні мови. – 1997. – № 4. – С. 71-78.

Допоміжна:

1) Василенко О. М. Малі віршовані форми як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках англійської мови / О. М. Василенко, І. В. Сисоєнко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – 2014. – Вип. 49. – С. 42-47.

2) Волощук У. Розвиваємо, розум, талант, творчість / У. Волощук // Освітнєське слово. – 2012. – № 19-20.

2. Використання пісенного матеріалу:

Базова:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Baoan W. Application of Popular English Songs in EFL Classroom Teaching [Електронний ресурс] / W. Baoan. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : [https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&ved=0ahUKEwj6oaqN7ezKAhVkJJoKHVdXA38QFghUMAc&url=http%3A%2F%2Fwww.hltmag.co.uk%](https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&ved=0ahUKEwj6oaqN7ezKAhVkJJoKHVdXA38QFghUMAc&url=http%3A%2F%2Fwww.hltmag.co.uk%2F)

2Fjun08%2Fless03.rtf&usg=AFQjCNGVnwKYo3KSuT9RGY8zI2hM4v7AWg&sig2=Rh3uvaG90s4SIHLoophp-g

3) Mol H. Using Songs in the English Classroom [Електронний ресурс] / H. Mol. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://www.hltmag.co.uk/apr09/less01>

Допоміжна:

1) Котнюк Л. Г. Мовленнєва соціалізація за допомогою дитячих віршів із збірки "Mother Goose Rhymes» [Електронний ресурс] / Л. Г. Котнюк. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://nniif.org.ua/File/16klgmsz.pdf>

2) Simpson A. J. How to use songs in the English language classroom [Електронний ресурс] / A. J. Simpson. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-use-songs-english-language-classroom>

3) Budden J. Using music and songs [Електронний ресурс] / J. Budden. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.teachingenglish.org.uk/article/using-music-songs>

4) Murphey T. Music & Song / T. Murphey. – Oxford: Oxford University Press, 1992. – 151 p.

5) Longfellow H. W. Using Music in the ESL Classroom [Електронний ресурс] / H. W. Longfellow. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.englishclub.com/teaching-tips/music-classroom.htm>.

6) Varnes D. Teaching English with Music: 4 Effective Ways to Use Music in the ESL [Електронний ресурс] / D. Varnes. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://www.fluentu.com/english/educator/blog/teaching-english-with-music-songs-esl/>

3. Використання ігрової діяльності:

Базова:

1) Калінін В. О. Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навчально-методичний посібник / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Бордовська М. А. Ігрові методи як засіб активізації пізнавальної активності учнів на уроках англійської мови у початковій школі [Електронний ресурс] / М. А. Бордовська. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://vseosvita.ua/library/igrovi-metodi-ak-zasib-aktivizacii-piznavalnoi-aktivnosti-ucniv-na-urokah-anglijskoi-movi-u-pocatkovij-skoli-68311.html>

3) Науменко С. В. Використання ігор на уроках англійської мови як шлях підвищення пізнавальної активності учнів [Електронний ресурс] / С. В. Науменко. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://school309.klasna.com/ru/article/vikoristannya-igor-na-urokakh-anglijskoyi-movi-yak.html>

Допоміжна:

1) Холод О. А. Використання дидактичної гри на уроках англійської мови в сучасній початковій школі [Електронний ресурс] / О. А. Холод. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/45510/

2) 10 classroom games every English teacher should know [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.opportunity-china.com/blog/10-classroom-games-esl/>

3) Lander E. 10 Best ESL Games for English Teachers Abroad [Електронний ресурс] / E. Lander. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.gooverseas.com/blog/10-best-games-esl-teachers>

4. Використання проєктної діяльності:

Базова:

1) Калінін В. О. Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навчально-методичний посібник / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Панайотова О. А. Використання методу проєктів на уроках країнознавства / О. А. Панайотова // Англійська мова і література. – 2012. – № 30. – С. 15-19.

3) Трофимчук С. К. Some ideas on developing students' creative writing skills / С. К. Трофимчук // Іноземна мова в навчальних закладах. – 2007. – № 5-6. – С. 124.

Допоміжна:

1) Павлюк Ю. Ю. Проектна технологія на уроках англійської мови [Електронний ресурс] / Ю. Ю. Павлюк. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://vseosvita.ua/library/proektna-tehnologia-na-urokakh-anglijskoi-movi-63189.html>

2) Полат Є. Метод проєктів на уроках іноземної мови / Є. Полат // Іноземні мови в школі. – 2000. – №1. – С. 4-18.

3) Логвин В. Метод проєктів у контексті сучасної освіти / В. Логвин // Сучасні шкільні технології. – 2004. – Ч.2. – С. 5-10.

4) Пантелеймонова-Плакса І. Ефективність використання інтерактивних та проєктних технологій на уроках англійської мови / І. Пантелеймонова-Плакса // Англійська мова та література. – 2008. – №24. – С.17-24.

5) Подопригорова Л. Використання Інтернет-ресурсів в проєктній методиці / Л. Подопригорова // Іноземні мови в школі. – 2008. – №5. – С. 6-11.

5. Використання зображувальної наочності:

Базова:

1) Калінін В. О. Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навчально-методичний посібник / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Безрукова А. Р. Наочність як ефективний засіб у навчанні іноземної мови у початковій школі [Електронний ресурс] / А. Р. Безрукова, Д. Курінна. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : https://library.udpu.edu.ua/library_files/ukr-turkmen_visnuk/2017_1/4.pdf

3) Денисенко М. В. Побачив – запам'ятав – навчився! Як правильно використовувати наочність при навчанні читання англійською мовою учнів початкової школи / М. В. Денисенко // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2007. – № 3. – С. 112–116.

Допоміжна:

1) Казачинер О. С. Роль наочності у навчанні англійської мови молодших школярів / О. С. Казачинер // Англійська мова та література. – 2004. – № 13. – С. 2–5.

2) Donaghy K. How can film help you teach or learn English? [Електронний ресурс] / K. Donaghy. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-can-film-help-you-teach-or-learn-english>

3) Shatri K. The Use of Visualization in Teaching and Learning Process for Developing Critical Thinking of Students [Електронний ресурс] / K. Shatri, K. Buza. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : http://journals.euser.org/files/articles/ejser_jan_apr_17_nr_1/Kyvete.pdf

6. Використання спортивних технологій:

Базова:

1) English ESL Sports worksheets - Most downloaded (760 Results) [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://en.islcollective.com/english-esl-worksheets/vocabulary/sports>

2) Sports ESL Games, Worksheets and Activities [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.teach-this.com/general-activities-worksheets/sports>

3) Sports Vocabulary and Speaking Exercises and Worksheets [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://eslflow.com/sportlessonplans.html>

Допоміжна:

1) Lesson Plans for ESL Kids Teachers [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.eslkidstuff.com/lesson-plans/sports.html>

2) How to Set Up and Follow Through on an ESL Sports Lesson [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.fluentu.com/blog/educator-english/esl-sports-lesson/>

3) 5 Fun Physical Activities to Get Your ESL Class Moving and Grooving [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.fluentu.com/blog/educator-english/esl-physical-activities/>

7. Використання колажування:

Базова:

1) Калінін В. О. Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навчально-методичний посібник / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Луценко Г. М. Використання колажу як засобу наочності при вивченні іноземної мови. Освітній портал "Академія" [Електронний ресурс] / Г. М. Луценко. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://academia.in.ua/content/vykorystannia-kolazhu-yak-zasobu-naochnosti-pry-vyvchenni-inozemnoi-movy>

3) Кириченко О. А., Подоляка І.О. Техніка колажування як засіб навчання англійської та німецької мов і формування творчої особистості школярів О. А. Кириченко, І. О. Подоляка // Науковий блог "Національна Острозька академія" [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://naub.oa.edu.ua/>

Допоміжна:

1) Дуплійчук О.М. Соціокультурний колаж як засіб формування творчої мовно-комунікативної компетентності учнів старшого етапу ЗНЗ на уроках іноземної мови [Електронний ресурс] / О. М. Дуплійчук. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : http://eprints.zu.edu.ua/11254/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F_%D0%95%D0%B2%D0%BF%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%8F.pdf.

2) Глибіна З. В. Використання методу колажування під час вивчення англійської мови в молодшій школі / З. В. Глибіна // Таврійський вісник освіти. – 2016. – № 4 (56). – С. 203-209.

8. Використання драми та казок:

Базова:

1) **Калінін В. О. Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навчально-методичний посібник /**

В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко,
В. О. Папіжук. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Сценарій виховного заходу з англійської мови [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : https://uokrug.ucoz.ua/load/scenarij_vikhovного_zakhodu_z_anglijskoji_movi/1-1-0-2

3) Матвійчук Л.І. Інсценізація казки "Червона шапочка". Урок з англійської мови для 5 класу [Електронний ресурс] / Л. І. Матвійчук. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : https://osvita.ua/school/lessons_summary/english/34463/

Допоміжна:

1) Лінінська Ю.Л. Використання казки на уроках іноземної мови ваочаткових класах: посібник для вчителів англійської мови / Ю. Л. Лінінська. – Полонне, 2015. – 37 с.

2) Власюк Л. С. Казка як засіб формування позитивної мотивації при вивчення англійської мови: методична розробка / Л. С. Власюк // Міський методичний кабінет. Нововолинська загальноосвітня школа I-III ступенів №4. – 2014. – 116 с.

3) Куширець О. Ю. Інсценізація казки "Wooden House" [Електронний ресурс] / О. Ю. Кушнірець. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://naurok.com.ua/inscenizaciya-angliysko-kazki-wooden-house-40016.html>

4) Henninger H. The Didactic Functions of Storytelling in the Primary School Classroom / H. Henningen. – Munchen : GRIN Verlag, 2005. – 36 p.

5) Lipman D. Improving your Storytelling: Beyond the Basics for All Who Tell Stories in Work or Play / D. Lipman. – Little Rock : August House, 1999. – 219 p.

6) Misch M. Teaching Folktales / M. Misch. – Munchen : GRIN Verlag, 2008. – 32 p.

9. Використання вікторин, загадок, кросвордів використання вікторин, загадок, кросвордів:

Базова:

1) Гончарук А.В. Застосування дидактичних ігор на уроках англійської мови у початковій школі на прикладі граматичної конструкції «to be going to» [Електронний ресурс] / А. В. Гончарук. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.psyh.kiev.ua>.

2) **Калінін В. О. Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навчально-методичний посібник / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.**

3) Шевчук О. О. Тиждень англійської мови. [Електронний ресурс] / О. О. Шевчук. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://vseosvita.ua/library/tizden-anglijskoi-movi-19744.html>

Додаткова:

1) Зосюк К. В. Дидактична гра на уроках англійської мови як засіб активізації пізнавальної діяльності молодших школярів / К. В. Зосюк // Таврійський вісник освіти. – 2013. – №4 (44). – С. 224 – 229.

2) Бондаренко Н. Б. Ігрові прийоми навчання як засіб формування граматичних навичок на початковому етапі Н. Б. Бондаренко, М. В. Ісаєва // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 2(13). – С. 26-31.

3) Предко Т. И. Игры в обучении грамматике английского языка / Т. И. Предко // Вестник Брестского государственного технического университета. – 2012. – №6. – С. 140–145.

4) Мицик О.М. Гра як метод навчання іншомовного спілкування учнів початкової школи [Електронний ресурс] / М. О. Мицик. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу :

http://www.teacherjournal.com.ua/attachments/14285_3бїркаїгор._Уроки англїїської.doc.

5) Hadfield J. Elementary Grammar Games / J. Hadfield. – London : Pearson, 2003. – 120 p.

10. Використання джазових ритмів:

Базова:

1) Климчук А. М. Особливості застосування jazzchants як методу сучасних педагогічних технологій / А. М. Климчук // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія. – 2016. – Вип. 46. – С. 13-16.

2) Graham C. Creating Chants and Songs / C. Graham. – Oxford: Oxford University Press, 2006. – 64 с.

3) Graham C. Teaching Jazz Chants to Young Learners / C. Graham. – Office of English Language Programs of the United States Department of State, 2006. – 32 с.

4) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

Допоміжна:

1) Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник / І, М. Дичківська. – Київ: Академвидав, 2012. – 352 с.

2) П'ятакова Г. П. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі / Г. П. П'ятакова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 55 с.

3) Чепіль М. М. Педагогічні технології : навч. посіб / М. М. Чепіль. – Київ: Академвидав, 2012. – 224 с.

4) Janet K. Growing Up with English / K. Janet. – Office of English Language Programs of the United States Department of State, 2006. – 186 с.

НІМЕЦЬКА МОВА:

1. Використання віршованого матеріалу:

Базова:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Гапонова С. В. Сучасні методи викладання іноземних мов за рубежом // Іноземні мови. – К.:КНЛУ, 1997. – № 4. – С. 71-78.

Допоміжна:

1) Василенко О. М. Малі віршовані форми як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках англійської мови / О. М. Василенко, І. В. Сисоєнко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – К.:НПУ, 2014. – №. 49. – С. 42-47.

2) Волощук У. В. Розвиваємо, розум, талант, творчість / У. В. Волощук // Освітнянське слово. – 2012. – №5. – С. 81-94.

2. Використання пісенного матеріалу:

Базова:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Baoan W. Application of Popular English Songs in EFL Classroom Teaching [Електронний ресурс] / W. Baoan. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=8&ved=0ahUKEwj6oaqN7ezKAhVkOJoKHVdXA38QFghUMAc&url=http%3A%2F%2Fwww.hltmag.co.uk%2Fjun08%2Fless03.rtf&usq=AFQjCNGVnwKY03KSuT9RGY8zI2hM4v7AWg&sig2=Rh3uvaG90s4SIHLoophp-g>

3) Mol H. Using Songs in the English Classroom [Електронний ресурс] / H. Mol. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://www.hltmag.co.uk/apr09/less01>

Допоміжна:

1) Simpson A. J. How to use songs in the English language classroom [Електронний ресурс] / A. J. Simpson. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-use-songs-english-language-classroom>

3) Budden J. Using music and songs [Електронний ресурс] / J. Budden. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.teachingenglish.org.uk/article/using-music-songs>

4) Murphey T. Music & Song / T. Murphey. – Oxford: Oxford University Press, 1992. – 151 p.

5) Longfellow H. W. Using Music in the ESL Classroom [Електронний ресурс] / H. W. Longfellow. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.englishclub.com/teaching-tips/music-classroom.htm>.

3. Використання ігрової діяльності:

Базова:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна,

Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Бордовська М. А. Ігрові методи як засіб активізації пізнавальної активності учнів на уроках англійської мови у початковій школі [Електронний ресурс] / М. А. Бордовська. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://vseosvita.ua/library/igrovi-metodi-ak-zasib-aktivizacii-piznavalnoi-aktivnosti-ucniv-na-urokakh-anglijskoi-movi-u-pocatkovij-skoli-68311.html>

3) Науменко С. В. Використання ігор на уроках англійської мови як шлях підвищення пізнавальної активності учнів [Електронний ресурс] / С. В. Науменко. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://school309.klasna.com/ru/article/vikoristannya-igor-na-urokakh-anglijskoyi-movi-yak.html>

Допоміжна:

1) Холод О. А. Використання дидактичної гри на уроках англійської мови в сучасній початковій школі [Електронний ресурс] / О. А. Холод. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/45510/

2) 10 classroom games every English teacher should know [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.opportunity-china.com/blog/10-classroom-games-esl/>

3) Lander E. 10 Best ESL Games for English Teachers Abroad [Електронний ресурс] / E. Lander. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.gooverseas.com/blog/10-best-games-esl-teachers>

4. Використання проєктної діяльності:

Базова:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна,

Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Панайотова О. А. Використання методу проектів на уроках країнознавства / О. А. Панайотова // Англійська мова і література. – 2012. – № 30. – С. 15-19.

3) Трофимчук С. К. Some ideas on developing students' creative writing skills / С. К. Трофимчук // Іноземна мова в навчальних закладах. – 2007. – № 5-6. – С. 124.

4) Павлюк Ю. Ю. Проектна технологія на уроках англійської мови [Електронний ресурс] / Ю. Ю. Павлюк. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://vseosvita.ua/library/proektna-tehnologia-na-urokah-anglijskoi-movi-63189.html>

5) Полат Є. Метод проектів на уроках іноземної мови / Є. Полат // Іноземні мови в школі. – 2000. – №1. – С. 4-18.

6) Логвин В. Метод проектів у контексті сучасної освіти / В. Логвин // Сучасні шкільні технології. – К.:КНЛУ, 2004. – Ч.2. – С. 5-10.

Допоміжна:

1) Пантелеймонова-Плакса І. Ефективність використання інтерактивних та проектних технологій на уроках англійської мови / І. Пантелеймонова-Плакса // Англійська мова та література. – 2008. – №24. – С.17-24.

2) Подопригорова Л.В. Використання Інтернет-ресурсів в проектній методиці / Л.В. Подопригорова // Іноземні мови в школі. – 2008. – №5. – С. 6-11.

3) Knoll Michael: John Dewey und die Projektmethode. Zur Ausklärung eines Missverständnisses. In: Bildung und Erziehung, 1992. – №45 – S. 89–108.

4) Krumm Jürgen. Unterrichtsprojekte – Praktisches Lernen im Deutschunterricht. Fremdsprache Deutsch 4. Stuttgart, 1991. – S. 6.- 97

5) Lazarou Elisabeth. Projektorieneter Deutschunterricht: «Denk-mal»: Fremdsprache Deutsch 1. Stuttgart, 1998. – S. 38-41.

6) Rainer E. Wicke. Aktiv und kreativ lernen Projektorienierende Spracharbeit im Unterricht. Huebervelag, Ismaning, 2008. – 207 S.

7) Reinhard D. Deutsch als Fremdsprache – Projekte im Internet/ Stuttgart: Kle, 1998. – 44S. URL: <http://www.eduhi.at/projektleitfaden/index.htm>

5. Використання зображувальної наочності:

Базова:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Безрукова А. Р. Наочність як ефективний засіб у навчанні іноземної мови у початковій школі [Електронний ресурс] / А. Р. Безрукова, Д. Курінна. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : https://library.udpu.edu.ua/library_files/ukr-turkmen_visnuk/2017_1/4.pdf

3) Денисенко М. В. Побачив – запам'ятав – навчився! Як правильно використовувати наочність при навчанні читання англійською мовою учнів початкової школи / М. В. Денисенко // Іноземні мови в навчальних закладах. – К.: КНЛУ, 2007. – № 3. – С. 112–116.

Допоміжна:

1) Казачинер О. С. Роль наочності у навчанні англійської мови молодших школярів / О. С. Казачинер // Англійська мова та література. – 2004. – № 13. – С. 2–5.

2) Малафіїк І. В. Дидактика новітньої школи: навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. – 632 с.

3) Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посіб./ М. М. Фіцула. – Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2013. – 232 с.

4) Donaghy K. How can film help you teach or learn English? [Електронний ресурс] / K. Donaghy. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-can-film-help-you-teach-or-learn-english>

5) Shatri K. The Use of Visualization in Teaching and Learning Process for Developing Critical Thinking of Students [Електронний ресурс] / K. Shatri, K. Buza. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : http://journals.euser.org/files/articles/ejser_jan_apr_17_nr_1/Kyvete.pdf

6. Використання спортивних технологій:

Базова:

1) Гурова Н. В. Ігри та ігрові прийоми на уроці німецької мови/ Н .В.Гурова // Німецька мова в школі. – 2009. – №2. – С. 6-10

2) Жека А. А. Використання ігрових технологій на початковому етапі вивчення німецької мови / А.А. Жека // Німецька мова в школі. – 2009. – №1. – С.13-14

3) Капусник В.В. Використання традиційних та інноваційних форм і методів на уроках німецької мови/ В. В. Гурова// Німецька мова в школі. – 2014. – №10. – С. 2-3

4) Куліковська Ю.С. Навчаємось граючись. Мовні ігри на уроках іноземної мови / Ю. С. Куліковська // Німецька мова в школі. – 2010. – №1. – С. 22-25

Допоміжна:

1) Lesson Plans for ESL Kids Teachers [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.eslkidstuff.com/lesson-plans/sports.html>

2) How to Set Up and Follow Through on an ESL Sports Lesson [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.fluentu.com/blog/educator-english/esl-sports-lesson/>

3) 5 Fun Physical Activities to Get Your ESL Class Moving and Grooving [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.fluentu.com/blog/educator-english/esl-physical-activities/>

5) How to Set Up and Follow Through on an ESL Sports Lesson [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://www.fluentu.com/blog/educator-english/esl-sports-lesson/>

7. Використання колажування:

Базова:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Луценко Г. М. Використання колажу як засобу наочності при вивченні іноземної мови. Освітній портал "Академія" [Електронний ресурс] / Г. М. Луценко. – [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://academia.in.ua/content/vykorystannia-kolazhu-yak-zasobu-naochnosti-pry-vyvchenni-inozemnoi-movy>

3) Кириченко О. А., Подоляка І.О. Техніка колажування як засіб навчання англійської та німецької мов і формування творчої особистості школярів О. А. Кириченко, І. О. Подоляка // Науковий блог "Національна Острозька академія" [Електронний ресурс]. – [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <https://naub.oa.edu.ua/>

Допоміжна:

1) Дуплійчук О.М. Соціокультурний колаж як засіб формування творчої мовно-комунікативної компетентності учнів старшого етапу ЗНЗ на уроках іноземної мови [Електронний ресурс] / О. М. Дуплійчук. – [Електронний

ресурс]. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/>

2) Глибіна З. В. Використання методу колажування під час вивчення англійської мови в молодшій школі / З. В. Глибіна // Таврійський вісник освіти. – К. : Вища школа, 2016. – № 4 (56). – С. 203-209.

8. Використання драми та казок:

Базова:

1) Організація та проведення літніх мовних таборів як одна з умов успішного оволодіння іноземною мовою : навч.-метод. посіб. / В. О. Калінін, Л. В. Калініна, Н. В. Горобченко, В. О. Папіжук [та ін.]. – Житомир : Полісся, 2016. – 272 с.

2) Пущенко, Л. А. Сюжетно-рольові ігри казкового змісту як стимул до оволодіння німецькою мовою / Л.А.Пущенко // Deutsch: всеукр. газ. для вчителів, викладачів, студентів та всіх, хто вивчає нім. мову. – К. : Вища школа, 2015. – №18. – С. 6-16.

Допоміжна:

1) Лінінська Ю.Л. Використання казки на уроках іноземної мови в початкових класах: посібник для вчителів англійської мови / Ю. Л. Лінінська. – Полонне, 2015. – 37 с.

2) Власюк Л. С. Казка як засіб формування позитивної мотивації при вивченні англійської мови: методична розробка / Л. С. Власюк // Міський методичний кабінет. Нововолинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №4. – 2014. – 116 с.

4) Солоха, Н. В. Використання ігрових моментів на уроках німецької мови // Нім. мова в шк.: наук.-метод. журн. – Полонне, 2012. – № 5. – С. 24-26.

5) Birnbaum, Theresa (2013): Die Rolle von kooperativem Lernen und Dramapädagogik in Bezug auf das fremdsprachliche Handeln – Aktionsforschung zum DaF-

Theaterprojekt Entre bastidores mit den Physikern an der Universidad de Salamanca // Scenario Journal. – 2013 – № 1. – S. 40-59.

9. Використання вікторини, загадок, кросвордів:

Базова:

1) Базій Л.А. Цікава німецька: навч. посіб / Л. А.Базій. – Харків: Вид. група «Основа», 2013. – 176 с.

2) Бориско Н.Ф. Сам себе методист или советы изучающему иностранный язык : навч. посіб. / Н. Ф. Бориско. – К.: ИНКОС, 2001. – 267 с.

3) Чепіль М. М. Педагогічні технології : навч. посіб. / Чепіль М.М. – К. : Академвидав, 2012. – 224 с.

4) Handbuch Fremdsprachenunterricht / Hrsg. von K.R.Bausch, H.Christ, H.J.Krumm 3. überarb.und erw.Auft. Tübingen; Basel; Francke, 1995. – 256 S.

Допоміжна:

1) Rampillon U. Lerntechniken im Fremdsprachenunterricht. Handbuch / U. Rampillon. – München: Hueber, 1989. – 139 S.

2) Rampillon U. Lernen leichter Machen / U. Rampillon.. DaF. – Ismaning: Hueber, 1995. – 175 S.

3) Rampillon U. Augabentypologie zum autonomen Lernen. Deutsch als Fremdsprache / U. Rampillon.. – Ismaning:Hueber, 2000. – 136 S.